

Provinciale Staten

Notulen van 21 december 2012

(vastgesteld tijdens de vergadering van Provinciale Staten van Zeeland op
25 januari 2013)

1. Opening en berichten van verhindering.....	1
2. In memoriam Sjoerd Heijning.....	1
3. Mededelingen.....	2
4. Vaststellen agenda.....	2
5. Vaststellen notulen.....	2
6. Ingekomen stukken.....	2
7. Brief Klaverblad Zeeland van november 2012 over visie toekomstig openbaar vervoer(12076496)	2
8. Brief redactie Ballustrada van 27 november 2012 met reactie op concept- Cultuurnota 2013-2015 (12076493).....	2
9. Email Zeeuws Orkest van 4 december 2012 over bezuinigingen(12077335)	2
10. Brief Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ) van 17 december 2012 over Nota provinciaal cultuurbeleid 2013-2015(12078516)	2
11. Brief VZG van 12 december 2012 over kerntakendiscussie/taakstelling CZW Bureau(12078130)	2
12. Brief Klaverblad Zeeland van 20 december 2012 over bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning bij het begaanbaar maken van nieuwe financiële wegen.....	2
13. Ingekomen stukken GS en CdK.....	2
14. Brief van GS van 4 december 2012 over Penitentiare Inrichting Middelburg(12076957)	2
15. Brief van GS van 11 december 2012 over aanpassing dictum statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken(12078277)	4
16. Voorstellen.....	4
17. Statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken(FEZ-078)	4
18. Initiatiefvoorstel D66 Alternatieve begroting op de kerntakendiscussie(SGR-31)	32
19. Statenvoorstel Provinciaal Cultuurbeleid 2013-2015(SBO-054)	32
20. Hamerstukken.....	50
21. Statenvoorstel Beleidskader Jeugdzorg 2013-2016(SBO-062)	50
22. Statenvoorstel Verordening Commissie regionaal overleg luchthaven Midden-Zeeland(RMW-069)	50
23. Statenvoorstel 4e wijziging begroting 2012(FEZ-073)	50
24. Statenvoorstel 1e wijziging begroting 2013(FEZ-077)	50
25. Statenvoorstel N62, verdubbeling Sloeweg, kredietaanvraag(E&M-074)	50
26. Statenvoorstel benoeming voorzitter statencommissie Ruimte, Ecologie en Water(SGR-33)	50
27. Statenvoorstel wensen en bedenkingen ontvlechting en voortzetting Perkpolder(SGR-35)	50
28. Statenvoorstel Bestedingsplan werkbudget Economie(E&M-081)	50
29. Statenvoorstel Wijziging dictum Kadernota leefbaarheid(SBO-083)	51
30. Vragensessie.....	51
31. Motie niet behorend bij een agendapunt.....	51
32. Resumptie van de besluiten; statengriffier gemachtigd.....	53
33. Sluiting.....	53

**Negentiende vergadering
van de
Provinciale Staten van Zeeland**

(zittingsperiode 2011-2015)

vrijdag, 21 december 2012

Voorzitter: mevrouw drs. K.M.H. Peijs,
commissaris van de Koningin in Zeeland.

Aanwezig zijn de leden T.H. Aalfs, F. Babijn (CDA), F. Babijn (PvZ), A.P. Beekman, C.W. Bierens, J.J. van Burg, P.B. Colijn, J. van Dijen, P. van Dijk, A.I.G. Dorst, ing. B. Erbisim, mr. A. Evertz, H.J. van Geesbergen, dr. T. van Gent, R.M. Haaze, drs. E. Hageman, P.A. Hamelink, A.M.M. van Haperen, ing. L. Harpe Msc, A. Hijgenaar, F. de Kaart, R.P.M. de Kort, A.J. van der Maas, W.P.H. Markusse, J.M. Meulenberg-op 't Hof, P.C.A. De Milliano-van den Hemel, J.R. Oudeman, C.M. De Paepe, B.J.M. Pauwels, J.C. Robesin, G.D. Roeland, R. Ruissen, C.M.M. Schönknecht-Vermeulen, R. van Tilborg en G. van Unen, te zamen 35 leden,
alsmede de heer drs. P. Joosse, griffier der Staten.

Verder zijn aanwezig de heren C. van Beveren, G.R.J. van Heukelom en drs. B.J. de Reu, leden van Gedeputeerde Staten.

1. Opening en berichten van verhindering

Opening: 09.30 uur.

De **voorzitter**. Dames en heren, kijkers en luisteraars thuis, van harte welkom.

Bericht van verhindering is ingekomen van de leden Feijtel, Muste, Thomaes en Werkman. De leden Hageman en Van der Maas zullen later ter vergadering verschijnen. De leden Van Dijk en Haaze zijn aanwezig tot de lunchpauze.

2. In memoriam Sjoerd Heijning

De **voorzitter**. Dames en heren. Bij het begin van deze vergadering van Provinciale Staten gedenken wij Sjoerd Heijning die op zondag 9 december na een kort ziekbed zo plotseling overleed. Wij vergaderen vandaag zonder hem, en dat is voor

ons onvoorstelbaar. Op maandag avond 3 december was hij nog in ons midden, tijdens de statenvergadering. De dag daarna, op dinsdagmorgen, was hij nog gewoon aanwezig tijdens de vergadering van Gedeputeerde Staten. Vijf dagen later overleed hij, na een aantal dagen van hoop en vrees.

Wat blijft, is de herinnering, de herinnering aan Sjoerd Heijning als bestuurder, want dat was hij de afgelopen anderhalf jaar. Na de voor de VVD succesvolle verkiezingen in maart 2011 werd hij gedeputeerde in een college dat hij mee vorm heeft gegeven en waarin hij een paar belangrijke portefeuilles kreeg, zoals ruimtelijke ontwikkeling, de havens, water, natuur en landinrichting.

Wij herinneren ons Sjoerd zeker ook als volksvertegenwoordiger. Voor hij gedeputeerde werd, was hij acht jaar lang lid van Provinciale Staten. In Goes zat Sjoerd maar liefst twintig jaar in de gemeenteraad en was hij acht jaar wethouder. Als raadslid en als statenlid hield hij ervan om zijn standpunten duidelijk naar voren te brengen en anderen van repliek te dienen, de discussie aan te gaan, maar het moest nooit te lang duren. Soms stond hij dan op en ging hij wat lopen ijsberen; er moesten toch vooral zaken worden gedaan.

Het meest van alles herinneren wij ons Sjoerd als mens. Als ik de zaal in kijk, zie ik hem zo voor me, in zijn welbekende camelkleurige jasje --in het begin dacht ik dat hij er maar eentje had, maar hij bleek er meer van te hebben-- vaak leunend tegen de glazen achterwand, rustig en beheerst. Er waren echter ook momenten waarop hij kon ontploffen. Wij kennen allemaal de televisiebeelden uit de raadzaal in Goes waar hij dreigend met de waterkan rondging, met het vaste plan om die over iemands hoofd uit te gieten, maar ook toen wist hij zich te bedwingen.

Sjoerd... We zullen hem ongelofelijk missen, hier in de Statenzaal, als doelgericht man die zijn rol met verve speelde, die altijd een helder liberaal geluid liet horen, integer, respectvol en correct. Toen hij in 2003 in de Staten kwam, stond hij erop dat op de provinciale website als zijn beroep zou worden vermeld "huisman". Hij vond dat eervol. Het gemis dat wij hier nu voelen, zal thuis natuurlijk nog veel sterker zijn. Ik weet dat, na de herdenking in Goes in de Grote Kerk, heel wat vaders naar huis zijn gegaan met het vaste voornemen om meer aandacht te gaan besteden aan hun dochters. Immers, wat de dochters van Sjoerd over hun vader zeiden, was bijzonder aangrijpend.

Ik wil ook hier, in deze vergadering, uitspreken dat wij zijn vrouw Anneke en zijn kinderen Dignus, Joan en Emma heel veel sterkte wensen met dit enorme verlies. Uit respect voor wat Sjoerd voor ons allen heeft betekend en uit waardering voor alles wat hij voor de provincie Zeeland heeft gedaan, vraag ik alle aanwezigen om

op te staan en een minuut stilte in acht te nemen ter nagedachtenis aan Sjoerd.

(De aanwezige nemen een minuut van stilte in acht.)

3. Mededelingen.

De **voorzitter**. Vandaag gaat het over de gevolgen van de ombuigingen voor gesubsidieerde instellingen in Zeeland, over een initiatiefvoorstel van de fractie van D66 in verband met een alternatieve begroting en over het cultuurbeleid voor de komende jaren.

Ik deel voorts mee dat zojuist door het Presidium is besloten dat de statenvergadering, gepland voor 11 januari 2013, niet doorgaat. De desbetreffende agendapunten worden aan de orde gesteld tijdens de statenvergadering van 25 januari 2013.

4. Vaststellen agenda

De **voorzitter**. Op hun tafels treffen de leden de gewijzigde agenda en enkele recent ingekomen stukken aan, naast onder meer:

- een rapport van de Rekenkamer Zeeland, "Beheer en concessies openbaar vervoer";
- van Het Zeeuws Orkest een programmaboekje voor het seizoen 2012-2013, met begeleidende brief in het kader van het provinciale cultuurbeleid;
- een DVD van de Volkssterrenwacht Philippus Lansbergen.

De agenda wordt vastgesteld.

5. Vaststellen notulen

De notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 9 november 2012 worden vastgesteld.

6. Ingekomen stukken

7. **Brief Klaverblad Zeeland van november 2012 over visie toekomstig openbaar vervoer (12076496)**

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, de afhandeling van deze brief over te dragen aan de commissie E&M.

8. **Brief redactie Ballustrada van 27 november 2012 met reactie op concept- Cultuurnota 2013-2015 (12076493)**

9. **Email Zeeuws Orkest van 4 december 2012 over bezuinigingen (12077335)**

10. **Brief Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ) van 17 december 2012 over Nota provinciaal cultuurbeleid 2013-2015 (12078516)**

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten deze brieven te betrekken bij de behandeling van statenvoorstel Provinciaal Cultuurbeleid 2013-2015.

11. **Brief VZG van 12 december 2012 over kerntakendiscussie/taakstelling CZW Bureau (12078130)**

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten deze brief te betrekken bij de behandeling van statenvoorstel invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken.

12. **Brief Klaverblad Zeeland van 20 december 2012 over bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning bij het begaanbaar maken van nieuwe financiële wegen**

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

13. **Ingekomen stukken GS en CdK**

14. **Brief van GS van 4 december 2012 over Penitentiaire Inrichting Middelburg (12076957)**

De **voorzitter**. In verband met het feit dat over dit onderwerp door de heer Van Gent een motie is ingediend, stel ik voor om deze brief en de motie nu

te behandelen. Als de motie wordt aanvaard, kan zij onmiddellijk naar het kabinet worden gestuurd. Mij blijkt dat de Staten met deze werkwijze kunnen instemmen.

De heer **Van Gent** (VVD). Voorzitter. Ik ben heel blij dat deze motie, vreemd aan de orde van de dag, zo eensgezind door de Staten wordt gesteund. Immers, er wordt nogal eens in Den Haag gezegd - ik denk aan de minister van Binnenlandse Zaken-- dat er in Zeeland, met al die eilanden, zoveel verschillende meningen zijn. Welnu, wij spreken nu heel eensgezind in deze motie onze zorgen uit over de reorganisatie van het justitiële en het politie-apparaat en over het feit dat daarmee ook de keten wordt verbroken. Het wordt op deze manier voor Zeeuwen lastiger om toegang te verkrijgen tot goede rechtspraak.

Inderdaad, als deze motie wordt aangenomen, kan ze meteen worden verzonden naar de regering, in afschrift naar Tweede en Eerste Kamer.

De **voorzitter**. Door het lid Van Gent en leden van de fracties van CDA, PvdA, SGP, D66, PVV, PvZ, GL, SP en CU is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

constaterende dat de reorganisatie van het justitiële apparaat in Zeeland in volle gang is, waardoor:

- de rechtbank Middelburg per 1 januari 2013 fuseert met die van Breda, waarbij het grootste deel van de stafdiensten naar Noord-Brabant zal vertrekken;
- de politie Zeeland per 1 januari 2013 fuseert met die van West-Brabant, waarbij het grootste deel van de stafdiensten naar Noord-Brabant zal vertrekken;
- de leiding van het OM heeft voorgesteld om het kantoor Middelburg te sluiten en de werkzaamheden vanaf 1 april 2013 naar het OM Breda te verplaatsen;
- mogelijk ook de enige Zeeuwse penitentiaire inrichting Torentijd gesloten gaat worden;
- mogelijk ook de Reclassering Zeeland zal gaan vertrekken;
- de minister van Veiligheid op 29 november 2012 in de Tweede Kamer heeft aangegeven dat hij het de taak van de gemeenteraad van Middelburg en van Provinciale Staten van Zeeland vindt om "lokale guidance" te bieden ten aanzien van deze ontwikkelingen;

overwegende dat het vertrek van deze justitiële instellingen:

- een ernstig verlies van werkgelegenheid (ook aanverwante) met zich meebrengt, met alle

effecten van dien in een provincie die al krimpgebieden kent;

- het voorzieningenniveau voor de Zeeuwen nog verder wordt verschaald;
- in Zeeland niet langer een adequate juridische infrastructuur aanwezig zal zijn, waardoor de toegang tot recht en rechtspleging en het veiligheidsgevoel voor Zeeuwse burgers en bedrijven in gevaar komt;

besluiten om bijgevoegde brief ten spoedigste naar het kabinet in Den Haag te sturen (en deze ook ter kennis te brengen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal), waarin de zorg over deze ontwikkeling wordt uitgesproken en waarin het kabinet wordt opgeroepen om af te zien van de mogelijke sluiting van de penitentiaire inrichting Torentijd, het kantoor van het OM in Middelburg en van de reclassering in Zeeland;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 1.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Er is sprake van een heel goede brief en die brief is ook erg nodig. Wij geven er van harte steun aan. Echter, wat de fractie van de SP ook graag ziet, is dat de "regeringspartijen" in deze Staten er bij hun fracties in Den Haag op aandringen dat Zeeland alsjeblift niet zo onevenredig zwaar wordt getroffen.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Natuurlijk zijn wij hier in Zeeland geen "regeringspartij", maar wij zijn hier al mee bezig. Wij dringen er in Den Haag op aan dat Zeeland op dit terrein niet "buiten beeld" komt te staan.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Collega Evertz maakt haar opmerking terecht. Inderdaad zijn wij niet zelf "regeringspartij", maar wij hebben wel veel vrienden en vriendinnen in Den Haag die wij al hebben aangesproken, overigens met steun van anderen. Wij hopen dat dat tot resultaten mag leiden.

De motie wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Het ingekomen stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

15. Brief van GS van 11 december 2012 over aanpassing dictum statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (12078277)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten deze brief te betrekken bij de behandeling van het genoemde statenvoorstel.

16. Voorstellen

17. Statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078)

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Mijn fractie heeft in de vergadering van 22 juni het college gesteund in zijn voornemen om meer in de richting van de kerntaken te gaan. Het is ontegenzeggelijk waar dat de landelijke overheid dit ook gewoon van ons verwacht en dat het goed is om helder te maken waar de provincie over gaat en waarover niet. Echter, mijn fractie vond de wijze waarop het college dit had ingevuld, ondoordacht, onzorgvuldig en rigide. Om met een collega-statenlid te spreken: we gaan toch niet afbreken wat we al die jaren zo zorgvuldig hebben opgebouwd? De conclusie was toen dan ook dat het college een nieuw voorstel diende voor te leggen aan de Staten, en dat voorstel is nu aan de orde.

Mijn fractie constateert, voorzitter, dat ten aanzien van heel wat punten tegemoet is gekomen aan de wensen van de Staten. Ook wij zien hierin veel terug van onze inbreng, waarvoor dank. Echter, op een aantal onderdelen maken wij echt andere keuzes, en dat betreft dan vooral de onderdelen die een structurele bijdrage leveren aan de Zeeuwse samenleving en die moeten wijken voor zaken met een meer incidenteel karakter. Ik noem er een aantal.

SportZeeland is een organisatie die zich al jarenlang inzet op het terrein van sport en gezonde leefstijl. Daarbij is deze organisatie er de afgelopen jaren in geslaagd om een substantieel deel van haar middelen te verwerven in de markt. Men is gegroeid in het functioneren als kennisinstituut rondom leefbaarheid en het is goed dat gemeenten gaan betalen voor de dienstverlening die "des gemeenten" is, maar de wijze waarop SportZeeland nu bungelt, is voor ons onacceptabel. Als wij enerzijds een Nota Leefbaarheid vaststellen waarin begrippen naar voren komen als gezondheid, krimp, mobiliteit en zelfredzaamheid, en als wij anderzijds een organisatie die juist op deze gebieden veel expertise heeft, wegbezuinigen,

vinden wij dat onlogisch en ook nog eens uitermate onzorgvuldig. Daarom dienen wij een amendement in om de subsidie voor SportZeeland te verhogen met 150.000 euro zodat deze organisatie een basissubsidie heeft van 400.000 euro, hetgeen ten laste wordt gebracht van het budget prioritering topsport. Immers, een topsportevenement is voor even leuk maar de blijvende effecten zijn gering, zo niet verwaarloosbaar, terwijl juist SportZeeland een structurele bijdrage levert aan een gezonde leefstijl en leefbaarheid.

De Zeeuwse Milieufederatie (ZMF) heeft de afgelopen jaren al een forse bijdrage geleverd aan de bezuinigingen. Naar de mening van onze fractie is daar het plafond nu echt bereikt. Juist bij een Omgevingsplan, in het kader waarvan fors meer beleidsruimte ontstaat voor gemeenten en ondernemers, heb je een sterke partner nodig die je scherp houdt. De rol van de ZMF als overkoepelende milieuorganisatie is daarin voor onze fractie van wezenlijk belang. De ZMF heeft de afgelopen tijd ten aanzien van diverse dossiers een constructieve en inhoudsvolle bijdrage geleverd. Dat willen wij graag zo houden en daarom dienen wij, samen met de fracties van CDA en PvdA, een amendement in om de hier bedoelde subsidiekorting ongedaan te maken.

Vervolgens richt ik mij op Terra Maris en IVN die alles met elkaar te maken hebben. Voorzitter. Terra Maris behoort tot de best bezochte attracties van Zeeland. Na het Zeeuwse Museum en het Watersnoodmuseum trekt het de meeste bezoekers. Het wordt "gedraaid" door vrijwilligers en de provincie heeft er de afgelopen jaren hard aan getrokken om een prachtig centrum voor natuureducatie neer te zetten, een centrum om trots op te zijn. Wij zijn blij dat er nu, in vergelijking met het vorige voorstel, in ieder geval nog subsidie wordt gegeven, maar wij vinden de korting van 100.000 euro echt te veel. Wij begrijpen dat ook dit centrum een bijdrage moet leveren aan de bezuinigingstaakstelling --en dat de openingstijden in de winter worden beperkt-- maar wij willen deze bezuiniging maximeren op 50.000 euro. Ik onderstreep dat ons inziens deze activiteit tot de kerntaken van de provincie behoort. Immers, natuur is en blijft een kerntaak. Sterker nog, dit wordt alleen maar meer. Welnu, daar hoort ook natuureducatie bij.

Des te vreemder is het dat ook het IVN wordt gekort, aangezien deze organisatie onbetwist tot de kerntaken van de provincie behoort. Gedeputeerde De Reu heeft dit in de commissie bevestigd. Van bezuiniging hierop kan wat onze fractie betreft geen sprake zijn. Wij stellen daarom voor om deze bezuiniging terug te draaien maar deze organisatie wel te verplichten om voor 25.000 euro in te kopen bij Terra Maris, zodat een betere samenwerking ontstaat tussen deze organisaties. Ontegengesteld is er sprake van overlap op de

terreinen waarop zij zich begeven. Wij dienen in dit verband twee amendementen in.

Voorzitter. In de amendementen wordt om technische redenen aangegeven dat ze ten laste komen van de investeringsruimte. Echter, om de kritiek te voorkomen dat wij geen kostendekkend verhaal hebben en alleen maar de investeringsruimte verminderen, merk ik nog het volgende op. Wij hebben dekkingsmogelijkheden gevonden bij het ROVZ en het Zeeuws Museum. Wij zijn van oordeel dat beide organisaties een extra bezuinigingsbijdrage kunnen leveren van 50.000 euro. Dat geldt voor het ROVZ omdat al die campagnes in crisistijd best een tandje minder en soberder kunnen. De relatie tussen al die campagnes en het aantal verkeersslachtoffers is bovendien ons inziens behoorlijk diffuus. Wij noemen het Zeeuws Museum omdat die instelling niet is "meegenomen" bij de vorige ronde van 20% bezuiniging. In de oorspronkelijke taakstelling stond 200.000 euro. Een halvering daarvan is wat mijn fractie betreft redelijk, gelet op de keuzes die wij moeten maken. Dit betekent dat wij zowel voor ROVZ als voor Zeeuws Museum een taakstelling van 100.000 euro verlangen. Ook daarvoor dienen wij twee amendementen in.

De **voorzitter**. Door het lid Beekman zijn de volgende vijf amendementen ingediend:

Ondergetekende stelt de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van de kerntaken voor:

- het budget voor prioriteit topsport te verlagen met 150.000 euro en het geld dat hiermee beschikbaar komt, te gebruiken om het budget voor SportZeeland op 400.000 euro te houden;
- het dictum "11. Subsidie aan SportZeeland in 2014 verlagen met 125.000 euro, in 2015 met 187.500 euro en vanaf 2015 structureel van 250.000 euro", te wijzigen in: "11. Subsidie aan SportZeeland in 2014 verlagen met 50.000 euro, in 2015 met 75.000 euro en vanaf 2016 structureel met 100.000 euro".

Dit amendement krijgt nr. 2.

Ondergetekende stelt de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van de kerntaken voor:

- het dictum: "2. Subsidie aan Terra Maris in 2014 verlagen met 50.000 euro, in 2015 met 75.000 euro en vanaf 2016 structureel met 100.000 euro" wijzigen in: "2. Subsidie aan Terra Maris in 2014

verlagen met 25.000 euro, in 2015 met 37.500 euro en vanaf 2016 structureel met 50.000 euro";
- de lasten voor de verlaging van de korting op de subsidie aan Terra Maris ten laste te brengen van de investeringsruimte.

Dit amendement krijgt nr. 3.

Ondergetekende stelt de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van de kerntaken voor:

- het dictum: "4. Subsidie aan IVN in 2014 verlagen met 25.000 euro, in 2015 met 37.500 euro en vanaf 2016 structureel met 50.000 euro" wijzigen in: "4. IVN is verplicht 50% van haar subsidiebedrag te besteden bij Terra Maris";
- de lasten voor de verlaging van de korting op de subsidie aan IVN ten laste te brengen van de investeringsruimte.

Dit amendement krijgt nr. 4.

Ondergetekende stelt de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van de kerntaken voor:

- het dictum: "16. Subsidie aan ROVZ in 2014 verlagen met 25.000 euro, in 2015 met 37.500 euro en vanaf 2016 structureel met 50.000 euro" wijzigen in: "16. Subsidie aan ROVZ in 2014 verlagen met 50.000 euro, in 2015 met 75.000 euro en vanaf 2016 structureel met 100.000 euro";
- de baten van de verhoging van de korting op de subsidie aan ROVZ ten goede te brengen van de investeringsruimte.

Dit amendement krijgt nr. 5.

Ondergetekende stelt de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van de kerntaken voor:

- het dictum: "8. Subsidie aan Zeeuws Museum in 2014 verlagen met 25.000 euro, in 2015 met 37.500 euro en vanaf 2016 structureel met 50.000 euro" wijzigen in: "8. Subsidie aan Zeeuws Museum in 2014 verlagen met 50.000 euro, in 2015 met 75.000 euro en vanaf 2016 structureel met 100.000 euro";
- de baten van de verhoging van de korting op de subsidie aan Zeeuws Museum ten goede te brengen van de investeringsruimte.

Dit amendement krijgt nr. 6.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. De CDA-fractie heeft in het verleden harde noten gekraakt waar het ging om de zorgvuldigheid van het proces en de wijze waarop gemaakte keuzes werden toegelicht en onderbouwd. Meerder partijen in deze Staten, alsmede de geweldige hoeveelheid reacties van insprekende organisaties, bevestigden deze kritiek. Dat leidde ertoe dat het Zeeuwse bestuurlijke profiel, het model "anderhalf", werd vastgesteld, terwijl het oorspronkelijke voorstel om de ombuigingen al op 1 januari 2013 te laten ingaan, van tafel ging. Dat werd, gelukkig, 1 januari 2014. Bovendien kon in verband met de ombuiging van subsidies van 6,8 miljoen een uitwisseling plaatsvinden tussen het volume van de 16 miljoen voor de extra investeringscapaciteit en het volume van 10 miljoen voor extra beheer-voorzieningen. Voorts zou het college overleg voeren met instellingen en gemeenten, gericht op het realiseren van ombuigingen en het leveren van maatwerk per instelling. Het was een behoorlijke koerswijziging, met een forse opdracht voor het college.

Voorzitter. Nu ligt het resultaat van dit huiswerk voor ons. Mijn fractie vindt dat het college er met dit voorstel in is geslaagd om via veelvuldig bestuurlijk overleg niet eenmaal maar andermaal de juiste zorgvuldige afwegingen te maken, om te komen --en dat willen wij toch in Zeeland-- tot een evenwichtige, toekomstbestendige infrastructuur van voldoende omvang om de maatschappelijke vraagstukken in Zeeland aan te kunnen, zowel in sociaal-maatschappelijk als in cultureel opzicht. Niet enkel financiële overwegingen hebben de hoofdrol gespeeld; ook inhoudelijke argumenten doen er wezenlijk toe.

Gebleken is, voorzitter, dat de organisaties zich in dit hele proces, vanaf juni, constructief en positief hebben opgesteld in het bestuurlijke overleg. Dat mag best eens worden gezegd. Immers, hoe je het ook wendt of keert, de ombuigingen --hoe noodzakelijk ze ook zijn in het kader van de kerntakendiscussie-- blijven voor de instellingen pijnlijk en zuur. Daarnaast zijn er de gemeenten die natuurlijk de kat uit de boom kijken. Zij hebben meegedeeld, de besluitvorming af te wachten. Stellig zal er nog heel wat overleg nodig zijn om functies, die in principe tot de kerntaken van de gemeenten behoren, op de een of andere manier over te dragen. Dat zal niet gemakkelijk zijn in een tijd van bezuinigingen, waarin toch al het nodige op het bordje van de gemeenten komt.

Om dit voorstel op zijn merites te kunnen beoordelen, heeft mijn fractie haar eigen afweging gemaakt. Wij hebben daarbij niet alleen gebruik gemaakt van de rapporten van de Rekenkamer: "Sturen op afstand", "Keuzes voor Zeeland" en "Subsidiebeleid". Ook hebben wij ons gebaseerd op

de audits van diverse instellingen, de jaarverslagen en jaarrekeningen van instellingen en overleggen met directeuren van instellingen. De CDA-fractie dankt de instellingen voor de openhartigheid waarmee en de goede sfeer waarin deze overleggen mochten plaatsvinden.

Voorzitter. Ik ga nu niet in op elke ombuiging afzonderlijk, maar een enkel aandachtspunt wil ik niet onvermeld laten. Met de uitvoering van de toezegging betreffende de aanpassing van het dictum met betrekking tot het Klaverblad --om de invulling van de ombuigingstaakstelling eerst in 2015 aan te vangen-- zijn wij uitermate tevreden. Dit geeft deze organisatie lucht om een zorgvuldig transformatietraject op te zetten.

In het dictum zou mijn fractie onder punt 10 een wijziging met betrekking tot de SCEZ willen aanbrengen. Wij stellen een verlaging voor van 175.000 euro naar 125.000 euro, zulks ten laste van de investeringsruimte. Het betreft een gezamenlijk amendement van de fracties van CDA en PvdA. De bijbehorende argumentatie is de Staten al voorgelegd. Hetzelfde geldt voor een samen met de fracties van CU en PvdA in te dienen amendement betreffende de ZMF. Voorts zal de voorzitter van de VVD-fractie ingaan op het creëren van meer investeringscapaciteit. Zijn opmerkingen hierover worden door ons onderschreven.

Voorzitter. Een aandachtspunt dat na deze vergadering aan de orde komt, is de uitwerking van de frictiekosten, alsmede de omvang daarvan. Wij verzoeken het college om per organisatie maatwerk te leveren en daarbij de uiterste zorgvuldigheid te betrachten. Immers, hierbij zijn mensen in het geding. Tevens vragen wij het college om hierover te rapporteren bij de Voorjaarsnota en om met voorstellen te komen als het overleg met de instellingen is afgerond.

Al met al heeft het college zich goed gekwetend van de taak waarmee het na juni te maken kreeg. De CDA-fractie is daar mild en tevreden over. Er is een ombuigingspakket neergelegd dat voor onze fractie, zij het met inachtneming van ingediende amendementen, acceptabel is in het licht van de maatschappelijke vraagstukken die zich in het Zeeuwse voordoen.

De **voorzitter**. Door het lid Babijn (CDA) c.s. is het volgende amendement ingediend.

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van de kerntaken voor:

- het dictum: "10. Subsidie aan SCWZ 2014 verlagen met 87.500 euro, in 2015 met 131.250 euro en vanaf 2016 structureel met 175.000 euro" wijzigen in: "10. Subsidie aan de SCEZ in 2014

verlagen met 62.500 euro, in 2015 met 93.750 euro en vanaf 2016 structureel met 125.000 euro;
- de lasten van de verlaging van de korting op de subsidie aan de SCEZ ten laste te brengen van de investeringsruimte.

Dit amendement krijgt nr. 7.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Een heroriëntatie op de provinciale taken is goed, maar het moet wel zorgvuldig gebeuren. In het voorjaar ging het college zeer voortvarend aan de slag met het benoemen van de provinciale kerntaken en de daarbij behorende ombuigingen van taken bij gesubsidieerde maatschappelijke instellingen. Het college ging te voortvarend aan de gang, zo bleek vervolgens. De ombuigingen kwamen koud op het dak van instellingen en gemeenten, hetgeen ook bleek uit de vele reacties die mijn fractie ontving en uit de gesprekken die wij met de instellingen hebben gevoerd. Gedeputeerde Staten liepen veel te snel van stapel. Uiteindelijk kwam aan de hand van het statenvoorstel van 22 juni 2012 naar voren dat de ombuigingen in een langzamer tempo zouden moeten verlopen. Het college diende de tijd te nemen om samen met instellingen en gemeenten te komen tot creatieve oplossingen en maatwerk.

Gedeputeerde Staten hebben hiervoor een halfjaar de tijd genomen, en voor ons ligt nu het resultaat van de onderhandelingen, in de vorm van --ik heb het niet zelf zo geformuleerd-- het "statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken". Hoe kijkt de PvdA-fractie tegen dit voorstel aan?

Zoals ik al eerder heb aangegeven, is mijn fractie niet tegen het creëren van investerend vermogen. Zij is er ook niet tegen dat Gedeputeerde Staten de rol oppakken van investeerder en ontwikkelaar. Immers, als Zeeland moeten wij vooruit. Wij kunnen niet stil blijven staan. Immers, de economie wordt mondialer en Zeeland zal in dat geheel zijn rol moeten oppakken. Zeeland moet de economische spil worden tussen de grote spelers Rotterdam en Antwerpen. Met andere woorden: niet achter maar op de dijken. Echter, Zeeland moet wel leefbaar blijven. Het is dus een en-en-verhaal: geen economische voorspoed zonder leefbaarheid. Er moet werk zijn om brood op de plank te krijgen, maar niet alleen werk geeft welbevinden. Ook cultuur, muziek en het verwerven van kennis zijn van belang. Kortom, het is zeer belangrijk om de voorzieningen op het terrein van leefbaarheid en sociale infrastructuur op peil te houden, om in Zeeland voorspoed en welvaart te kunnen hebben.

Er moet dus een evenwicht worden gevonden tussen enerzijds investeren in Zeeland

en anderzijds het behouden van een leefbaar Zeeland. Voorzitter, dat is geen gemakkelijke taak. Aan de ene kant willen wij in Zeeland heel veel investeringskapitaal om vooral goed vooruit te kunnen komen; aan de andere kant willen wij een heel mooie en grote sociale infrastructuur behouden. Tussen deze uiterste factoren zal een gulden middenweg moeten worden gevonden. Welnu, de PvdA-fractie vindt die gulden middenweg terug in het voorliggende statenvoorstel.

Voorzitter, naar aanleiding van dit voorstel maak ik enkele opmerkingen om het geschetste evenwicht nog wat meer te stutten. Allereerst heeft mijn fractie moeite met de subsidieverlaging van 50.000 euro met betrekking tot de ZMF. Deze instelling speelt een cruciale rol in de Zeeuwse samenleving, als initiator en spreekbuis op het terrein van natuur en milieu. Deze beleidsvelden behoren tot de kerntaken van de provincie. De ZMF is bovendien bij de vorige bezuinigingsronden fors aangeslagen. De nu voorgestelde vermindering van de subsidie kan de continuïteit van de ZMF in gevaar brengen. Wij dienen dan ook, samen met de fracties van CU en CDA --intussen zijn daar ook de fracties van D66, GL en SP bijgekomen-- een amendement in waarmee de subsidievermindering van 50.000 euro wordt gereduceerd tot nul.

Onze fractie kan zich vinden in de brief van gedeputeerde Van Heukelom met een gewijzigd dictum, waarbij de ombuigingstaakstelling voor Het Klaverblad een jaar later ingaat. Hiermee krijgt Het Klaverblad de ruimte en de tijd om in het kader van die taakstelling samenwerking te zoeken met andere instellingen, en zijn organisatie aan te passen in zijn relatie met de gemeenten. Wij hebben van Het Klaverblad begrepen dat men zich hiermee kan verenigen.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Mevrouw Evertz was zo goed bezig, toen ze aangaf dat natuur een kerntaak van de provincie is... Wij hebben elkaar wat de ZMF betreft dan ook gevonden, maar zij gaat nu helemaal voorbij aan de subsidiekorting met betrekking tot Terra Maris en IVN. Als natuur een provinciale kerntaak is, hoe kijkt zij daar dan tegenaan?

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. IVN is nog niet eerder in beeld gekomen terwijl de ZMF al eerder is aangeslagen in het kader van bezuinigingsronden. Overigens ben ik het met de heer Beekman eens dat ook dit een zure bezuiniging is.

De heer **Beekman** (CU). Dat IVN niet eerder in beeld is geweest, is logisch. Het gaat immers om een kerntaak. Als wij een kerntakendiscussie voeren, gaat het er toch om dat wij datgene doen wat wij moeten doen? Als iets een kerntaak is maar daar toch op wordt bezuinigd, wat is dan de functie

van de kerntakendiscussie? Dan is er toch sprake van een ordinaire bezuinigingsopgave?

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Inderdaad gaat het om een kerntaak, maar dat wil toch niet zeggen dat IVN helemaal buiten beeld kan blijven? Nogmaals, op de ZMF is al veel eerder bezuinigd. Ik begrijp niet waar u naar toe wilt.

De heer **Beekman** (CU). Dan zal ik proberen om dat helder te maken. Als een kerntakendiscussie wordt gevoerd, is dat wat anders dan een bezuinigingsdiscussie. Het college heeft tot nu toe steeds onderstreept dat het om een ombuigingstaakstelling gaat, in het kader van de kerntaken. Zo staat het ook in de titel van het onderhavige statenvoorstel. Wanneer je nu iets zo duidelijk aangeeft als kerntaak...

De **voorzitter**. Mijnheer Beekman, een interruptie is een interruptie, en geen compleet betoog.

De heer **Beekman** (CU). Excuus. Ik snap niet waarom er op een kerntaak wordt bezuinigd.

De heer **Bierens** (VVD). Maar ik begrijp de heer Beekman niet helemaal, voorzitter. Wij hebben het hier immers over een ombuigingsoperatie die ook bezuinigingen op kerntaken bevat. Het is niet zo dat de kerntaken buiten schot blijven. Was het maar zo... Hebben wij het over natuur, dan moet daar 12 miljoen op worden ingeleverd. We hadden 36 miljoen voor deze periode en wij moeten terug naar 24. Wij hebben het dus wel degelijk ook over de kerntaken.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter, van natuur ga ik naar moderne kunst. Mijn fractie houdt van moderne kunst. Later vandaag zal mijn fractiegenoot Eric Hageman daar nog uitvoerig op ingaan. Niettemin hanteert mijn partij ook de leuze: behoud het goede en onderzoek de toekomst. Dit wil zeggen dat de PvdA ook het culturele erfgoed een warm hart toedraagt. Inderdaad, het goede moet bewaard blijven. Daarom hebben wij, samen met de CDA-fractie, besloten om een amendement in te dienen waarmee de structurele subsidie voor de SCEZ met 25.000 euro wordt verlaagd in plaats van met 175.000. Ik heb begrepen dat op deze wijze de SCEZ op voldoende wijze de taken met betrekking tot het culturele erfgoed kan uitvoeren. Dat hebben wij via de heer Babijn vernomen.

Mijn volgende opmerking betreft het uurtarief in verband met de projectsubsidies. Door verschillende instellingen is aangegeven dat het uurtarief dat voor hen wordt gehanteerd bij het aanvragen van projectsubsidies, te laag is om voor de instellingen werkbaar te kunnen zijn. Mijn fractie verzoekt het college dan ook om dit uurtarief eens goed onder de loep te nemen.

Voorzitter. Investeren in Zeeland is investeren in de toekomst van Zeeland. Ik neem aan dat wij over de invulling van de te creëren investeringsruimte nog uitgebreid zullen spreken, zulks in het kader van de Voorjaarsnota. Investeren in economie en onderwijs vindt onze fractie belangrijk. Er moet in Zeeland geld worden verdiend, maar wij vragen het college ook om toch vooral de Zeeuwse mens en zijn leefomgeving niet uit het oog te verliezen. Ook vragen wij GS om naar de mooie natuur te kijken die Zeeland heeft, naast de leefbaarheid in onze provincie, gewoon omdat dat goed is voor het welbevinden van de Zeeuwen.

Voorzitter. Zoals ik al heb verwoord, willen wij het voorstel gewijzigd zien overeenkomstig de amendementen waarover ik heb gesproken. Het initiatiefvoorstel van de fractie van D66 kunnen wij niet steunen.

De **voorzitter**. Door de leden Van Haperen c.s. is het volgende amendement ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

amenderen het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van de kerntaken, als volgt:

- in paragraaf 3.3, ZMF, blz. 8, de laatste zin wijzigen in: "Taakstelling van 100.000 euro verlagen tot 0 euro;

- aanpassing van de regel over de ZMF in de tabel in paragraaf 3.18, blz. 17: 0 euro in de laatste kolom;

- aanpassen van het dictum, blz. 21: schrappen van punt 3.

Dit amendement krijgt nr. 8.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Na de vaststelling van het Zeeuwse bestuurlijke profiel binnen de kerntakendiscussie en de kaders voor het ombuigingspakket, in juni 2012, is de afgelopen periode benut voor overleg binnen VZG-verband met de gemeenten, en met de desbetreffende instellingen. Het juni-voorstel was niet in beton gegoten en het gevoerde overleg heeft tot aanpassingen van de aanvankelijke taakstellingen en tot maatwerk geleid. Aldus wordt recht gedaan aan de signalen en opvattingen, aangereikt door Provinciale Staten, de gemeenten en de instellingen.

De VVD-fractie heeft waardering voor de inspanningen die breed zijn geleverd door het college en de provinciale organisatie, maar ook door het merendeel van de instellingen die, zich bewust van de noodzaak tot bezuinigingen, creatief

en soms ook met lef naar toekomstbestendige oplossingen hebben gezocht en deze ook hebben weten te vinden, al dan niet in samenwerking met andere partijen.

Mijn fractie vindt het voorliggende voorstel evenwichtig, hetgeen overigens niet wil zeggen dat zij over alle onderdelen even enthousiast is en niet nog wat af te dingen heeft. Zo vinden wij het oprecht jammer dat de versnippering op het gebied van natuur en natuurorganisaties blijft bestaan.

Sommige van de voorgestelde ingrepen zijn fors en zullen tot afvloeiing van personeel leiden bij de desbetreffende organisaties. Mijn fractie realiseert zich dit terdege en ook is zij zich ervan bewust dat niet elke instelling zich kan vinden in de beoogde taakstelling die nu voorligt. Het is vandaag aan de Staten om een oordeel te vellen, waarbij moet worden bedacht dat over de frictiekosten het volgende jaar nog nader overleg zal plaatsvinden. Wij hebben goed kennisgenomen van datgene wat daarover in het voorstel staat en wachten de uitkomsten af.

Voorzitter. Waar de VVD-fractie echt moeite mee heeft, is dat de extra te realiseren investeringscapaciteit voor plannen die van belang zijn voor de regionale ontwikkeling --daarmee kunnen ook gemeenten hun voordeel doen terwijl ze een basis vormen voor Europese cofinanciering - jaarlijks een aantal miljoenen lager uitvalt dan aanvankelijk werd beoogd. Met name in de eerste jaren van deze ombuigingsoperatie, 2014 en 2015, laat dit zich extra gelden omdat deze capaciteit in die jaren toch al beperkt was. Daarom is onze fractie van mening dat juist ook in tijden van recessie pogingen zouden moeten worden ondernomen om deze investeringscapaciteit op te krikken. Wij nodigen het college c.q. de verantwoordelijke gedeputeerde dan ook uit om deze wens van de VVD-fractie te betrekken bij de komende Voorjaarsnota en zo te komen tot extra investeringscapaciteit. Dit kan ons inziens onder meer door verschuivingen met incidentele prioriteiten binnen het bedrag van 10 miljoen voor beheer voorzieningen. Dit onderdeel zou ook nadrukkelijk worden betrokken bij deze operatie maar voor zover wij het kunnen overzien is dit tot op heden nog niet gebeurd.

Daarnaast geeft mijn fractie het college ook graag mee om het jaarlijkse subsidiebedrag voor Terra Maris, een museum voor natuur en landschap, voortaan ten laste te brengen van de natuurbudgetten. Dit geldt ook voor de budgetten voor andere natuurorganisaties. Op deze wijze wordt extra investeringsruimte gecreëerd binnen de ombuigingsoperatie die nu aan de orde is.

Voorzitter. Een ander aandachtspunt voor mijn fractie is het helder vastleggen van de prestatieafspraken met de instellingen. De afgelopen periode is hierover de nodige discussie geweest. De VVD-fractie vindt het noodzakelijk dat

bij de nadere afspraken en subsidiebeschikkingen volstreekte helderheid wordt geboden over de taken waarvoor wel of niet subsidie wordt verleend.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Zeeland is een provincie die opvalt door kleinschaligheid en door weinig inwoners, maar ook door veel initiatieven, zeker als het om cultuur gaat. Die Zeeuwse agenda is prachtig en, hoera, een kerntaak. Maar is het een kerntaak in verval? Ik zet hier een vraagteken bij omdat het debat gaande is.

De Staten moeten een uitspraak doen over een ombuigingsoperatie van 4,4 miljoen. Het is geen bezuiniging --ik hoor dat woord voortdurend noemen-- maar een ombuiging; het college wil anders. Er wordt van een kerntaak 4,4 miljoen overgeheveld naar asfalt en beton. Het college wil onder andere meebetalen aan rijkstaken die hier voorlopig niet zullen worden uitgevoerd. In de beantwoording van onze vragen over de rijksbezuinigingen op infrastructuur geeft het college zelf aan dat het levensgevaarlijk is om mee te betalen aan die taken. Ik citeer: "Gelet op de beperkte middelen waarover de provincie Zeeland de beschikking heeft, zijn er nauwelijks mogelijkheden om mee te betalen aan rijksinfrastructuur. Bovendien dient de provincie deze schaarse financiële middelen uitsluitend in te zetten op kerntaken. In het recente verleden zijn de provincies gekort op het Provinciefonds met als argument dat zij substantieel meebetaalden aan niet-kerntaken."

Voorzitter. Het college heeft voorlopig 6 miljoen staan voor het meefinancieren van de afslag Goes-A58 en de zeesluis bij Terneuzen. Dat geld zal de komende tijd niet worden gebruikt. Het kabinet verschuift immers budget van infrastructuur naar sociale agenda, hetgeen ik beschouw als een goed voorbeeld. Maar er is meer. Tijdens de algemene beschouwingen heb ik verwezen naar het geld in de spouw van dit provinciehuis. Wij financieren een NAR-operatie alsof het niks is. Er is geld genoeg, ook om de fiscale boete te betalen.

Er is in dit "cijfergeheel" nog geen duidelijkheid over de frictiekosten. Als ik het goed heb begrepen, hebben instellingen in beginsel geen recht op vergoeding van deze kosten. Pas in 2014 wil het college het rekensommetje maken. De redelijke termijn, bedoeld in de Algemene Wet Bestuursrecht, blijkt ten opzichte van de instellingen in acht genomen te zijn. Wordt vandaag ingestemd met dit statenvoorstel, dan moet daarover toch eerst duidelijkheid zijn. Gaan de instellingen nu wel of niet opdraaien voor de frictiekosten? Ik weet het niet, voorzitter.

Als vervolg op mijn bijdrage in de commissie zeg ik ook vandaag dat deze "bezuiniging" volstrekt onverantwoord is. Hierdoor wordt het Zeeuwse DNA beschadigd. Hoe kon het zover komen? Eerder heb ik in deze zaal gezegd dat dit college

sterk wordt gedomineerd door VVD en SGP. De overmacht van de VVD, zo las ik onlangs in een landelijk dagblad, wordt handig gebruikt of, zo men wil, gedoogd door de SGP. Zo kan er in Zeeland een kille culturele samenleving ontstaan. Het kostbare Zeeuwse DNA wordt als het ware weggeasfalteerd. De verkiezingsprogramma's van beide partijen lezend, concludeer ik dat dit in overeenstemming is met het coalitie-akkoord. Dat is juist, maar is er in het college dan geen weerwoord? Het antwoord is helaas: neen. Immers, de PvdA- en CDA-onderhandelaars kenden ofwel hun verkiezingsprogramma's niet ofwel hebben even niet opgelet tijdens de onderhandelingen. Het resultaat is een boekhoudkundige ingreep, en geen beleid.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Bent u het niet met mij eens dat --los van het feit dat er nu investeringskapitaal wordt gecreëerd-- nog steeds de gehele sociale infrastructuur overeind blijft, met alle instellingen erop en eraan? Blijft er niet een redelijk evenwicht bestaan in dit geheel? Ik denk dat dat het geval is dankzij de inspanningen van PvdA en CDA.

De heer **Harpe** (GL). Helemaal begrijp ik dit niet, voorzitter, maar ik doe mijn best om een goede reactie te geven.

Mevrouw Evertz, waar ik zo teleurgesteld in ben, is dat een ombuigingsoperatie wordt gebruikt als bezuinigingsoperatie. Als ik uw verkiezingsprogramma zie, blijkt dat daar wat anders in staat.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Ik heb onderstreept dat het nu gaat om de vraag of wij in Zeeland een compacte sociaal-culturele infrastructuur overeind kunnen houden. Als ik de voorstellen van het college zie, is mijn conclusie dat daaraan zeker tegemoet is gekomen. Het te bezuinigen bedrag is aanzienlijk verlaagd. Daarnaast heb ik aangegeven op grond waarvan wij onze afweging hebben gemaakt. Wij kijken niet alleen naar dit voorstel maar proberen ook om daarachter te kijken. Ik verwijs naar de rapporten en de gesprekken met de organisaties.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter, mevrouw Evertz zegt dat op het sociale terrein alles overeind wordt gehouden, maar van instellingen zoals SportZeeland heb ik toch echt gehoord dat ze het bij dergelijke bezuinigingen niet gaan redden.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter, als de heer Babijn erop doelt dat het college intussen behoorlijk wat water bij de wijn heeft gedaan, heeft hij op zich gelijk, maar verderop in mijn betoog zal ik aangeven waarom ik hierover een andere opvatting heb.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. De heer Harpe spreekt over kille saneringen en ombuigingen, in het voordeel van asfalt en beton. Ik vraag hem of hij daartoe ook werkgelegenheid rekent. Rekent hij daar ook verbeteringen op het terrein van gebiedskwaliteit toe, bijvoorbeeld in de vorm van revitalisering van bedrijventerreinen, het omvormen van woningbestanden enz.? Het lijkt erop alsof wij het hierbij uitsluitend over asfalt en beton hebben, maar ik denk dat de nu vrij te maken middelen daar juist niet in de komende periode voor zullen worden ingezet, misschien afgezien van de zeesluis. Mijnheer Harpe, waar baseert u uw uitspraken nu op?

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Het zal duidelijk zijn dat GroenLinks over deze zaken een volstrekt andere opvatting heeft dan de VVD...

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Allereerst wil ik de heer Harpe hartelijk danken voor het compliment dat hij ons heeft gemaakt. Wij krijgen over het algemeen niet zo snel complimenten en soms krijgen we ze als we ze niet hebben verdiend. Het laatste is ook nu aan de orde. Overigens, soms geldt dat ook voor straf. Op school krijgen leerlingen soms straf die ze niet hebben verdiend...

De heer **Harpe** (GL). Wat is uw vraag, mijnheer Roeland?

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. De provincie dient zich op de kerntaken te richten. Dat hebben wij niet zelf verzonnen; het komt van het Rijk vandaan. Bij de verdeling van de middelen van het Provinciefonds is duidelijk aangegeven dat het geld vrijwel volledig moet worden ingezet ten behoeve van kerntaken. Wat nu in het voorliggende voorstel van het college aan de orde is, is dat er nog steeds veel geld naar andere taken gaat, buiten de kerntaken. Eigenlijk zouden wij nog sterker moeten ombuigen dan nu al het geval is, maar dat doen we niet omdat wij een Zeeuws profiel willen handhaven en de sociale infrastructuur willen behouden. Tegen die achtergrond, voorzitter, begrijp ik de kritiek van de heer Harpe niet. Heeft hij geen aandacht gegeven aan de inhoud van dit statenvoorstel?

De heer **Harpe** (GL). Ik denk, voorzitter, dat ik de vragen van de heren Bierens en Roeland vrij eenvoudig kan beantwoorden. Zij zullen zich immers herinneren dat GroenLinks een andere positie innam toen het ging om de "anderhalf-variant" waarvoor het college had gekozen. Daar was GroenLinks duidelijk geen voorstander van. Er waren ook andere mogelijkheden maar daarvoor is niet door een meerderheid in deze Staten gekozen.

Er ligt nu een beslissing, voorzitter, maar ook binnen het kader daarvan zijn er verschillende

financiële mogelijkheden om het statenvoorstel anders op te vatten en bezuinigingen ongedaan te maken. Het is mijns inziens niet nodig. Ik maak nu graag eerst mijn betoog af. Vervolgens kan men daarover al dan niet een oordeel geven.

De **voorzitter**. Dat hangt van de andere statenleden af, zoals u weet, mijnheer Harpe. U wil ook zelf nog wel eens anderen onderbreken...

De heer **Harpe** (GL). Zo is het.

Voorzitter. In een laatste poging om de zaak nog wat bij te stellen, is de schade met 2 miljoen beperkt. Op zich is dat goed, maar het is niettemin een ingreep die de schoonheidsprijs niet verdient. Ook vandaag wordt er nog flink gepoetst aan het culturele imago, door middel van moties en amendementen van college- en niet-collegepartijen. Kennelijk hebben die partijen niet helemaal vrede met het voorgelegde voorstel. Zie hier de kloof in de gedachtevorming.

Daarnaast is er de kloof tussen het oorspronkelijke collegevoorstel en het huidige voorstel. Is het niet vreemd dat in eerste instantie over Terra Maris werd gezegd "doe maar weg" en dat nu wordt gezegd: oh, sorry, dat was een foutje; dit is toch wel belangrijk? Ik zie dit als een wezenlijke vergissing; het zijn geen verschrijvingen. Op deze manier wordt het beleid voor 300% op z'n kop gezet. Met betrekking tot de ZMF wordt gezegd: ach, doe de helft maar. Ik mis een onderbouwing. Voor Het Klaverblad is gekozen voor uitstel. Over het Zeeuws Museum wordt gezegd: och, het kan wel wat minder. Ook verwijst u naar SportZeeland...

Voorzitter, denk ik tegen deze achtergrond aan de "beleidscyclus van Van Gent", dan herken ik die helemaal niet. Die hele cyclus van startnotitie tot beleidsnota ontbreekt. Er wordt een voorstel aan de Staten voorgelegd, dat voorstel wordt vervolgens bijgesteld en dat is dan het beleid... Als ik de verschuivingen zie die nu aan de orde zijn, in de zin van "niet doen", "wel doen" en "anders doen", moet ik zeggen dat GroenLinks zich daar niet in herkent. Dit duidt op een haastig in elkaar geschoven voorstel, zonder dat er eerst een echt inhoudelijke visie is vastgesteld.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Is de heer Harpe aanwezig geweest tijdens de statenvergadering van juni dit jaar? Ik herinner eraan dat in die vergadering een visie is vastgesteld. Of hij aanwezig was of niet, duidelijk is dat hij die visie niet heeft gesteund. Niettemin heeft een meerderheid binnen de Staten die visie vastgesteld. De heer Harpe kan het daarmee eens zijn of niet, maar er ligt wel degelijk een visie.

De heer **Harpe** (GL). Er ligt een visie en u zegt terecht dat ik die visie niet heb gesteund. Vandaag

probeer ik mijn eigen visie op de huidige situatie te geven. Volgens die visie is dit statenvoorstel niet nodig en niet gewenst.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Ik stel vast dat de heer Harpe nu in ieder geval heeft gezegd dat er een visie is.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Voorzitter. De heer Harpe vindt dat de inhoudelijke discussie over deze kwestie beter moet worden gevoerd; zo begrijp ik hem. Gesteld dat de discussie op die manier zou zijn gevoerd, hoe zou hij zich dan hebben opgesteld waar het gaat om het creëren van investeringsruimte? Vindt hij dat een zinnige gedachte of is hij van oordeel dat dit niet verstandig is?

De heer **Harpe** (GL). Bij de presentatie van het eerste collegevoorstel heb ik niet voor de "anderhalf-variant" gekozen. Ik heb gepleit voor een andere variant en gezegd dat bij de keuze daarvan de nu aan de orde zijnde beslissingen niet nodig zijn.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Maar hoe kijkt u nu aan tegen het creëren van investeringsruimte? Vindt u dat een verstandige gedachte of niet?

De heer **Harpe** (GL). Dat heb ik, meen ik, al aangegeven. Voor een gedeelte is dat verstandig, voor en ander gedeelte niet. Waar het college graag wil meebetalen aan het uitvoeren van rijkstaken, vindt GroenLinks dat de provincie dat niet moet doen. Het college heeft ook zelf aangegeven dat dat niet verstandig is. Nogmaals, voor een gedeelte is die investeringsruimte prima -- daar is ook geld voor-- maar het gaat niet aan om geld weg te pikken van de cultuur.

Voorzitter. Voor mijn fractie blijft het de vraag waarom dit voorstel er nu moet worden doorgedrukt. In financiële zin is dat niet nodig en het raakt de statenperiode slechts voor een jaar.

De heer **Bierens** (VVD). Bent u voor financiële degelijkheid, mijnheer Harpe?

De heer **Harpe** (GL). Als er een partij is die voor financiële degelijkheid is, is het wel GroenLinks. Dit is een open deur...

De heer **Bierens** (VVD). Prima, maar waarom was uw partij dat dan niet tijdens de vorige statenperiode? De nu aan de orde zijnde ombuigingsoperatie is extra zwaar omdat uw partij er destijds kennelijk voorstander van was om structurele uitgaven met incidentele middelen te dekken. Dat is wat wij hebben aangetroffen en dat maakt deze operatie extra zwaar.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter, ik denk dat dit een verklaring van de heer Bierens is... Wij hebben tijdens de vorige periode ook een 20%-operatie gehad. Elk college heeft zijn eigen verantwoordelijkheid...

De heer **Bierens** (VVD). Mijnheer Harpe, er zijn structurele uitgaven gedaan --als gevolg waarvan bij instellingen het personeel is uitgebreid-- die met incidenteel geld zijn gedekt. Die uitgaven staan nu ter discussie, althans, in verband daarmee worden amendementen ingediend. Uw partij heeft tijdens de vorige periode gewoon mooi weer gespeeld, en met die lasten is de huidige coalitie opgezadeld. Het zou u sieren, mijnheer Harpe, wanneer u deze verantwoordelijkheid zou erkennen.

De heer **Harpe** (GL). Hoe, voorzitter, kan een kleine fractie zo machtig zijn... Ik begrijp dat dit voor de heer Bierens een beetje een trauma is, maar het gaat over..

Is de fractie van GroenLinks van mening dat er helemaal niets hoeft te veranderen? Geenszins, voorzitter; ook in de gesubsidieerde sector moet er wel eens geschud en geknipt worden. Echter, men is daar allang wakker en druk doende om opnieuw te bepalen wat de kerntaken zijn, ten dienste van de kwaliteit van de Zeeuwse samenleving. Daar is structuur voor nodig, een structuur die niet door projecten wordt geboden. Ooit hoorde ik hier een gerespecteerd statenlid, een fractievoorzitter, het volgende over zeggen: voor verandering moet veel hetzelfde blijven. Ik ben het daar helemaal mee eens. Geparafraseerd zou ik willen zeggen: voor meer flexibiliteit is wel een structuur nodig.

Verder, voorzitter, vinden wij een en ander --gelet op onze zorgen over de Zeeuwse werkgelegenheid-- sterk tegenstrijdig met de motie die wij zojuist hebben aangenomen. Wij willen het kabinet overhalen om de justitiële uitholling van Zeeland te stoppen, maar tegelijkertijd sturen wij 150 ambtenaren naar huis. Vandaag kunnen daar nog eens tientallen werknemers bijkomen. Gedeputeerde De Reu had in de commissie nog wel een oplossing: instellingen kunnen ook nog projectsubsidies aanvragen, zo zei hij vrolijk. Voorzitter. Ik heb even met de gedachte gespeeld om een motie in te dienen die erop gericht zou zijn om ook de GS-salarissen op projectbasis uit te keren... Het onderwerp is te serieus om iets dergelijks te doen, maar het zou goed zijn om eens te kijken hoe dat voelt. Overigens, ik zie hier en daar toch enig instemmend geknik... Ik zal er nog eens over nadenken.

Voorzitter. Voor GroenLinks is dit voorstel niet nodig. Sterker nog, het hoeft in financiële zin niet. Wij hebben dit verwoord in een motie. Ter ondersteuning van die motie verwijs ik naar een oproep van de heer Wiegel, afgelopen dinsdag in

het programma Moraalridders gedaan: de meerderheid moet rekening houden met de minderheid. Het zijn wijze woorden van een grijze eminentie.

Geachte collega's, het is aan u om in wijsheid te beslissen. Het borgen van het Zeeuwse cultuur-DNA is nu aan u.

De **voorzitter**. Door het lid Harpe is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

gelezen het voorstel van het college van Gedeputeerde Staten, FEZ-078, Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken;

overwegende dat:

- het voorstel een ombuigingstaakstelling betreft, doorgevoerd op de subsidies van veelal culturele instellingen;*
- het na overleg met instellingen een bedrag betreft van 4,4 miljoen;*
- er mogelijk nog een bedrag beschikbaar moet komen wegens frictiekosten in 2014 en volgende jaren;*
- deze ombuigingsbezuiniging, uitzonderde het Klaverblad en Omroep Zeeland, ingaat op 1 januari 2014;*
- het overleg met instellingen eerst tot stand is gekomen na pressie vanuit de Staten;*
- hier geen sprake kan zijn van goed afgewogen beleid, maar eerder van kil boekhouden;*

constaterende dat:

- het college de vrijkomende middelen wil inzetten voor investeringscapaciteit;*
- niet duidelijk is hoe en wanneer dat zal gebeuren;*
- tevens gebleken is dat er gelden ter waarde van 6 miljoen gereserveerd zijn voor rijkstaken en deze zeker voorlopig niet worden uitgevoerd;*
- ook in de rekening-2012 een onderuitputting is voorzien van 10 miljoen;*
- de uitvoering van taken achterblijft bij voornemens en dat ook dit de nodige middelen kan genereren;*
- er in deze beleidsperiode geen financiële noodzaak is om deze ombuigingsbezuiniging door te zetten;*

besluiten om de ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken deze beleidsperiode niet uit te voeren en daarover niet te besluiten, met als inzet het Zeeuwse DNA te verduurzamen en uit te dragen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 9.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Graag plaats ik het voorliggende voorstel in een wat breder kader. Misschien is dat in deze eerste termijn mosterd na de maaltijd --ik denk hierbij aan het betoog van collega Harpe-- maar het lijkt mij toch nuttig om dat bredere kader alsnog naar voren te brengen.

Wij hebben in 2010 een kerntakendiscussie gevoerd. Er werd toen gekozen voor model 2, waarbij het ging om ruimtelijk beleid, economisch domein, cultuur, bovengemeentelijke sociale infrastructuur enz. Op dat moment was er nog tamelijk veel financiële ruimte, mede gelet op de toedeling van middelen naar de provincies. Op grond daarvan kon voor het genoemde model worden gekozen. Daarna vond echter een herijking van het Provinciefonds plaats. Sociale taken werden niet langer als kerntaak beschouwd; ze werden niet of nauwelijks nog in het kader van het Provinciefonds gehonoreerd.

Voorzitter. Er zijn bestuursafspraken gekomen tussen Rijk en provincie. Het profiel van de provincie is nader ingevuld. De provincie dient zich steeds meer op haar kerntaken te richten, terwijl er ook sprake is van decentralisatie waarbij moet worden gedacht aan regionale economie, natuur en landschap en verkeer en vervoer. Meerdere taken op die terreinen zullen naar de provincie komen. Nogmaals, de sociale taken behoren niet meer tot de kerntaken van de provincie. Dit alles maakt voor onze fractie een behoorlijk verschil uit ten opzichte van de vorige statenperiode. Tijdens die vorige periode kon er nog worden gekozen voor een insteek die nu helaas moet worden verlaten. Er moeten keuzes worden gemaakt.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Na de heer Bierens hoor ik nu ook de heer Roeland zijn zonde belijden in verband met zijn deelname aan het vorige college. Heeft hij mogelijk behoefte aan ene drs. Zielknijper om dat gevoel te laten verdwijnen?

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Ik maak er bezwaar tegen dat de heer Harpe op dit punt de SGP en de VVD op een lijn stelt, ten opzichte van de vorige periode.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Zou de heer Harpe eerder goed hebben geluisterd, dan had hij een uitleg gehoord met betrekking tot de keuzes die wij hebben gemaakt in het vorige college en de keuzes die wij nu maken. Die keuzes zijn ingegeven door veranderde omstandigheden en nieuwe feiten. Vandaar dat wij nu andere keuzes maken dan het geval was tijdens de vorige collegeperiode. Dat heeft totaal niets met het begrip "zonde" te maken.

De provincie moet helder kiezen voor haar kerntaken, gelet op het feit dat de middelen die zij via het Provinciefonds en op andere manieren ontvangt, grotendeels voor die taken moeten worden ingezet. Het risico bestaat dat, als wij dat niet doen, het Rijk het toch al bescheiden budget dat wij nog krijgen, verder afrooft. Natuurlijk, er is vandaag-de-dag nog steeds sprake van een open huishouding voor de provincies, ook voor Zeeland. Dit betekent dat wij een Zeeuws profiel kunnen aangeven. Dat profiel heeft men teruggevonden in het statenvoorstel dat medio dit jaar is behandeld en waaraan ook wij onze instemming hebben verbonden. De consequentie van dit model is dat er gesneden moet worden. Dat doet pijn, bij instellingen, bij mensen en ook bij ons, maar de noodzaak om deze keuzes te maken is nu eenmaal aanwezig.

Bij de besluitvorming op 22 juni 2012 heeft het college de opdracht meegekregen om met de instellingen te gaan praten. De ombuigingen die toen werden voorgesteld, zouden in onze ogen wellicht te vergaande gevolgen hebben voor de belangrijke taken die een aantal van de instellingen moeten uitvoeren. Ik denk hierbij aan de ZB, Scoop enz. De taken die zij opgedragen krijgen, ook door ons, moeten wel op een kwalitatief juiste wijze uitgevoerd kunnen worden.

Welnu, het college heeft geluisterd, bijzonder goed geluisterd naar de Staten. Het is in overleg gegaan met de instellingen en de resultaten daarvan liggen vandaag voor ons. Daar zijn wij bijzonder tevreden over, voorzitter. Het is duidelijk dat het college rekening heeft gehouden met de belangen van de instellingen.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Heeft het college werkelijk naar de instellingen geluisterd? Het college heeft overleg gehad en het college en de instellingen hebben samen de citroen uitgeknepen, tot de laatste druppel. De instellingen hebben op positieve wijze aangegeven waar ze nog konden bezuinigen, maar het college zegt vervolgens --ik verwijs naar de ZB-- dat er nog wel een schepje bovenop kan. Noemt de heer Roeland dit "luisteren"?

De heer **Roeland** (SGP). Het college heeft inderdaad geluisterd, voorzitter, en de heer Harpe heeft niet gelezen. Ik verwijs naar het oorspronkelijke voorstel van het college, waar dat ging over de ZB en Scoop. Ik vat ze even samen. Het ging toen om een bezuinigingsopdracht van 3,2 miljoen. Het voorstel dat vandaag aan de orde is, vermeldt echter een niveau van 2 miljoen. Dat is een substantieel verschil. Als de heer Harpe dat verschil marginaal vindt of van oordeel is dat het college niet naar de ZB en Scoop heeft geluisterd, begrijp ik dat niet. In onze ogen heeft het college wel degelijk heel serieus geluisterd naar datgene

wat de instellingen, niet alleen de ZB en Scoop, hebben ingebracht. Nogmaals, het resultaat daarvan ligt vandaag voor ons en dat resultaat stemt ons tot tevredenheid waar het gaat om dat "luisteren" en om het op een goede manier omgaan met de belangen van de instellingen.

Er zit echter ook een negatieve kant aan, voorzitter. Die negatieve kant is dat de investeringsruimte toch wel wordt beperkt, meer dan wij graag zouden hebben gezien. Het college had ook een verzoek of een opdracht liggen om eens goed te kijken naar het budget-beheer voorzieningen, de 10 miljoen. Zou er wat dit betreft gewisseld kunnen worden met de investeringsruimte? Onze indringende vraag is: wat heeft het college hiermee gedaan? In het voorliggende voorstel lees ik niet dat het college hier serieus mee is omgegaan. Is het college van plan om hiermee in de komende tijd nog iets te doen, om vervolgens de Staten met voorstellen te benaderen?

Voorzitter. Dit statenvoorstel heeft in zeer grote lijnen onze instemming. Echter, wat de SCEZ betreft denken wij tegemoet te moeten komen aan de opvatting van die instelling dat zij haar taak niet op kwalitatief voldoende niveau kan uitvoeren wanneer het voorstel van het college wordt gehonoreerd. Daarom zullen wij het desbetreffende amendement steunen.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. De fractie van de PvZ ziet de noodzaak van de bezuinigingen in en daarom beperkt zij zich tot het indienen van een paar amendementen. Daar geef ik een toelichting op.

Met betrekking tot SportZeeland sluiten wij ons aan bij het gloedvolle betoog van de fractie van de CU. SportZeeland vervult een belangrijke maatschappelijke taak. Men heeft ook zelf kortdaat bezuinigingen doorgevoerd, maar is daarvoor helaas niet beloond. Met de voorgestelde bezuiniging kan SportZeeland in zijn huidige vorm niet voortbestaan. Als gevolg hiervan komen bovendien banen op de tocht te staan. Dat willen we toch niet?

De taakvelden die noodgedwongen komen te vervallen, als deze bezuiniging wordt doorgevoerd, zullen op een andere wijze moeten worden ingevuld, en ook daaraan hangt een prijskaartje, terwijl deze organisatie heel veel ervaring heeft op dit terrein. Waarom overhevelen naar andere instellingen, met een bepaald kostenplaatje erbij?

Daarom, voorzitter, dragen wij in ons amendement het college op om het voorstel van SportZeeland over te nemen en in plaats van de voorgestelde 263.000 euro een jaarlijkse subsidie van 400.000 euro te verstrekken. Wat de dekking betreft gaan wij mee met de fractie van de CU; ook wij zoeken het in het onderdeel grote sportevenementen. Ik voeg hieraan toe dat in de

vierde begrotingswijziging wordt aangegeven dat van het budget voor de grote sportevenementen een niet benut gedeelte van 140.000 euro naar de algemene reserve gaat. Tevens vragen wij het college om in verband met de benodigde dekking te kijken naar de post leefbaarheid.

Voorzitter. Ons tweede amendement heeft betrekking op ZMF en IVN. Dit amendement staat haaks op het amendement dat de fracties van CDA, PvdA en andere fracties hebben ingediend. Wij roepen in herinnering dat tijdens de vorige statenperiode een motie werd aangenomen waarmee werd beoogd om structureel en substantieel op de ZMF te bezuinigen. Echter, door omstandigheden is dit vervolgens niet goed uit de verf gekomen. Het eerste voorstel van het huidige college om een ton te bezuinigen, verkreeg onze instemming en daar staan wij nog altijd achter. Wij willen dat voorstel handhaven. Echter, wij vallen over het woord "taakstellend". Wij willen dat er effectief wordt bezuinigd. Dat geldt ook voor de IVN.

Als overweging vermelden wij dat de ZMF een beroep kan doen op projectsubsidies van de provincie en op bijdragen van bedrijven.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA).

Voorzitter. Kunt u uitleggen wat u in dit verband met "effectief" bedoelt?

De heer **Babijn** (PvZ). Dat is niet zo moeilijk. Als een bezuiniging "taakstellend" wordt opgelegd maar het niet lukt, kan men zeggen: helaas, het is niet gelukt. Wordt er effectief bezuinigd, dan gaat er gewoon een bedrag van af; dat is dan gewoon een hard feit waaraan men zich heeft te houden.

Voorzitter. Een andere overweging is dat de ZMF in het verleden vaak procedures tegen diverse overheden heeft gevoerd. Nu geeft men aan meer te gaan inzetten op consensus en samenwerking, maar daar hebben wij niet veel vertrouwen in. Het zijn "zeggende woorden"; het zal in de toekomst nog moeten blijken. In het verleden gaven wij al aan dat wij het er niet mee eens waren dat ons subsidiegeld werd ingezet om dergelijke procedures te volgen.

De heer **Babijn** (CDA). Wat u nu stelt, is onjuist. Door de ZMF is subsidiegeld niet ingezet voor procedures. Dat geld heeft men uit eigen middelen gehaald. U moet de stukken er maar eens op nalezen.

De heer **Babijn** (PvZ). Herinnert u zich nog dat tijdens hun vorige vergadering de Staten een motie aannamen om instellingen niet langer te subsidiëren wanneer de directeur daarvan meer zou verdienen dan 144.000 euro? Als je dat vergelijkt met de situatie waarover wij nu spreken, kun je zeggen dat ze het met ander geld betalen,

maar het is en blijft geld van de ZMF, en daar dragen wij aan bij.

De heer **Babijn** (CDA). Appels en peren!

Mevrouw **Van Unen** (SP). Daar ben ik het mee eens, voorzitter. Wij hebben het nu over de minst verdienen directeur van alle gesubsidieerde instellingen.

De heer **Babijn** (PvZ). Ik heb dit naar voren gebracht als vergelijking. Ik herhaal dat tijdens de vorige statenvergadering een motie werd aanvaard waarbij men eventueel ook had kunnen stellen: dat geld wordt niet gebruikt voor.... Welnu, dat hebben wij niet gedaan. Wij hebben gewoon in het algemeen belang en ook met ruime meerderheid die motie aangenomen. Mijn fractie brengt nu consequent naar voren wat zij ook tijdens de vorige statenperiode heeft gesteld: die ZMF moet worden afgebouwd. Wij dragen het college op om de ZMF effectief te korten, dus niet taakstellend, met het eerder voorgestelde bedrag van 100.000 euro. Hetzelfde geldt voor de IVN, met het niveau van 50.000 euro.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Ik proef uit uw betoog, mijnheer Babijn, dat u gewoon wil dat de ZMF de nek wordt omgedraaid.

De heer **Babijn** (PvZ). Het college stelde eerder voor om met een ton te korten. Daar gaan wij gewoon in mee. Wij zeggen niet dat de ZMF de nek moet worden omgedraaid. Wij zeggen tegen het college: hou vast aan het oorspronkelijke voorstel.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Maar dat komt u goed uit. Immers, de ZMF heeft gezegd: als daaraan wordt vastgehouden, wordt ons de nek omgedraaid.

De heer **Babijn** (PvZ). Dan verwijs ik opnieuw naar de vorige statenperiode. Toen stemde een ruime meerderheid ermee in dat er structureel en fors op de ZMF zou worden bezuinigd. Nogmaals, als gevolg van omstandigheden --ik zal geen partijen noemen-- is dat toen niet uit de verf gekomen. Wij gaan akkoord met die oorspronkelijk genoemde ton en daarnaast is het begrip "taakstellend" voor ons een belangrijk punt. Als het niet lukt, heb je geen stok om mee te slaan.

De **voorzitter**. Door de leden Babijn (PvZ) en Robesin zijn de volgende twee amendementen ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

constaterende dat:

- SportZeeland een belangrijke maatschappelijke taak vervult;
- SportZeeland zelf reeds kordaat bezuinigingen heeft doorgevoerd en daarvoor niet wordt beloofd;

overwegende dat:

- met de voorgestelde bezuiniging SportZeeland in haar huidige vorm niet kan voortbestaan;
- taakvelden die daardoor noodgedwongen komen te vervallen, op een andere wijze zullen moeten worden ingevuld en daar ook een kostenplaatje aan hangt;
- er als gevolg van de voorgestelde bezuiniging mogelijk banen bij SportZeeland op de tocht komen te staan;
- het verstandiger c.q. gewenst is om bestaande kennis en ervaring in de huidige vorm te blijven benutten;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- het voorstel van SportZeeland over te nemen en in plaats van de voorgestelde 263.000 euro een jaarlijkse subsidie van 400.000 euro te verstrekken;
- daarvoor dekking te vinden in de post "leefbaarheid" en/of het budget bestemd voor "grote sportevenementen";

en gaan over tot de orde van de dag.

Dit amendement krijgt nr. 10.

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

constaterende dat:

- de voorgestelde bezuiniging door GS in het geval van ZMF en IVN slechts "taakstellend" wordt opgelegd;
- GS bij de ZMF ook nog eens deze "taakstellende" bezuiniging halveert van 100.000 euro naar 50.000 euro, en dit "compenseert" met het doorvoeren van een "taakstellende" bezuiniging op de IVN;
- GS evenals de statenfractie van de PvZ van mening is dat door meer samenwerking tussen beide organisaties op het gebied van natuur- en milieueducatie efficiencywinst te behalen is;

overwegende dat:

- de ZMF een beroep kan doen op projectsubsidies van de provincie en op bijdragen van bedrijven;
- de ZMF in het verleden vaak subsidiegeld heeft ingezet om procedures c.q. rechtszaken aan te spannen tegen diverse overheden, en er daardoor nog meer gemeenschapsgeld en daarenboven vaak ook nog kostbare tijd verloren is gegaan;
- er door de ZMF nu zozegd meer ingezet zal worden op het streven naar consensus en samenwerking met deze diverse overheden;

- de statenfractie van de PvZ daar geen vertrouwen in heeft en het bovendien ongepast en ongewenst acht dat subsidiegeld c.q. gemeenschapsgeld ingezet wordt door de ZMF om juridische procedures te voeren tegen overheden;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om de ZMF effectief te korten, en niet "taakstellend", met het eerder voorgestelde bedrag van 100.000 euro, en tevens ook de IVN effectief met 50.000 euro te korten, in plaats van "taakstellend";

en gaan over tot de orde van de dag.

Dit amendement krijgt nr. 11.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. In het voorliggende voorstel heeft het college een poging gewaagd om de pijn voor een aantal instellingen voor cultuur, welzijn en sociale ondersteuning te verminderen. Proficiat! Het resultaat is dat er nu nog vier instellingen bij zijn gekomen, die nu ook in zwaar weer verkeren.

De fractie van D66 vindt dat in de huidige tijd de hierbij betrokken instellingen hard nodig zijn in Zeeland, in ieder geval het grootste gedeelte daarvan. Daarom willen wij proberen het tij zover te keren dat ze kunnen blijven bestaan. Wij willen in deze moeilijke economische periode geen extra bijdrage leveren aan de werkloosheid in Zeeland. Als dit plan doorgaat, komen er keihard mensen op straat te staan. Dat levert geen positieve bijdrage aan de Zeeuwse samenleving. Integendeel, dat breekt de Zeeuwse samenleving af.

Bovendien valt het onze fractie op dat de kerntakendiscussie geen kerntakendiscussie meer is. De Zeeuwse gemeenten hebben, na overleg met de provincie, een heel mooie brief geschreven waarin feitelijk niets anders staat dan: zoek het lekker zelf uit. De Zeeuwse gemeenten zijn niet bereid om taken over te nemen van de provincie. De vraag rijst waarom niet, maar het antwoord daarop is minder interessant dan de vraag: wat nu? Het antwoord van het college luidt: doorgaan met bezuinigen, maar gewoon iets minder. Dat "iets minder" is nog altijd meer dan de instellingen zelf aangeven te kunnen dragen. Onze conclusie is: geen kerntakendiscussie maar een wurgconstructie.

D66 wil het op een andere manier oplossen, voorzitter. De kerntakendiscussie moet weer een kerntakendiscussie worden en dat kan alleen als wij die discussie los willen zien van de bezuinigingsdoelstellingen die er iedere keer weer onder vandaan piepen. Wij hebben onze mening verwoord in een aantal amendementen, waarvoor wij de steun van deze Staten vragen. Overigens, er zijn nog meer punten ten aanzien waarvan D66

wijzigingen wil zien, maar wij hebben gemeend geen moties of amendementen van anderen te moeten doubleren.

Mijn fractie wil het proces als volgt aanpassen. Allereerst moeten de huidige bezuinigingen worden verzacht zodat de instellingen doorkunnen. Daarna moet er een kerntakendiscussie worden gevoerd met de gemeenten, zonder bezuinigingsdoelstellingen maar met uitsluitend de intentie om instellingen bij die overheid te plaatsen waar ook het bestuurlijke mandaat berust.

Wij hebben zes amendementen voorbereid. Dat zijn er veel, maar ze zijn kort van stof. We hadden ze ook in een enkel amendement kunnen samenvatten, met zes bolletjes, maar wij denken dat het op deze manier wat gemakkelijker praat en stemt.

De **voorzitter**. U heeft ook een initiatiefvoorstel ingediend, en dat is geplaatst op de agenda voor deze vergadering. Behandelt u dat voorstel nu of verlangt u dat het straks afzonderlijk aan de orde komt?

De heer **Hijgenaar** (D66). Het stond mij als volgt voor ogen, voorzitter. Als wij het nu aan de orde zijnde voorstel voldoende kunnen amenderen, is daarmee het initiatiefvoorstel overbodig geworden. Lukt ons dat niet, dan wil ik het initiatiefvoorstel in elk geval in stemming gebracht zien. De woordvoerders kunnen nu al aangeven in hoeverre ze het kunnen steunen, maar het initiatiefvoorstel nu al behandelen, lijkt mij lastig.

De **voorzitter**. Maar u beseft dat die behandeling dan volgt na de stemming over het nu aan de orde zijnde voorstel?

De heer **Hijgenaar** (D66). Ja, dat brengt de agenda met zich mee.

De heer **Bierens** (VVD). U wil naar ik meen elf amendementen en moties indienen. Komen die helemaal overeen met uw initiatiefvoorstel? Als een en ander niet correspondeert, wordt het wel erg ingewikkeld.

De heer **Hijgenaar** (D66). Ik heb maar zes amendementen in te dienen en die corresponderen in grote lijnen met het initiatiefvoorstel, zij het dat er sedert het opstellen van dat voorstel sprake is geweest van enig voortschrijdend inzicht. Er zijn onderhandelingen geweest en er door instellingen zijn uitspraken gedaan. Dat betekent dat hier en daar de getalsmatige verhoudingen wat anders zijn. De lijn blijft hetzelfde.

De heer **Bierens** (VVD). Maar als uw amendementen worden overgenomen en ook het

initiatiefvoorstel wordt aanvaard, komen wij er niet uit. Het is of het een of het ander.

De heer **Hijgenaar** (D66). Mijnheer Bierens, wij spreken iets af. Als u ervoor zorgt dat onze amendementen worden aangenomen, trek ik het initiatiefvoorstel in...

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter, ik zou graag vernemen waar de heer Hijgenaar de dekking voor zijn initiatiefvoorstel vandaan haalt. Het statenbudget is ingekrompen; daar kan hij dat miljoen niet meer uithalen. Ook dat is veranderd.

De heer **Hijgenaar** (D66). Bij mijn voorstel zijn de zes ton uit het statenbudget voor dit doel vrijgemaakt.

De heer **Babijn** (PvZ). Het statenbudget is nu gereduceerd tot vier ton. Ik kan dit niet volgen.

De **voorzitter**. De heer Hijgenaar gaat het ons vast en zeker allemaal duidelijk maken, maar het is inderdaad een beetje onduidelijk. Als straks over het nu aan de orde zijnde voorstel is gestemd, heeft het mijns inziens weinig zin om het initiatiefvoorstel nog te behandelen. Dan is immers precies duidelijk hoe de vork in de steel zit.

De heer **Hijgenaar** (D66). Dat is mogelijk; in dat geval zal ik het intrekken. Overigens, voorzitter, heb ik de volgorde van de agendapunten niet bepaald. Er is voor gekozen om een en ander in deze volgorde te behandelen en daarmee hebben wij ingestemd. Ik vind het wat vreemd dat u nu zegt dat het zo niet zou kunnen.

Kort licht ik de zes amendementen toe; we hebben ze a t/m f genoemd. Met amendement a. stellen wij voor om de subsidie voor Het Klaverblad zo aan te passen dat in de jaren 2014, 2015 en 2016 een subsidie van 1 miljoen wordt verstrekt. Dit is in overeenstemming met datgene wat de voorzitter van Het Klaverblad heeft aangegeven dat hij kan dragen. Hij heeft ook gesteld dat hij in die situatie voldoende kans heeft om met gemeenten te overleggen om zijn organisatie voor wat betreft de subsidie om te hangen.

Amendement b. voorziet erin dat de ZB per jaar met 350.000 euro minder wordt gekort. Dat geld wordt vervolgens ingezet ten behoeve van de educatieve functie van de ZB. Die functie wordt in het huidige voorstel van het college onderworpen aan een dusdanig stringente bezuiniging dat die niet meer uit de verf kan komen.

Voorts stellen wij met amendement c. voor om de tekst en het dictum van het statenvoorstel zo te wijzigen dat 100.000 euro per jaar wordt vrijgemaakt voor de cultuurbegroting, met name ten behoeve van nieuwe initiatieven in het kader van het productiefonds. Wij vinden dat het huidige

voorstel te zeer is gericht op behoud, met name van de grote festivals, terwijl er geen ruimte wordt geboden voor vernieuwing.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter, dit amendement hoort toch niet thuis bij deze behandeling maar bij de behandeling van de Cultuurnota?

De heer **Hijgenaar** (D66). Dat klopt. Wij zullen dit bij de behandeling van de Cultuurnota herhalen, maar als hier en nu de middelen hiervoor worden wegbezuinigd, kunnen wij ze bij de Cultuurnota niet meer uitgeven.

Voorzitter. In amendement d. gaat het over SportZeeland. Beoogd wordt dat deze instelling een ombuiging krijgt opgelegd van maximaal 150.000 euro per jaar. Wij baseren dit op het feit dat SportZeeland heeft aangegeven met de nu voorgestelde bezuinigingen niet te kunnen voortbestaan.

Amendement e. voorziet in een zodanige wijziging van tekst en dictum dat Terra Maris en IVN een gezamenlijke bezuinigingsdoelstelling opgelegd krijgen van niet meer dan 50.000 euro per jaar. Ook deze instellingen kunnen de voorgestelde bezuinigingen niet dragen.

Het laatste amendement, onder f., is erop gericht dat de voorgestelde ombuigingen ten aanzien van Scouting en Splinter ongedaan worden gemaakt.

De voorzitter. Door de leden Hijgenaar en Aalfs zijn de volgende zes amendementen ingediend:

Amendement a.

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078) voor:

- *De tekst en het dictum zo wijzigen dat de stichting Het Klaverblad in de jaren 2014, 2015 en 2016 een provinciale subsidie behoudt van 1 miljoen per jaar.*
- *De vermindering van ombuigingen die hierdoor ontstaat, wordt gecompenseerd in de reserveringen voor harde infrastructuur.*

Dit amendement krijgt nr. 12.

Amendement b.

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078) voor:

- De tekst en het dictum zo wijzigen dat de bezuinigingsdoelstelling op de combinatie van Scoop en ZB wordt beperkt tot 1.650.000 euro per jaar. De 350.000 euro per jaar die zo wordt behouden ten opzichte van het statenvoorstel, is door de ZB in te zetten voor de educatieve doelstelling en het behoud van tenminste een literair medium.

- De vermindering van ombuigingen die hierdoor ontstaat, wordt gecompenseerd in de reserveringen voor harde infrastructuur.

Dit amendement krijgt nr. 13.

Amendement c.

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078) voor:

- De tekst en het dictum zo wijzigen dat 100.000 euro per jaar wordt vrijgemaakt voor de cultuurbegroting met name voor nieuwe initiatieven in het kader van het productiefonds.

- De vermindering van ombuigingen die hierdoor ontstaat, wordt gecompenseerd in de reserveringen voor harde infrastructuur.

Dit amendement krijgt nr. 14.

Amendement d.

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078) voor:

- De tekst en het dictum zo wijzigen dat SportZeeland een ombuiging krijgt opgelegd van maximaal 150.000 euro per jaar.

- De vermindering van ombuigingen die hierdoor ontstaat, wordt gecompenseerd in de reserveringen voor harde infrastructuur.

Dit amendement krijgt nr. 15.

Amendement e.

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078) voor:

- De tekst en het dictum zo wijzigen dat Terra Maris en IVN een bezuinigingsdoelstelling krijgen

opgelegd van niet meer dan 150.000 euro gezamenlijk per jaar.

- De vermindering van ombuigingen die hierdoor ontstaat, wordt gecompenseerd in de reserveringen voor harde infrastructuur.

Dit amendement krijgt nr. 16.

Amendement f.

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078) voor:

- De tekst en het dictum zo wijzigen dat de ombuigingen van de subsidie voor Scouting en Splinter ongedaan worden gemaakt.

Dit amendement krijgt nr. 17.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Vandaag is het "21-12-2012", het einde van de Maya-kalender en, volgens sommigen, het einde van de wereld. Tot nu toe valt het nog wel mee, maar als het aan dit college ligt, is het vandaag wel het einde van het Zeeland zoals wij het tot nu toe kennen. Na vandaag hebben wij alleen nog maar tot op het bot uitgekledede gesubsidieerde instellingen over. Sommige instellingen hebben na vandaag zelfs geen bestaansrecht meer.

Voorzitter, waar gaat dit over? Wij zouden het vandaag over onze kerntaken moeten hebben. Immers --zo gaat het verhaal-- de provincie krijgt steeds minder geld van het Rijk. Aan welke partijen ligt dat? Wat zijn nu die kerntaken van de provincie? Een zo'n kerntaak is cultuur. Waarom moet er dan worden bezuinigd op een instelling als de SCEZ? Dat is een instantie die heel goed op ons cultureel erfgoed past. Dat erfgoed is niet alleen goed en mooi voor onze inwoners, maar ook voor de toeristen en dus voor de economie. Kan de gedeputeerde ons uitleggen wat er de meerwaarde van is om te bezuinigen op een instelling die ervoor zorgt dat toeristen naar Zeeland komen? En dan is er ook nog een forse bezuiniging voor de ZB. Literatuur is blijkbaar geen cultuur...

Natuur is een andere kerntaak. Waarom bezuinigen op ZMF, Terra Maris en IVN? Stuk voor stuk zijn het instellingen die wat de SP betreft moeten blijven. Wij hebben veel waardering voor deze instellingen, maar intussen staat hun het water tot aan de lippen.

Voorzitter. Leefbaarheid zit in de "plus" van ons profiel. Daar past bij uitstek een instelling als SportZeeland bij. Het college kiest er echter voor om deze instelling om te laten vallen en om later, voor dezelfde taken, weer iets nieuws op te tuigen.

Dit komt neer op verspilling van kennis, mensen en geld.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Mevrouw Van Unen hecht aan de kerntakendiscussie en dat begrijp ik, ook al kunnen wij over onderdelen van mening verschillen. Is zij niet van mening dat, wanneer wij de kerntakendiscussie zuiver moeten voeren, er ook een verantwoordelijkheid voor de gemeenten is? Ligt het niet voor de hand dat gemeenten een bijdrage leveren ten behoeve van instellingen die nu taken uitvoeren voor de gemeenten?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Op zich kunnen wij daarover praten, mijnheer Bierens, maar als wij vaststellen dat cultuur en natuur provinciale kerntaken zijn, waarom wordt er dan juist op dat soort instellingen bezuinigd? Dat vinden wij heel vreemd.

De heer **Bierens** (VVD). Ik dacht ook aan bijvoorbeeld SportZeeland.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Die instelling geeft aan dat zij bij dit bezuinigingsniveau omvalt. Men heeft zelf een bepaald bezuinigingsbedrag voorgesteld, maar het college heeft dat bedrag verdubbeld. Op die manier wordt nu waardevolle kennis weggedaan terwijl wij straks in het kader van de leefbaarheid dezelfde functies weer nodig hebben. Dan moet er weer iets nieuws worden opgetuigd. Dat is zonde, mijnheer Bierens.

De heer **Bierens** (VVD). Mijn vraag is of u met betrekking tot bijvoorbeeld SportZeeland ook een gemeentelijke verantwoordelijkheid ziet.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Uiteindelijk wel.

Voorzitter. Dat brengt mij bij de mensen, de mensen die als gevolg van deze hele exercitie hun banen zullen verliezen. Dat zijn echte banen, die plaats moeten gaan maken voor "misschien banen". Hoe zeker is het eigenlijk dat de miljoenen die dit college overal weghaalt om in de economie te kunnen investeren, ook daadwerkelijk banen zullen opleveren? Sinds dit college, dat economie als een van zijn speerpunten heeft benoemd, hier zit, heeft Zeeland alleen maar banen verloren. Ik geef daar dit college niet de schuld van, maar onderstreep dat het heel onzeker is of men er in deze periode wel aan toe zal komen om banen te creëren. En dan hebben wij het nog niet gehad over de frictiekosten. Heeft het college zich wel gerealiseerd dat die kosten wel eens hoger zouden kunnen zijn dan de 4,4 miljoen die deze hele operatie oplevert?

Wij hebben het dan ook nog niet over het extra geld dat waarschijnlijk voor de NAR nodig is. Het thuis laten zitten van ambtenaren gaat blijkbaar

nog meer kosten, als gevolg van indexeringen en perikelen die te maken hebben met pensioenleeftijden. Hoeveel blijft er ten slotte over van de investeringsruimte waarop alles is gericht?

Voorzitter. Tijdens de vorige discussie over deze zaken hebben wij alternatieve bezuinigingsmogelijkheden aangegeven. Wij hebben de gedeputeerde gevraagd om daarnaar te kijken. Heeft hij dat ook gedaan? Wij hebben er niets over terug kunnen vinden.

Het zal wel duidelijk zijn, voorzitter, dat de nu aan de Staten voorgelegde keuzes de onze niet zijn. Wij dienen een amendement in, waarmee alle genoemde bezuinigingstaakstellingen in een keer van tafel worden geveegd. Wij geven daarvoor een dekkingsmogelijkheid aan waar niemand tegen kan zijn. Vandaag is de keuze aan u, Staten.

Vervolgens moet mij nog iets van het hart, voorzitter. De laatste tijd hoor ik --als het over dit college gaat-- nogal eens het woord "kil". Ik hoor het van ambtenaren die na bijna veertig jaar werken voor de provincie afscheid nemen. Ik hoor het ook van instellingen die met dit college moesten onderhandelen. Dat brengt mij bij mijn laatste vraag: wil dit college "kil" zijn?

De **voorzitter**. Door het lid Van Unen is het volgende amendement ingediend:

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Invulling ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078) voor:

- De tekst en het dictum zo wijzigen dat de bezuinigingsdoelstellingen op basis van kerntaken, alle taakstellingen zoals nu worden voorgesteld, niet doorgaan.
- De benodigde 4.407.000 te dekken uit de post externe inhuur.

Dit amendement krijgt nr. 18.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter. Op 22 juni 2012 hebben de Staten tijdens de kerntakendiscussie het Zeeuwse bestuurlijke profiel vastgesteld, het model "anderhalf". De kern van dit profiel is duidelijk: keuzes maken. Ook werd besloten dat het college overleg zou gaan voeren met gemeenten en instellingen, over een totaal pakket van ombuigingen van 6,8 miljoen op jaarbasis. Dat is inmiddels gebeurd, zoals wij hebben kunnen lezen. Er ligt nu een voorstel voor ons waarin een taakstelling wordt genoemd van structureel 4,4 miljoen per 2016. Mijn fractie heeft van dit voorstel kennisgenomen en heeft er een aantal opmerkingen over.

Het college stelt voor om Terra Maris te korten met 100.000 euro. Mijn fractie is van oordeel dat deze instelling een belangrijke bijdrage levert. Zij stelt dan ook voor om dit niveau te verlagen tot 50.000 euro.

De afgelopen jaren heeft de ZMF gebruikt om projecten die Zeeland voorspoed zouden moeten brengen, vooral zoveel mogelijk af te remmen. De provincie subsidieert hier weerstand tegen zichzelf. Keer op keer werd een stok tussen de spaken gestoken. Zonde, voorzitter, van al dat belastinggeld. Dat geld van de Zeeuwse burgers had beter besteed kunnen worden. De PVV-fractie vindt het een slechte zaak dat een organisatie als de ZMF zoveel subsidie ontvangt. Zij stelt dan ook voor om deze subsidie te verlagen.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Voorzitter. Kan de heer Haaze concrete voorbeelden geven van situaties waarin de ZMF met betrekking tot belangrijke zaken spaken in het wiel heeft gestoken? Hoe kijkt hij aan tegen natuur in het algemeen? Is hij van oordeel dat natuur er niet toe doet of vindt hij dat natuur wel degelijk belangrijk is? Wie zou, in het laatste geval, daar dan de spreekbuis van moeten zijn?

De heer **Haaze** (PVV). Ja, voorzitter, ook de PVV vindt natuur belangrijk.

De heer **Van Haperen** (PvdA). En wie is dan de spreekbuis daarvan?

De heer **Haaze** (PVV). Dat kunnen meerdere partijen en mensen zijn, belanghebbenden.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Wat moet ik mij bij "belanghebbenden" voorstellen?

De heer **Haaze** (PVV). Ook gelet op uw andere vraag en op de tekst die ik nog voor mij heb liggen, lijkt het mij handig dat ik u het antwoord netjes schriftelijk doe toekomen. Ik heb er op dit moment geen behoefte aan om dit helemaal te gaan beantwoorden.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Ik vind het prachtig hoor... U houdt een betoog, komt met een aanval op de ZMF, wij stellen daar vragen over en vervolgens zegt u: die ga ik niet beantwoorden... Dat vind ik toch een beetje zwak.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter, laat ik er het volgende over zeggen. De ZMF ontvangt op jaarbasis 380.000 euro aan subsidiegeld. Het voorstel van mijn fractie is om dat niveau te verlagen met 200.000 euro. Daarmee blijft er dus nog een behoorlijk bedrag over. Wordt er gevraagd wie de spreekbuis van de natuur kan zijn, dan zie ik dus nog steeds een rol weggelegd...

De heer **Van Haperen** (PvdA). U vindt dus wel dat in Zeeland de ZMF de spreekbuis voor de natuur moet zijn.

De heer **Haaze** (PVV). Wij vinden dat die instelling een bepaalde bijdrage kan leveren. Anders zouden wij wel voorstellen om deze subsidiering compleet te stoppen. Echter, het verleden leert dat dat leveren van een bijdrage niet in alle gevallen is gebeurd. Daarom vinden wij dat dit subsidieniveau drastisch moet worden verlaagd. Het lijstje met voorbeelden van de gevallen waarop wij doelen, zal een bescheiden lijstje zijn maar u weet er vast ook zelf wel een paar. Dat lijstje heeft u van mij te goede.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. De ZMF heeft aangegeven dat zij al bij het nu aangegeven bezuinigingsniveau dreigt om te vallen. Met de nu door de PVV-fractie voorgestelde vermindering van de subsidie valt deze instelling dus zeker om. Dat is dan inderdaad "de nek omdraaien".

De heer **Haaze** (PVV). Dat is dan uw uitleg. Ik stel vast dat de provincie Zeeland op jaarbasis 380.000 euro verstrekt. Wij stellen voor om daar 200.000 euro van af te halen. Daarmee blijft er nog 180.000 euro over. Ik kan mij voorstellen dat men voor dat bedrag nog steeds het een en ander kan doen om op te komen voor belanghebbenden.

Voorzitter. Wat betreft Scoop en ZB wil het college naar een situatie toe, waarin structurele subsidies worden gegeven voor een meerjarig en terugkerend onderzoek in verband met de SRP-functie. Het college verwacht dat Scoop actief blijft waar het gaat om de samenwerking met onder andere de RA en de HZ. Daar waar mogelijk worden studenten ingezet. Dat is prima, goed voor het onderwijs in Zeeland. Mijn fractie vraagt zich af of hier wel voldoende op wordt ingezet. Daarom stellen wij enkele vragen. Is de gedeputeerde van mening dat de RA en de HZ voldoende in de gelegenheid worden gesteld om onderzoek voor instellingen en bedrijven te verrichten? Is Scoop op deze markt niet te dominant aanwezig? Is het niet beter om Scoop per verleende opdracht te betalen? Veel van het onderzoek dat wordt verricht, betreft gemeenten. Dat bleek ook onlangs weer, aan de hand van een artikel in de PZC waarin door Scoop werd ingegaan op de gevolgen van de bezuinigingen. Wordt dit onderzoek ook betaald met provinciale subsidies of dragen de gemeenten hieraan bij?

Het college geeft aan de verdere ontwikkeling van het gezamenlijke kennis- en informatieplatform van ZB en Scoop te ondersteunen. Het is de vraag, voorzitter, of die opstelling niet te afwachtend is. Is het niet handiger wanneer het college aangeeft welke kennis en informatie op dat platform beschikbaar dienen te

zijn? Wat de PVV-fractie betreft schuilt in deze houding van het college het gevaar dat de ambitie van ZB en Scoop groter is dan de noodzaak rechtvaardigt, met als gevolg dat wij straks te veel betalen voor iets dat wij in die omvang niet nodig hebben. Ik ben benieuwd, voorzitter, wat de gedeputeerde hiervan vindt. Ik verzoek hem om aan te geven of hij van oordeel is dat de door Scoop vermelde benodigde formatie zich qua soberheid en doelmatigheid goed verhoudt met de afgeslankte provinciale organisatie.

Voorzitter. Wat COS Zeeland betreft is mijn fractie het roerend met GS eens dat bijdragen op het terrein van ontwikkelingssamenwerking niet behoren tot de provinciale kerntaken. Omdat COS Zeeland zonder basissubsidie van de provincie geen andere bijdragen krijgt, onder andere van Buitenlandse Zaken, stelt het college voor om toch een halve ton te blijven geven. Voorzitter, dat snappen wij niet. Dit komt neer op subsidie krijgen om vervolgens nog meer subsidie te krijgen. Wat ons betreft kan dit geen argument zijn. Het subsidieloket voor ontwikkelingshulp bevindt zich in Den Haag, en niet in Middelburg. Het is allemaal belastinggeld, voorzitter, ook van Zeeuwen. Laat mensen vrij in hun afweging of zij hieraan geld willen geven of niet. Als het een goede zaak is, komt dat geld er wel.

Voorzitter. Wij komen met een amendement dat wij de Staten gisteravond al hebben toegezonden; de tekst is beschikbaar. Mijn fractie stelt voor om een taakstelling van structureel 5,9 miljoen in te vullen op de wijze zoals in het amendement is verwoord. Dit leidt ertoe dat er anderhalf miljoen meer investeringsruimte ontstaat.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Moet uit dit amendement worden opgemaakt dat de PVV in feite terug wil naar de ouderwetse "nachtwakerstaat": een klein beetje rechtspraak, wat defensie, een paar openbare werken en de rest niet? Wil men hiermee in feite terug naar de achttiende eeuw, en niet meer vooruit?

De heer **Haaze** (PVV). Wat wij met dit amendement willen, is meer investeringsruimte bieden, tot een totaal van anderhalf miljoen. Als u dat vervolgens uitlegt zoals u dat hebt gedaan, blijft dat voor uw rekening.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Het is een conclusie!

De **voorzitter**. Door het lid Haaze is het volgende amendement ingediend:

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Het ontwerpbesluit, behorende bij FEZ-078, als volgt te wijzigen:

- 2. komt te luiden: 2. Subsidie aan Terra Maris in 2014 te verlagen met 25.000 euro, in 2015 met 37.500 euro en vanaf 2016 structureel met 50.000 euro;
- 3. komt te luiden: 3. Subsidie aan ZMF in 2014 te verlagen met 100.000 euro, in 2015 met 150.000 euro en vanaf 2016 structureel met 200.000 euro;
- 5. komt te luiden: 5. Subsidie aan ZB in 2014 te verlagen met 925.000 euro, in 2015 met 1.412.500 en vanaf 2016 structureel met 1.850.000 euro;
- ingevoerd wordt: 5A. Subsidie aan Scoop in 2014 te verlagen met 675.000 euro, in 2015 met 1.012.500 euro en vanaf 2016 structureel met 1.350.000 euro;
- 10. komt te luiden: 10. Subsidie aan SCEZ in 2014 te verlagen met 62.500 euro, in 2015 met 93.750 euro en vanaf 2016 structureel met 125.000 euro;
- 11. komt te luiden: 11. Subsidie aan SportZeeland in 2014 te verlagen met 256.950 euro, in 2015 met 385.425 euro en vanaf 2016 structureel met 513.900 euro;
- 17. komt te luiden: 17. Subsidie aan COS Zeeland in 2014 te verlagen met 50.000 euro, in 2015 met 75.000 euro en vanaf 2016 structureel met 100.000 euro.

Dit amendement krijgt nr. 19.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Wij hebben de Staten een bijgesteld voorstel voorgelegd, naar aanleiding van de eerder gevoerde discussie. Het college staat voor 100% achter dit voorstel. Het is nu in het politieke debat terecht gekomen --zo gaat het proces-- en er zijn heel wat amendementen ingediend die te maken hebben met verschillende invalshoeken en interesses. Het zal u duidelijk zijn, voorzitter, dat wij al die amendementen op zich niet kunnen ondersteunen. Immers, daarmee zou het door ons gedane voorstel onderuit worden gehaald. Het zijn er heel veel. Wij gaan straks niet per amendement aangeven dat wij ze niet ondersteunen want dat geldt in het algemeen. Er zijn er een paar waarvan wij van oordeel zijn dat het goed is om er nog even, samen met de Staten, bij stil te staan, ook inhoudelijk.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter, datgene wat de gedeputeerde nu naar voren brengt, vind ik nogal wat. In deze zaal vindt het politieke debat plaats maar de gedeputeerde zegt daarover: het is allemaal wel mooi wat jullie bedenken, maar daar kunnen wij niet op ingaan. Welnu, als dat in deze Staten de vorm van politiek bedrijven wordt, kunnen we het aardig kort houden. Ik vind het eigenlijk onbegrijpelijk wat de gedeputeerde nu zegt. Ik vind dat er een debat moet plaatsvinden, ook over de

amendementen. Als de gedeputeerde al vooraf zegt dat het allemaal niet kan, vind ik dat een ontkenning van de rol van de Staten.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Ik vraag mij af wat de gedeputeerde bedoelt wanneer hij het heeft over "persoonlijke interesses". Ik vind dit een nogal vreemde opmerking. Wij komen met amendementen en moties op grond van het algemeen belang, en niet op grond van persoonlijke interesses.

De heer **Van Beveren** (GS). Ik geloof niet, voorzitter, dat ik het zo heb gezegd. Ik heb getracht aan te geven dat de Staten op grond van politiek idealisme bepaalde accenten leggen. Het is heel begrijpelijk dat men op basis daarvan bepaalde amendementen formuleert.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Ik kijk en luister tegenwoordig nogal eens naar de debatten in de Tweede Kamer. Wat mij daarbij opvalt, is dat er vanuit "vak K", het kabinet, op elke motie wordt gereageerd. Ik zou de gedeputeerde toch willen vragen om in voldoende mate een toelichting te geven op amendementen en moties, zodat de Staten recht kan worden gedaan.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Het is een politieke discussie die de statenleden onderling voeren. Alles kan, maar het enige resultaat dat dit heeft, is dat er minder investeringsruimte komt. Het gaat om politieke keuzes en afwegingen die de Staten zelf maken. Die beslissingen moeten in meerderheid worden genomen. Van elk amendement kan worden gezegd dat het in financieel-technisch opzicht kan, maar wij vinden de voorgestelde wijzigingen --op grond van het voorstel dat wij hebben gedaan-- niet gewenst.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Voor heel veel van de amendementen is gewoon een dekkingmogelijkheid aangegeven. Als gevolg daarvan wordt ergens anders geld vandaan gehaald. Als de gedeputeerde zegt dat hierdoor de investeringsruimte minder groot wordt, klopt dat niet.

De heer **Van Beveren** (GS). Als dat zo is, voorzitter, gaan wij er natuurlijk even op in maar de meeste amendementen leiden tot een lagere bezuinigingstaakstelling voor een instelling en dus ook tot minder investeringsruimte. Wat de SP-fractie betreft zit het wat anders; die fractie noemt de externe inhuur als dekkingmogelijkheid.

Voorzitter. Gesteld is dat ons voorstel eerder een bijdrage is aan de werkloosheid in Zeeland dan aan de werkgelegenheid. Natuurlijk is het zo dat bezuinigingen kunnen leiden tot minder werk. Dat klopt, maar het is hard nodig dat wij bezuinigen.

Ongeveer een jaar geleden hebben wij dit traject ingezet en inmiddels is er heel veel gebeurd. Aangetoond is dat datgene wat wij doen echt nodig is. Het is niet iets dat wij hobbymatig of zo uitoefenen. Het is harde noodzaak. Wij doen dit om twee redenen, voorzitter: wij willen het geld uitgeven voor de zaken waarvoor wij het krijgen en wij willen investeringscapaciteit vrijmaken om onze rollen als investeerder en ontwikkelaar goed in te kunnen vullen. Dat doen wij graag en bij voorkeur samen met de andere overheden, de gemeenten en het waterschap.

Gevraagd is aan welke partijen het ligt dat er minder geld naar Zeeland komt. Voorzitter. Ik denk dat dat aan alle partijen ligt die in de Tweede Kamer aanwezig zijn. Ook daar worden met verschillende meerderheden besluiten genomen, met alle bijbehorende voors en tegens. Mijns inziens kan hiervoor niet een enkele partij worden aangewezen.

Ik onderstreep nog eens, voorzitter, dat wij ons voorstel hebben gedaan op basis van een profiel dat door de Staten is vastgesteld. Ook die beslissing is in meerderheid genomen. Niet iedereen was het daarmee eens, maar dit is voor het college wel het vertrekpunt voor dit voorstel geweest. Ik vind dat men eigenlijk niet anders van dit college mag verwachten dan dat het dit op deze manier aanpakt.

Een van de gevolgen van de voorstellen is, dat er bij instellingen frictiekosten ontstaan. Tegen die achtergrond is er gevraagd om maatwerk. Voorzitter. Natuurlijk zetten wij daarop in. Wij gaan in overleg met de instellingen en zullen, daar waar nodig, ook maatwerk leveren. Ook is gevraagd om een adequate terugkoppeling. Dat zullen wij doen via de reguliere cyclus zoals wij die kennen, dus aan de hand van Voorjaars- en Najaarsnota. Daarin zullen wij een tussenstand weergeven. Door de fractie van de SP is de verwachting uitgesproken dat de frictiekosten hoger zullen uitvallen dan nu wordt aangenomen. Voorzitter, die verwachting hebben wij niet. Een en ander zal moeten blijken aan de hand van de onderhandelingen die wij gaan inzetten. Wij komen hierop terug in de zojuist aangegeven terugkoppeling.

Mevrouw Evertz pleit ervoor, nog eens te kijken naar het uurtarief in het kader van de projectsubsidies. Dat zullen wij doen, voorzitter, en wij komen er later op terug. Ik kan nu niet aangeven of dit tarief omhoog of omlaag moet, met hoeveel enz. Wij komen erop terug.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Is het mogelijk om dat bij de Voorjaarsnota, in die periode, te doen?

De heer **Van Beveren** (GS). Ja, dat denk ik wel.

Voorzitter. Door verschillende sprekers is in verband met de investeringscapaciteit een relatie gelegd met de 10 miljoen. Tijdens een eerder

gevoerde discussie is ons gezegd dat wij, als er nog sprake zou moeten zijn van een bijstelling van het voorstel, ook die 10 miljoen erbij zouden kunnen betrekken. De heer Roeland vraagt nu concreet waarom dat niet is gedaan. Voorzitter. Wij hebben daar wel naar gekeken --en het zou ook wel kunnen-- maar dat bedrag is incidenteel van aard en geldt maar voor een aantal jaren. Als wij de Staten structurele voorstellen zouden voorleggen en de kosten daarvan zouden dekken met deze 10 miljoen, zouden wij tegen ons eigen beleid ingaan. Nogmaals, het kan maar als deze mogelijkheid wordt gevolgd, moet er vanaf 2016 in de begroting een bepaalde bijstelling worden doorgevoerd om tot een goede dekking te komen. De heer Bierens heeft het college gevraagd om hier nog eens goed naar te kijken en ik zeg hem toe dat wij dat gaan doen. In de Voorjaarsnota komen wij hierop terug.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter, de gedeputeerde heeft hier een punt. Uiteraard is het niet onze bedoeling dat structurele uitgaven met incidenteel geld worden gedekt. Juist daarom heb ik een opmerking gemaakt over de beginjaren, als er wordt gestart, de jaren 2014 en 2015. Ons inziens kan er dan worden gewerkt met die 10 miljoen. Als men vervolgens naar een langere termijn kijkt, vinden wij dat niet erg maar dan moeten er inderdaad wel structurele dekkingsmiddelen beschikbaar zijn.

De heer **Van Beveren** (GS). In die zin zullen wij een en ander oppakken. Wij komen er bij de Voorjaarsnota op terug.

De VVD-fractie vraagt of het niet mogelijk is om bepaalde natuursubsidies en -bijdragen ten laste van het onderdeel natuur te brengen. Op deze manier zou een bepaalde financiële ruimte kunnen worden gecreëerd. Dat zou kunnen, zij het uitsluitend als men ervan uitgaat dat er inderdaad van het Rijk nog 200 miljoen extra wordt gekregen. Ik wijs erop dat dit nog niet zeker is en dat wij ook nog niet weten hoe dit verder zou worden ingevuld. Niettemin zou dit op zich een mogelijkheid zijn. Van die 200 miljoen extra zouden wij wellicht 8 miljoen ontvangen. Zou je daaruit bijvoorbeeld de kosten van Terra Maris kunnen betalen, dan levert dat elders in de begroting ruimte op. Overigens, dat bedrag van 200 miljoen is ook voor andere zaken nodig. Ik herinner aan het ganzenbeleid waarover onlangs in de commissie is gesproken. Ook dat beleid gaat veel geld kosten en ook zoiets moet hieruit worden betaald.

De heer Harpe is ingegaan op het door de provincie meebetalen aan rijksinfrastructuur. Schriftelijke vragen van zijn fractie over dit onderwerp zijn onlangs beantwoord. Hierbij worden meestal twee projecten genoemd, namelijk de afslag-Goes en de zeesluis in Terneuzen. Voorzitter, het is waar dat wij 2 miljoen meebetalen

aan de genoemde sluis. Wat dit betreft zijn wij echter van ver gekomen. Immers, het Rijk vroeg van ons een veel, veel hogere bijdrage. Hierover is zwaar onderhandeld. Het was beslist nodig dat de regio liet zien dat het haar heel wat waard was dat dit project zou doorgaan. Dat is de reden geweest waarom wij hebben gezegd dat hiervoor een uitzondering moest worden gemaakt. In samenspraak met de gemeente Terneuzen en ZSP zijn wij hiertoe gekomen. Wij hebben de Staten gemeld hoe dit allemaal verlopen is. Het college geeft toe dat hier sprake is van een afwijking van het beleid, maar hiervoor geldt een concrete reden.

Wat de afslag-Goes betreft vraag ik de heer Harpe om ook zelf nog eens naar dit project te kijken. Hij mag gerust nog eens bij mij langskomen zodat ik hem kan uitleggen dat dit niet alleen een rijksproject is. Dit is van enorm groot belang voor Goes en de provincie. Ook de problemen op de Deltaweg worden hiermee aangepakt, en dat is een provinciale weg. Voorts is ook de ontsluiting van het stationsgebied in Goes hierbij betrokken. Het heeft dus een veel grotere uitstraling dan alleen "rijksproject A58". Het aandeel dat wij van het Rijk vragen, betreft alleen de aftakking van de A58; de rest betaalt de regio zelf. Ik meen dat van het Rijk een bijdrage wordt gevraagd van 22% van de totale investeringskosten. Daarmee wordt duidelijk hoeveel de regio hieraan zelf doet. Ik zou het op prijs stellen wanneer de heer Harpe hier wat genuanceerd naar zou kunnen kijken.

De heer Babijn van de fractie van de PvZ ziet een verschil tussen taakstellende en effectieve bezuinigingen. Voorzitter, ik begrijp dit niet goed. Of een bezuiniging nu taakstellend of effectief is... In beide gevallen moeten ze worden gerealiseerd. Laten wij het daarop houden, zo stel ik de heer Babijn voor.

De heer Hijgenaar is ingegaan op de taken en de discussie die daarover met de gemeenten zijn gevoerd. De heer Hijgenaar stelt dat de gemeenten geen taken van de provincie willen overnemen. Voorzitter, dat klopt; wij wisten dit van begin af aan. Hierover heeft nooit een verschil van mening bestaan. Echter, het gaat niet om de taken maar om de functies. Hoe een en ander is gestructureerd, bijvoorbeeld in een stichting of een instelling, doet er niet zoveel toe. Het gaat om het overnemen van functies. Nagegaan moet worden wie waarvoor verantwoordelijk is. Wij betalen nu bepaalde zaken die echt bij de gemeenten thuishoren. Daarover zijn wij het met de gemeenten eens, maar zij hebben gesteld: laat nu eerst de discussie in de Staten zich maar voltrekken; als die achter de rug is, kunnen wij gezamenlijk bekijken hoe wij dit moeten oppakken. Daarbij moet niet worden gedacht aan de optie waarbij gemeenten instellingen overnemen, maar aan het overnemen van functies, voor zover dat aan de orde is. Zo

hebben wij er samen over gesproken en zo zijn wij er, denk ik, goed uitgekomen.

Voorts zijn er opmerkingen gemaakt over de financiële ruimte die er moet zijn in verband met het traject dat wij volgen op personeelsgebied. Daarbij is door sommige sprekers de NAR genoemd. Vastgesteld is dat er blijkbaar wel ruimte is om de hierbij in het geding zijnde boete te betalen... Voorzitter, ik heb het al vaker uitgelegd: wij gaan 70% uitkeren en de 30% die gewoon structureel in de begroting zit, is bestemd om de bedoelde fiscale boete op te vangen. Op zich is het dus een dekkend verhaal en is er ruimte voor. Wij halen deze middelen niet ergens anders vandaan.

Door de SP-fractie is gevraagd of dit college een "kil" college wil zijn. Neen, natuurlijk niet, voorzitter. Als men iets hoort en dat direct voor waar aanneemt, komt men soms tot conclusies die achteraf niet blijken te kloppen. Ik hoop dat dat ook in dit geval zo is.

Mevrouw **Van Unen** (SP). De SP-fractie vindt deze bezuinigingen wel degelijk kil.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Amendement nr. 5 van de CU-fractie gaat over de ROVZ. De heer Beekman heeft in dit verband gesteld dat er geen relatie kan worden gelegd tussen het aantal verkeersslachtoffers en de financiële bijdrage die de provincie hiervoor levert. Die relatie is er inderdaad niet en die heeft het college ook nooit gelegd. Ik nodig de heer Beekman uit om aan te geven waar wij dat wel zouden hebben gedaan.

De heer **Beekman** (CU). Ik ben blij met deze ondersteuning, voorzitter. Immers, juist daarom vinden wij dat deze instelling wel een wat grotere bijdrage kan leveren.

De heer **Van Beveren** (GS). Dat neemt niet weg dat het college van mening is dat het juist in deze tijd bijzonder belangrijk is dat er wordt ingezet op verkeersveiligheid. Wij hebben dit jaar gelukkig tot nu toe weinig dodelijke verkeersslachtoffers te betreuren, maar er zijn wel veel gewonden gevallen. Als je dat maatschappelijk en ook financieel vertaalt, is dat een wrang verhaal. Het is hoe dan ook van groot belang dat wij met name de jeugd sterk betrekken bij het streven naar verkeersveiligheid. We moeten onderaan beginnen en ons niet alleen richten op sensibilisering, verantwoording en campagnes. Neen, voorzitter, ook op het terrein van de infrastructuur hebben wij nog veel te doen. Het beleid dat op dit gebied al vele jaren wordt gevoerd, door verschillende gedeputeerden, is goed. Daar wordt ook landelijk naar gekeken. Ik zou graag zien dat dat beleid zou worden voortgezet. Het zou mij heel wat waard zijn wanneer de Staten dit zouden ondersteunen.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. In aanvulling op het meer algemene betoog van collega Van Beveren wil ik wat specifiekere op enkele onderdelen ingaan. Staat u mij toe, mijnheer Roeland, dat wij echt niet alle moties en amendementen specifiek behandelen. Wel zit er een lijn in de moties waar ik graag op wil ingaan.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Ik vind het echt een verkeerde zaak dat het college niet op alle moties en amendementen ingaat. Iedere partij heeft daar vanuit haar invalshoek tijd en aandacht aan besteed en ik vind het gewoon correct wanneer het college daar even een reactie op geeft. Dat is toch niet zo moeilijk?

De heer **De Reu** (GS). Neen, moeilijk is het niet, maar het kost wel veel tijd en soms wordt mij corrigerend gezegd dat ik te lang aan het woord ben. Daarom wil ik al bij voorbaat voorzichtigheid betrachten.

De heer **Beekman** (CU). U bent vanwege de tijd nooit op de vingers getikt omdat u moties en amendementen behandelde.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter, ik doe mijn best. Wat het overleg met de instellingen betreft kun je zeggen dat wij zijn begonnen met een vrij rationeel onderscheiden van kerntaken en niet-kerntaken. Aan de hand van die rationele aanpak -- dit hoort er wel bij en dat hoort er niet bij-- kwamen wij al snel tot de conclusie dat bijvoorbeeld breedtesport en een instelling als Het Klaverblad, volstrekt niet behoren tot de kerntaken van de provincie. Dat hebben wij ook in de eerste overlegronde met de Staten aangegeven en het is ook tijdens de discussies met de instellingen aan de orde geweest. Wellicht werd dit toen al door sommigen als "kil" ervaren; het was in elk geval zakelijk.

Na de discussie met de Staten in juni hebben wij gezegd: wellicht is deze benadering te vergaand. Er zijn fracties die nu zeggen dat het college goed heeft geluisterd, zowel naar de Staten als naar de instellingen. Daarvoor zijn wij erkentelijk; dat is ook onze oprechte bedoeling geweest. Een en ander heeft ertoe geleid dat er nu een voorstel voorligt waarvan terecht kan worden gezegd dat er nog instellingen bij betrokken zijn die niet tot de kerntaken behoren. Daarvan hebben wij gezamenlijk gezegd dat ze wel bij Zeeland horen omdat de desbetreffende situatie net wat anders is dan gemiddeld voor heel Nederland geldt.

Voorzitter. Wordt er gezegd dat het college enerzijds op bepaalde kerntaken bezuinigt terwijl het anderzijds toch geld beschikbaar stelt voor niet-kerntaken, dan is dat het resultaat van het debat dat met de Staten is gevoerd en van het overleg

met de instellingen. Als men erop wijst dat dit niet voor 100% klopt met datgene wat aanvankelijk voor ogen stond, dan is dat duidelijk.

Bij de discussies met de instellingen zijn de begrippen "zekerheid" en "basisfinanciering" naar voren gekomen. Waar wij hebben vastgesteld dat een instelling voldoet aan de criteria met betrekking tot de kerntaken, is nader gekeken naar de activiteiten waarover afspraken worden gemaakt, jaarlijks of soms meerjarig. Wij hebben daar vervolgens onderdelen in gezien die wij niet direct structureel zouden willen financieren. Wel kunnen wij ons voorstellen dat dergelijke zaken van jaar tot jaar of bijvoorbeeld per collegeperiode als opdracht aan de instelling worden meegegeven. Inderdaad, mijnheer Harpe, heet dat: op projectbasis.

Wij zien wat dit betreft twee typen reacties. Er zijn instellingen die dit absoluut niet willen. Zij verlangen zekerheid en het volledige pakket aan basisfinanciering; zij verzetten zich tegen projectfinanciering. Als voorbeeld noem ik de ZMF die van oordeel is dat voorkomen moet worden dat zij afhankelijk wordt van bedrijven die zij soms kritisch moet benaderen. Dat is een principiële benadering. Andere instellingen willen dit sowieso niet; ook zij willen zekerheid. Ik wijs erop dat een aantal van de instellingen, waaronder SportZeeland en SCEZ, met structureel geld een bepaalde basisfinanciering krijgen. Dat is het grote verschil met de afgelopen periode; deze posten worden nu structureel in onze begroting opgenomen. Niet langer wordt dit van jaar tot jaar of per vier jaar bekeken, afhankelijk van het soort college dat er zit. Neen, men krijgt een structurele basisfinanciering.

Wij hebben in het overleg met de instellingen gezegd dat het zo goed kan. Er zijn instellingen die dan vervolgens zeggen: wij vallen met deze basisfinanciering om omdat wij de onzekerheid van de flexibele financiering aan de hand van projecten liever niet hebben. Daar kun je dan vrij lang over discussiëren, maar je komt al gauw in de welles-nietes-sfeer terecht. Wij constateren dat de ene instelling hiermee veel rationeler en gemakkelijker omgaat dan de andere, maar wij willen wat dit betreft graag een heldere lijn trekken.

Als voorbeeld noem ik het initiatief van de ZB en Scoop om te fuseren en een nieuw kennis- en informatieplatform te creëren, dat kan worden ingevuld met de provincie en andere stakeholders. Wij zeggen daarvan dat het een reële kans moet krijgen. Daar zit een zekere basisfinanciering aan vast en dat is verwoord in het voorstel dat wij nu aan de Staten voorleggen. Het is in dit verband dat wij niet horen "dan vallen wij om", terwijl het toch om een zeer forse ingreep gaat. Men zegt dat men concrete mogelijkheden ziet --ook al is de economische situatie op het moment niet erg rooskleurig-- om op deze wijze aanvullend op de basisfinanciering eigen inkomsten te genereren. Ik vind dat het de opdracht voor instellingen is om

deze uitdaging aan te gaan. Als de Staten mij zeggen dat ik het zo niet moet doen en dat ik de instellingen voor langere termijn zekerheid moet bieden, dan is dat aan de Staten. In navolging van collega Van Beveren zeg ook ik dat deze uitdaging er daadwerkelijk voor de instellingen moet zijn.

Voorzitter. Door de PVV-fractie is gevraagd of de ambitie groter is dan de noodzaak. Welnu, dat zou best kunnen. Voor iemand die overtuigd is van eigen kwaliteiten en van het belang van de functie die hij in de samenleving dient te vervullen, mag de ambitie inderdaad groter zijn dan opdrachtgevers en andere stakeholders wellicht op voorhand aangeven. Maar dan moet je wel met voorstellen en initiatieven komen, in gesprek gaan met de provinciale overheid, met gemeenten, met bedrijven en soms met andere instellingen die voor inkomsten kunnen zorgen.

Daarmee is de algemene lijn aangegeven die wij tegenkomen. Ik meen, mijnheer Beekman, dat ik hiermee een algemene reactie heb gegeven op een aantal van de ingediende moties. Het gaat daarbij om de keuzes die het colleges maakt. Vervolgens kijk ik naar de instellingen die zich met kerntaken bezighouden en die gewoon zonder meer zeker zijn. Neem nu de sector van natuur en milieu. Op het terrein van natuur- en milieueducatie treffen wij een veelheid van organisaties aan die in dit kader taken uitvoeren. Gelet op de overlap die wij hier zien --die overlap is erkend door alle instellingen; wij hebben er de afgelopen zomer een grote conferentie over gehad-- is er een nieuw platform gecreëerd. Dit is gebeurd met de instemming van alle instellingen, gemeenten en ook het provinciale bestuur. Op deze manier zal er meer nadrukkelijk moeten worden gekeken naar datgene wat ieder doet. Het zou heel goed kunnen dat geconcludeerd wordt dat het te veel van het goede is. Wij praten hierbij over instellingen als COS, ZMF en IVN. Daarnaast zijn er ook nog gemeentelijke instellingen die daar in elke regio van Zeeland ook van alles aan doen, bijvoorbeeld ten behoeve van scholen, vrijwilligers enz. Er leeft bij de instellingen een soort gemeenschappelijk besef dat hier wat beter naar moet worden gekeken. Het is in deze zin dat wij tegen instellingen, bijvoorbeeld IVN, hebben gezegd dat het wel wat minder kan, vooral ook omdat dat een landelijke organisatie is, weliswaar met een Zeeuwse afdeling, die zeker niet zal omvallen als het wat minder wordt. Daarvan zijn wij overtuigd.

Voorzitter. Deze algemene conclusies worden door het college getrokken. Wij denken dat instellingen de uitdaging moeten aangaan die is verbonden aan de opzet van de basisfinanciering met de mogelijkheid voor instellingen om er zelf middelen bij te creëren, waaronder incidentele budgetten van dit provinciale bestuur. Gelet op al datgene wat er verder gaande is in deze economisch moeilijke tijden, kunnen wij als

provinciale overheid niet voor 100% zekerheid bieden.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Algemene opmerkingen behoeft ik niet meer te maken. Dat is al gedaan door mijn collega's. Wel wil ik mevrouw Evertz danken voor haar heldere visie. Ik moet zeggen dat zij naar mijn hart heeft gesproken.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Uit deze opmerking kun je opmaken dat het toch nog "SGP-PvdA" is. Zojuist werd vooral de VVD genoemd...

De heer **Van Heukelom** (GS). Toen sprak mijn fractievoorzitter.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). U bent de spil...

De heer **Van Heukelom** (GS). Toch is hiermee wel de spanning aangegeven. Er moeten moeilijke keuzes worden gemaakt, maar de belangen blijven wij zien. Om op grond van de kerntakendiscussie de juiste balans te vinden... In elk geval heeft u het geweldig verwoord.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter, ik zou de gedeputeerde willen vragen of hij ook mijn bijdrage heeft beluisterd waar het om die spanning gaat...

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Vast niet!

De heer **Van Heukelom** (GS). Jawel, maar dat kende ik al... Het is de bijdrage van mevrouw Evertz die mij is opgevallen.

Voorzitter. De fractie van de PVV heeft gevraagd of naar mijn mening HZ en RA voldoende mogelijkheden hebben om aan het onderzoek in Zeeland bij te dragen. Juist vanochtend, om kwart over acht, heb ik diverse handtekeningen gezet opdat, samen met de Universiteit Utrecht en OCW, wordt gewaarborgd dat de RA kan doorgaan. De laatste jaren hebben wij hieraan hard moeten werken. Ik kan de PVV-fractie dus wat dit betreft geruststellen. Je ziet ook dat studenten onderzoek doen, al is het nogal divers. De een doet toegepast onderzoek, de ander theoretisch onderzoek. Veertien dagen geleden hebben wij 8,5 ton gekregen van de Onderwijsautoriteit, juist voor onderzoek. Daar zitten RA en HZ bij, maar ook ROC en Scoop. Je ziet hierbij dat krachten zich verzamelen, op het eigen gebied. Dat is een goede ontwikkeling omdat wij hierbij zien wat dit allemaal voor Zeeland betekent. Deze week heb ik een vergadering met wethouders en onderwijssector gehad waarbij de vraag aan de orde kwam: wat zijn nu de juiste cijfers met betrekking tot de toekomst van het primair en het voortgezet onderwijs? De monitoring wordt gedaan door Scoop. Wij willen deze gegevens elke twee jaar hebben zodat de

juiste acties kunnen worden gevoerd met het oog op de toekomstige mogelijkheden voor het onderwijs.

Gevraagd is of ZB en Scoop te veel ambitie hebben. Voorzitter. Dat zou je kunnen zeggen, maar het is een kwestie waar de Staten straks zelf bij zijn. Immers, de Staten gaan het allemaal controleren. Hebben ze niet te veel mensen? Voorzitter, die mensen zijn er overeenkomstig de prestatieafspraken die wij met Scoop hebben gemaakt. Ook daar komen de Staten achter want zij krijgen de prestatieafspraken voorgelegd. Men zou dan kunnen zeggen: dit en dat moeten ze niet doen; dat moeten de gemeenten doen. Die situatie wordt dadelijk transparant. Echter, op deze markt speelt niet alleen Scoop een rol. Er zijn veel meer aanbieders die op deze markt opereren, niet alleen vanuit Zeeland. Het mooie van Scoop is dat men het daar heel Zeeuws kan vertalen. Je ziet vaak dat landelijke bureaus het randstedelijk doen, en op die manier komen wij er niet uit, krijgen wij niet de juiste cijfers. Dat is toch een bijzondere kracht van Scoop.

Voorzitter. Wat het COS betreft zou men kunnen zeggen: ontwikkelingssamenwerking en zaken die daarmee samenhangen, moet de provincie niet doen. Dat snap ik, maar wordt er gekeken naar het COS zelf, dan blijkt dat men van die 50.000 euro zes, zeven keer geld maakt. Men moet geld hebben om dat vervolgens te kunnen matchen met rijksbijdragen. Met die 50.000 euro komt er soms 450.000 euro binnen. Je kunt je afvragen of wij dit wel moeten doen, maar het is wel een organisatie die datgene doet wat wij graag zien. Wat dat betreft hebben ze de handschoen opgepakt.

Voorzitter. De fractie van D66 heeft onder nr. 12 een amendement ingediend met betrekking tot Het Klaverblad. Ik herinner eraan dat juist in opdracht van de Staten met deze instelling is gesproken. Gezamenlijk zijn wij tot de conclusie gekomen dat het voorstel dat er nu ligt, voor de instelling goed haalbaar is, zij het met alle voorwaarden, mits en maren die zijn aangegeven. Daarom wil ik aan het nu voorgestelde vasthouden.

De heer **Babijn** (CDA). Kunt u aangeven waarom u in eerste instantie voor een andere regeling was? Waarom heeft u een ander standpunt ingenomen? Wat is nu de "switch" geweest?

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter, ik ben alle gesprekken ingegaan met een visie die was gebaseerd op de kerntaken. Tegen die achtergrond hebben wij de taken en de prestatieafspraken met betrekking tot Het Klaverblad bekeken, en daarbij steeds de vraag gesteld: is dit nu onze taak of de taak van een andere overheid of een andere instelling? Vervolgens is erop aangedrongen dat er

met de gemeenten zou worden gepraat, onder meer over de functies van Het Klaverblad, met de bedoeling dat functies zouden worden behouden. Om behulpzaam te zijn bij een goede overgang heb ik, wederom in opdracht van de Staten, nog eens met partijen gesproken, waarna het resultaat eruit kwam dat nu voorligt. Baseer je je uitsluitend op de kerntaken en ga je tegen die achtergrond na wat Het Klaverblad moet doen, dan kun je zeggen: dat is niet voor ons. Niettemin heb ik de bedoeling gesnapt en ben ik er blij mee dat wij op deze manier de zaak tot een goed einde hebben gebracht. De bedoelde functies zijn straks elders ondergebracht, mede in het kader van de WMO. Daarover zijn heldere afspraken gemaakt, en die liggen nu voor. Er is met verschillende instellingen overleg geweest en gebleken is dat men wacht tot na vandaag.

Voorzitter. Amendement nr. 17 gaat over Scouting en Splinter. De toelichting vermeldt dat beide organisaties thuishoren in het welzijnsveld. Daarmee is er al een keuze gemaakt; dit is niet direct voor ons. Echter, ook wordt gesteld dat een herbezinning dient plaats te vinden waar het gaat om de overheid die dit moet subsidiëren. Welnu, daar zijn wij mee bezig. Voor Splinter is dat vrij eenvoudig --ik denk dat dat wel duidelijk is-- maar voor Scouting ligt het wat moeilijker omdat het Rijk begonnen is, deze subsidiëring stop te zetten. Wij deden voor Scouting alleen de opleiding voor de leiders. We hebben deze organisatie gezegd dat wij hiermee stoppen, maar men was blij dat men nog een jaar kreeg om zich nader te oriënteren op de manier waarop er dan moet worden gefinancierd. Ik denk dat ze wel naar de gemeenten zullen kijken, die in het krachtenveld van de jeugdzorg voor een goede oplossing kunnen zorgen, bij wijze van preventiemiddel, om de jongelui bezig te houden. Met andere woorden: die herbezinning komt er, maar wij hebben hier geen taak.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Omdat men eraan hecht dat het college op elk amendement en op iedere motie ingaat, zullen wij dat ook doen. De heer Van Heukelom is al op enkele amendementen ingegaan en ik heb al aangegeven dat wij de aanvaarding van amendement nr. 5 ontraden.

Met motie nr. 9 van de fractie van GroenLinks wordt voorgesteld om de ombuigingstaakstelling voor deze beleidsperiode helemaal niet door te voeren. Voorzitter, dit gaat lijnrecht tegen ons voorstel in en dus zal men begrijpen dat wij de aanvaarding van dit amendement ontraden.

Amendement nr. 18 van de SP-fractie voorziet erin dat de ombuigingen wel doorgaan maar dat ze worden gedekt met middelen uit de post-externe inhuur. Dit wordt gerelateerd aan de Roemernorm. Voorzitter. De Staten zouden dan eerst moeten besluiten om de Roemernorm te

verheffen tot norm voor Zeeland. Overigens, de discussie over externe inhuur is hier al vaak gevoerd en ik heb beloofd dat de Staten hierover in een aparte sessie worden bijgepraat. De beleving die er kennelijk is, namelijk dat het allemaal met veel minder externe inhuur kan, is niet juist. Er zijn wat dit betreft grote verschillen tussen de opvattingen van de Staten en die van GS. Dat mag en is ook legitiem, maar wij willen graag nog eens uitleggen waarom wij het zo doen en dat zeker niet onnodig is wat er aan externe inhuur wordt gepleegd. Het college ontraadt de aanvaarding van dit amendement.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Misschien kan ik de gedeputeerde ook wat uitleggen, namelijk dat de Roemernorm de rijksnorm is. Wij zitten daar zeker nog 9 miljoen boven. Mijn fractie vindt dat uitgerekend daar het geld vandaan gehaald zou kunnen worden. Verder zegt de gedeputeerde dat het amendement erin voorziet dat de ombuigingen doorgaan, maar dat betreft dan niet de bezuinigingen die het college voorstelt maar een veel socialere opzet.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Ik meen dat ik dit al voldoende heb toegelicht.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Ik ga in op de amendementen die mijn portefeuille betreffen en ik begin met amendement nr. 2 van de fractie van de ChristenUnie over SportZeeland. Daarover heb ik al gezegd dat wij ons op een basisfinanciering willen richten. In de toelichting op het amendement wordt gesteld dat het onverstandig is om de basis onder deze instelling vandaan te halen. Daarmee komen wij uit bij de welles-nietes-discussie waarover ik al eerder heb gesproken. Onze inschatting is dat wij met ons voorstel die basis er niet onderuit halen. Voorts wordt in verband met dit amendement een relatie gelegd --dat wordt ook door SportZeeland gedaan, zij het op een wat dubbele manier-- met de topsportevenementen. Die zijn mooi, maar incidenteel, zo wordt gesteld. Dat klopt, voorzitter, maar die vallen ook onder economie en Zeelandpromotie. Daarbij gaat het niet om sportbeleid waarvoor wij SportZeeland erkennen als kennisinstelling. Wij denken dat dit meer ligt op het terrein van het gemeentelijke beleid, met een paar uitzonderingen. Voorts wordt door SportZeeland gesteld dat men ook wel wat kan betekenen op het terrein van het topsportbeleid. Dat klopt dan weer niet, volgens mij, met eerdere opmerkingen, gemaakt in reacties van SportZeeland. Het college ontraadt de aanvaarding van amendement nr. 2.

Hetzelfde geldt voor amendement nr. 3 van de CU-fractie over Terra Maris. Inderdaad, natuur en natuureducatie behoren tot de kerntaken van de provincie en deze onderwerpen worden alleen

maar belangrijker. Echter, al eerder heb ik gezegd dat er vele instellingen zijn die op dit terrein actief zijn. Daarnaast is er de koppeling tussen Terra Maris en IVN, die ook in amendement nr. 4 aan de orde komt. Eigenlijk wil de CU-fractie datgene wat wij in eerste instantie hebben voorgesteld, maar dan in de relatie IVN-ZMF. Die opzet komt op het volgende neer: de ene instelling krijgt minder subsidie en de andere krijgt een gelijkblijvend budget en daaraan wordt de verplichting gekoppeld dat middelen worden besteed in het kader van de samenwerking met andere instellingen op het bedoelde terrein. Daarvan heeft de ZMF ons inziens terecht gezegd dat eigenlijk een dergelijke verplichting niet zou moeten worden opgelegd omdat men zich dan bemoeit met de beleidsvoering van de instellingen zelf. Je kunt dan beter tegen die andere instelling zeggen: u krijgt gewoon minder en wij gaan er niettemin van uit dat u samenwerkt. Dat aanvankelijke pad heeft het college verlaten maar de CU-fractie vond het wel een goed idee, zij het niet met de koppeling IVN-ZMF, maar met de koppeling IVN-Terra Maris. Voorzitter, het is maar net welke keuze men maakt, maar inmiddels vinden wij die aanvankelijke opzet onverstandig. Daarom ontraden wij de aanvaarding van amendement nr. 3.

Met amendement nr. 6 zegt de CU-fractie dat het wat het Zeeuws Museum betreft wel wat minder kan omdat die instelling bij de vorige ronde niet heeft meegedaan. Dat is juist, voorzitter. Wij hebben bij het overleg met deze instelling de cijfers goed bekeken en wij zijn tot de conclusie gekomen dat wij met betrekking tot dit museum een paar essentiële punten raken. Men herinnert zich ongetwijfeld nog dat deze zomer tijdens de inspraakronde een van de statenleden aan de directeur vroeg: zit u wel in het juiste gebouw? Men zal zich ook de genuanceerde reactie van de directeur herinneren. Ze beantwoordde de vraag niet zonder meer met ja of neen, maar haar reactie zei genoeg. Er is hier sprake van een investering in gebouw en inrichting, gedaan door verschillende Staten, waarmee niet veel anders kan worden gedaan. Dat is de reden geweest waarom wij hebben gezegd: laten wij maar op beperkte schaal een korting op het Zeeuws Museum toepassen, niet zo essentieel dat men tot de conclusie moet komen dat men uit het gebouw wegmoet.

Voorzitter. Amendement nr. 7 van de fracties van CDA en PvdA gaat over de SCEZ. Beide fracties zijn van oordeel dat het van belang is dat deze instelling in staat blijft om in samenhang uitvoering te geven aan de verschillende werkvelden. Dat zijn wij met de indieners eens, maar ook hier geldt dat er naar onze overtuiging op tijdelijke basis voldoende inkomsten te genereren zijn, bovenop de basisfinanciering die wij voorstellen. De SCEZ geeft aan dat men dat liever niet heeft, althans niet in de voorgestelde mate.

Ook hier ontstaat een welles-nietes-discussie. In welke mate kan het dan wel? Ons idee is dat de SCEZ dit wel degelijk aankan en dat met het door ons voorgestelde bedrag datgene kan worden gerealiseerd dat door de indieners van het amendement wordt beoogd.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Tijdens de inspraakronde is door de SCEZ aangegeven dat, als deze bezuiniging doorgaat, taken moeten worden afgestoten.

De heer **De Reu** (GS). Dat zou best eens kunnen, maar dat geldt voor al die instellingen. Wij maken specifieke prestatieafspraken met alle instellingen. Soms zijn dat er meerdere. Je zou kunnen zeggen: u heeft er nu twaalf voor een bepaald bedrag en wij willen het terugbrengen tot tien. Dat zou kunnen en dan nog valt het allemaal binnen het kader van het cultureel erfgoed. Niet staat vast dat je al datgene wat nu precies in die prestatieafspraken is opgenomen, overeind wil houden. Het kan soms best met een of twee minder en het kan ook zijn dat zich in de loop van de tijd nieuwe uitdagingen en problemen voordoen waarvan kan worden gezegd: dit is iets waarvoor wij een opdracht voor de SCEZ formuleren. Dat heeft dus te maken met het flexibel genereren van inkomsten door instellingen, waaronder de SCEZ.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Dit betekent mijns inziens dat er achterstevoren wordt gewerkt. Wij hadden eerst moeten zeggen: wij willen dat de SCEZ nog dit doet, en daar hoort dat bedrag bij. Nu zeggen wij: de SCEZ krijgt minder en mag zelf zeggen wat zij niet meer kan doen.

De heer **Bierens** (VVD). Als een instelling dat zegt, checkt u dan ook of het zo is?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Andersom gebeurt dat ook niet. Het college heeft ook niet gecheckt of het niet zo is. Dat maakt deze discussie een beetje waterig. We zijn uitsluitend met bedragen bezig en niet met datgene wat het uiteindelijk voor Zeeland gaat betekenen.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Wat de toelichting op het amendement betreft, zijn de woorden "in samenhang" zeer belangrijk. Op het moment dat er onderdelen uit worden gelicht, vinden wij het totale pakket onevenwichtig. Vandaar dat wij dit amendement hebben ingediend.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Wij hebben natuurlijk heel precies alle euro's, tot twee cijfers achter de komma, in beeld waar het gaat om de afspraken die wij met de instellingen maken. Daar zijn de prestatieafspraken aan gekoppeld die wij per onderdeel met een instelling maken. Die posten

worden opgeteld en dat gebeurt zeer gedetailleerd. Wij zijn ervan overtuigd dat sommige onderdelen -- ook waar het gaat om de samenhang, mijnheer Babijn-- eruit zouden kunnen. Ik kan mij voorstellen dat een instelling het daar niet mee eens is of dat men dat vervelend vindt, maar dat is nou net het onderwerp van overleg, van de discussie die men als opdrachtgever en opdrachtnemer met elkaar voert. Dat is op zich allemaal te doen gebruikelijk als er wordt gesproken met niet-gesubsidieerde instellingen. Wij willen hier wat meer dynamiek in krijgen door het niet al op voorhand allemaal te geven. Het is dus niet een kwestie van "andersom"; het gaat om een werkwijze die op heel veel beleidsterreinen te doen gebruikelijk is tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Vervolgens richt ik mij op amendement nr. 10 van de PvZ-fractie over SportZeeland. Voorzitter. In dat verband verwijs ik naar de opmerkingen die ik al eerder over basisfinanciering en projectgelden heb gemaakt. Met haar amendement nr. 11 over de ZMF verwijst de PvZ-fractie naar ons aanvankelijk voorstel. Zij verlangt dat die opzet overeind wordt gehouden, maar wij hebben dit losgelaten en daarvoor gelden de argumenten die ik al eerder de CU-fractie heb voorgelegd. Wij handhaven ons voorstel zoals het nu aan de Staten is voorgelegd en ontraden daarom de aanvaarding van dit amendement.

Amendement nr. 13 van de fractie van D66 handelt over de ZB en Scoop. Voorzitter. Wij denken dat het met het door ons voorgestelde bedrag zou moeten kunnen, inclusief de taakstelling met betrekking tot de educatieve doelstelling en het behoud van een literair medium. Wij hebben hierover een discussie met de ZB, in de zin van: in welke mate en hoeveel euro's hebben wij nodig? Nogmaals, wij denken dat het zo kan en ontraden de aanvaarding van dit amendement.

Ik denk, voorzitter, dat niet nu maar vanmiddag zou moeten worden gesproken over het onderwerp dat in amendement nr. 14 van de fractie van D66 aan de orde wordt gesteld: geld vrijmaken voor de cultuurbegroting, zulks ten behoeve van nieuwe initiatieven in het kader van het productiefonds. Mijns inziens moet dit worden betrokken bij de behandeling van de Cultuurnota.

De heer **Hijgenaar** (D66). Dat klopt, en vanmiddag komen wij dan ook met een amendement dat hierop aansluit, maar wij hebben het nu over de middelen en vanmiddag over de doelstellingen. Als we nu de middelen niet vrijmaken, kunnen we ze vanmiddag niet bestemmen.

De heer **De Reu** (GS). Ik begrijp de redenering, voorzitter, maar wij ontraden de aanvaarding van dit amendement.

In verband met amendement nr. 15 van de D66-fractie over SportZeeland verwijs ik naar de

opmerkingen die ik al over deze instelling heb gemaakt. Een soortgelijke reactie geldt voor amendement nr. 16 van dezelfde fractie over Terra Maris. Voorts vind ik dat amendement nr. 19 van de PVV-fractie neerkomt op het handhaven van ons aanvankelijke voorstel, dat bovendien zou moeten worden aangescherpt. Welnu, wij hebben een hele ronde van overleg achter de rug --dat overleg is mede op verzoek van een meerderheid in de Staten gevoerd-- en op grond daarvan ontraden wij de aanvaarding van dit amendement. Anders zouden wij weer helemaal opnieuw moeten beginnen.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Wij trekken de amendementen nrs. 3 en 4 in, gelet op de samenhang met amendement nr. 16 van de fractie van D66, dat dezelfde strekking kent. Het lijkt mij handig dat zaken die hetzelfde beogen, samen worden genomen. Wij zullen amendement nr. 16 steunen.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Ik dank het college voor de gegeven reacties. Wij handhaven ons amendement betreffende de SCEZ.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Wij danken gedeputeerde Van Beveren voor zijn toezegging dat in het kader van de Voorjaarsnota inspanningen zullen worden geleverd om nog extra investeringsruimte te vinden, met name voor de jaren 2014 en 2015. Voorts heb ik goed geluisterd naar de heer De Reu waar hij sprak over het platform waarop kennelijk de natuurorganisaties nu bezig zijn om tot meer efficiency te komen, bijvoorbeeld met betrekking tot natuureducatie. Op zich is dit een goede stap maar ik vind het wel jammer dat dit nog niet eerder is gebeurd. Immers, daar valt echt wat te halen.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Er is een mooi speeltje, namelijk een op afstand bestuurbare wagen. Die heb ik nooit gehad, maar tegenwoordig heb je die, als je een beetje mee wil doen. Welnu, dat is de bedoeling van de ingediende moties en de amendementen --geprobeerd wordt om op afstand het college te sturen-- maar ik begrijp dat dat niet mogelijk is. Ik doe mijn speeltje weg...

De **voorzitter**. Misschien is het iets voor onder de kerstboom...

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Ik dank het college voor de toezegging dat de komende tijd onderzoek zal worden gedaan naar mogelijkheden om, in relatie met het budget-beheer voorzieningen, geld over te hevelen naar de investeringsruimte.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Mijn conclusie is dat het woord "taakstellend" hier anders wordt

geïnterpreteerd dan in bijvoorbeeld een gemeentelijke begroting. In zo'n begroting is sprake van zo'n taakstellende bezuiniging, een paragraaf verderop wordt duidelijk dat voor 50% de kans bestaat dat die niet wordt gerealiseerd, en bij het einde van de rit blijkt het ook vaak niet te zijn gerealiseerd. Echter, in de discussie die wij hier nu voeren betekent "taakstellend" gewoon: effectief. Het is helder.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Hier en daar zijn er verschillen van inzicht tussen het college en onze fractie over datgene waarmee instellingen "het kunnen doen". Ik denk dat dat vooral komt doordat wij op een iets andere manier en met andere intenties met de instellingen praten. Wij willen vooral dat hun werkzaamheden worden voortgezet en zoeken een goed heenkomen voor instellingen, eventueel bij de gemeenten. Het college wil vooral ombuigen.

Wat Scouting en Splinter betreft, voorzitter, gaat het ons vooral om de volgorde van handelen. Zoek je eerst een positie voor dergelijke instellingen bij de gemeenten of bij een andere subsidieverlener, ga je er eerst voor zorgen dat ze zich kunnen bedruipen, en stop je dan de subsidiering, of doe je het andersom? Het is duidelijk wat wij met onze amendement beogen.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Met deze veelheid aan amendementen wordt dit debat een soort tombola. De een zal het straks redden, de ander niet. Ik roep dan ook iedereen op om voor amendement nr. 18 van mijn fractie te stemmen. Immers, met dat amendement doen wij in een keer "alles" weg.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter. Ik constateer dat de vragen die ik in eerste termijn heb gesteld, in voldoende mate zijn beantwoord.

De **voorzitter**. Ik constateer dat er bij de leden van het college geen behoefte bestaat aan een nadere reactie, zodat wij kunnen overgaan tot de stemmingen.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Mijn fractie heeft behoefte aan een korte schorsing zodat er over bepaalde amendementen overleg kan plaatsvinden.

De vergadering wordt voor enkele minuten geschorst.

De **voorzitter**. Aan de orde zijn de stemmingen in verband met statenvoorstel Invulling

ombuigingstaakstelling gesubsidieerde instellingen op basis van kerntaken (FEZ-078). Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Mijn fractie heeft waardering voor al het werk dat is verzet bij het formuleren van amendementen en moties, maar het zal niemand verbazen dat zij eraan hecht het collegevoorstel te volgen zoals het er nu ligt, met inachtneming van de toezegging die wij hebben gekregen in verband met de extra investeringsruimte. Dit punt zal serieus door het college worden betrokken bij de Voorjaarsnota. Wij hebben er vertrouwen in dat er ruimte te vinden is. Het logische gevolg van dit standpunt is dat mijn fractie de moties en amendementen niet zal steunen.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Ik kan mij bij de heer Bierens aansluiten, zij het met een uitzondering. Wij zullen het collegevoorstel niet geheel volgen maar zullen steun geven aan amendement nr. 7 inzake de SCEZ.

De **voorzitter**. De amendementen zullen in volgorde van verstrekkendheid in stemming worden gebracht.

Amendement nr. 18 van het lid Van Unen over het niet door laten gaan van alle bezuinigingstaakstellingen, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en GL voor dit amendement hebben gestemd.

In stemming komt amendement nr. 19 van het lid Haaze over wijzigingen van diverse onderdelen van het ontwerpbesluit.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Met sommige onderdelen van dit amendement zijn wij het eens, met andere onderdelen niet. Het geheel kunnen wij niet steunen.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 2 van het lid Beekman over de subsidie voor SportZeeland, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU, de PvZ, de SP, GL en D66 voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 5 van het lid Beekman over subsidie voor ROVZ, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU en D66 voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 6 van het lid Beekman over subsidie voor het Zeeuws Museum, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU en de PvZ voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 7 van het lid Babijn (CDA) c.s. over subsidie voor de SCEZ, wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de PvdA, de PVV, de CU, de SGP, D66, GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 8 van het lid Van Haperen c.s. over subsidie voor de ZMF, wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de CU, het CDA, D66, GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 10 van het lid Babijn (PvZ) c.s. over subsidie voor Sport Zeeland, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvZ, de CU, D66, GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 11 van het lid Babijn (PvZ) c.s. over de subsidie voor ZMF en IVN, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvZ en de PVV voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 12 van het lid Hijgenaar c.s. over subsidie voor Het Klaverblad, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 13 van het lid Hijgenaar c.s. over subsidie voor Scoop en ZB, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 14 van het lid Hijgenaar c.s. over het vrijmaken van 100.000 euro voor de cultuurbegroting, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 15 van het lid Hijgenaar c.s. over de subsidie voor SportZeeland, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de CU, de PvZ, GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 16 van het lid Hijgenaar c.s. over subsidie voor Terra Maris en IVN, wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de PVV, de CU, de PvdA, GL en de SP, in totaal 18 leden, voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 17 van het lid Hijgenaar c.s. over subsidie voor Scouting en Splinter, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

In stemming komt het statenvoorstel nr. FEZ-078, zoals het is gewijzigd na de aanvaarding van de amendementen nrs. 7, 8 en 16, en na de wijziging,

aangebracht door het college in verband de subsidie aan Het Klaverblad: in 2015 te verlagen met 684.000 euro, in 2016 met 1.026.000 euro en vanaf 2017: beëindigen.

Het gewijzigde voorstel wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SGP, de CU, de PvZ, de VVD, het CDA en de PvdA voor dit gewijzigde voorstel hebben gestemd.

Motie nr. 9 van het lid Harpe over het in deze beleidsperiode niet doorvoeren van de ombuigingstaakstelling voor de gesubsidieerde instellingen, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GL, D66 en de SP voor deze motie hebben gestemd.

18. Initiatiefvoorstel D66 Alternatieve begroting op de kerntakendiscussie (SGR-31)

De heer **Hijgena** (D66). Voorzitter. Ik kan tellen en ik weet dat dit voorstel in vele opzichten verder gaat dan het nu helaas aangenomen collegevoorstel. Wij staan onverminderd achter al datgene wat in dit initiatiefvoorstel staat, maar het heeft geen zin om het nog in stemming te brengen. Wij weten allemaal dat het zou worden verworpen en dus trek ik het in.

De **voorzitter**. Het initiatiefvoorstel is ingetrokken. Vervolgens heb ik nog een motie die geheel past bij de "wanorde van de dag". Nadat ik Johan heb verzocht om wat dichterbij te komen, lees ik die motie voor:

Provinciale Staten en, voor deze unieke gelegenheid: ook Gedeputeerde Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

spreken uit hun enorme waardering voor Johan van Kaam die hen 25 jaar lang voorzag van drank en bitterballen, moties en amendementen, met altijd een vriendelijk gezicht en een zeer veel humor;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie is getekend door alles en iedereen hier in deze zaal aanwezig.

(applaus)

De heer **Van Kaam**: Er is in deze zaal al zoveel gezegd en ambtenaren voeren hier nooit het woord. Ik ben de op een na langst zittende ambtenaar, betrokken bij Provinciale Staten. Degene die hier het langst aanwezig is, is naar ik meen de heer Van Heukelom. Ik heb hier bijzonder veel gehoord en gezien, zoveel statenleden en zoveel gedeputeerden... Het ga u allen goed!

De **voorzitter**. Johan gaat nu met zijn memoires beginnen en er kan worden geboden op het weglaten van bepaalde dingen...

De heer **Van Kaam**: Ik draag het allemaal over aan Margot.

De **voorzitter**. Ik ben er vast van overtuigd, Johan, dat aan alle handtekeningen van het politieke bestuur van Zeeland, vermeld onder de motie, ook de handtekeningen kunnen worden toegevoegd van de mensen van de pers, de aanwezigen op de publieke tribune, de ambtenarentribune enz. Johan, je hebt hier een werkelijk zeer bijzondere functie vervuld, ver buiten datgene wat in jouw functieomschrijving staat. Je hebt jongeren en ouderen rondgeleid, je hebt geschiedenissen verteld waarvan niet iedereen zeker weet dat ze ooit echt zijn gebeurd...

De heer **Van Kaam**: Maar het waren wel leuke verhalen!

De **voorzitter**. Je haalt me de woorden uit de mond. Iedereen ging inderdaad volstrekt tevreden en erg blij weer weg, verkwikt naar lichaam en geest. Ik denk dat je er je beste krachten aan hebt gewijd. We gaan jou allemaal ongelofelijk missen. Je gaat je nu wijden aan je grote hobby en je zult zeker ook als klankbord voor Margot gaan functioneren. Hartstikke bedankt voor alles wat je hebt gedaan. Ik overhandig je de motie, de enige die hier ooit met algemene stemmen is ingediend en aangenomen. Bovendien heb ik nog een visje voor je en ga ik je kussen...

(applaus)

De vergadering wordt voor enige tijd geschorst.

19. Statenvoorstel Provinciaal Cultuurbeleid 2013-2015 (SBO-054)

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. In de Cultuurnota maakt het college keuzes, ook keuzes

waarover mijn fractie fundamenteel anders denkt. Dat is als volgt samen te vatten: het college kiest voor kortdurende evenementen die flink wat geld kosten en exposure opleveren, maar die uiteindelijk de Zeeuwen weinig structureels bieden. En dat gaat dan ten koste van culturele basisvoorzieningen die al jaren belangrijke onderdelen zijn van de culturele basisinfrastructuur. Misschien zijn ze wat minder "glossy", maar ze worden door de Zeeuwen zeer gewaardeerd.

Ik geef enkele voorbeelden van zaken ten aanzien waarvan mijn fractie duidelijk andere keuzes zou willen maken. In de eerste plaats noem ik de festivals. Dat zal niemand verrassen want wij hebben het al bij het begin van deze collegeperiode gezegd: wij vinden het onbegrijpelijk dat de festivals helemaal buiten schot blijven waar het om bezuinigen gaat. Als in het huidige bestel iedereen moet bezuinigen, geldt dat wat ons betreft ook voor de festivals. Een bezuiniging van 10% vinden wij zeker op haar plaats. Het is vervolgens aan het college om te bepalen waar die bezuinigingen dan vooral plaats moeten vinden, maar ik kan wel een suggestie doen.

Denk ik aan het festival Concert at Sea, dan kan dat wat ons betreft prima zonder steun van de overheid in de zin van subsidie. Als je ziet wat de overheid hieraan doet in de vorm van faciliteren, vergunningverlening, openbare orde en veiligheid, dan moet de conclusie zijn dat de overheid al een belangrijke bijdrage levert. Extra subsidie is ons inziens niet noodzakelijk. Graag laten wij het college de vrijheid om hier zelf keuzes te maken. De beoogde bezuiniging van 10% levert zo'n 75.000 euro op. Die opbrengst is voldoende om de pijn bij een aantal andere instellingen fors te verlichten.

Voorzitter. Het Zeeuws Orkest komt met muziek van hoog niveau en wordt door de Zeeuwen erg gewaardeerd. Alle keren dat ik bij een concert aanwezig was, zat de zaal goed vol. Ook uit de cijfers die op mijn verzoek door het orkest zijn aangeleverd, blijkt dat men bij de uitvoering een hoge bezettingsgraad heeft. Er wordt met vrijwilligers gewerkt en de vergoedingen voor de musici zijn minimaal. Nu dreigt het orkest zo'n 20% van zijn budget te moeten inleveren, ongeveer 40.000 euro. Gaat dit door, dan betekent dit dat een concertserie moet worden geschrapt. Dat is op het eerste gezicht niet zo ernstig, ware het niet dat dit heel gemakkelijk tot gevolg kan hebben dat men in een negatieve spiraal terechtkomt: minder concerten, minder kwaliteit door minder repeteren, minder bezoekers, minder sponsoring, nog minder concerten.

De heer **Babijn** (CDA). In het verleden was het toch zo dat het orkest minder concertseries organiseerde met subsidie van de provincie? Dat is in het kader van de voorlaatste Cultuurnota wat

verhoogd. Het is toch begrijpelijk dat in een tijd van ombuigingen en bezuinigingen ook Het Zeeuws Orkest zijn steentje bijdraagt?

De heer **Beekman** (CU). Ik heb het nagekeken tot 2008. De Staten hebben eind 2008 de Cultuurnota vastgesteld en daarbij werd besloten om het orkest wat extra's te geven. Als dat niet was gebeurd, had men een concertserie moeten schrappen. Van 2008 tot nu heeft men steeds dezelfde concertseries gehad. Ik heb niet gezien dat er in 2009 een extra serie bij is gekomen. Als uw stelling zou kloppen, zou er in 2009 sprake zijn geweest van een extra concertserie, maar dat heb ik niet terug kunnen vinden.

Voorzitter. De heer Babijn spreekt over de noodzaak van bezuinigingen en ombuigingen. Ik denk dat er keuzes moeten worden gemaakt en die maakt het college ook. Dat is het goed recht van het college, maar mijn fractie komt tot andere keuzes. Een citroen kun je uitknippen, maar op een gegeven moment stopt het. Als je ziet met hoe weinig middelen een dergelijke kwaliteit wordt gehandhaafd, moet de conclusie zijn dat je dit niet nog meer kunt uitknippen.

De heer **Babijn** (CDA). Volgens mij hebben wij op 19 december 2008 een motie aanvaard waarbij voor de periode 2009-2012 een extra subsidiebedrag van 20.000 euro werd verleend. Nu gaan wij terug naar het oude niveau.

De heer **Beekman** (CU). Dat klopt, maar het was ook zeer noodzakelijk dat die extra bijdrage er toen kwam. Dat hebben wij toen niet voor niks gedaan.

De heer **Babijn** (CDA). Maar het is toch logisch dat in een tijd waarin ingeleverd moet worden -- iedereen ziet dat de beschikbare schaarse middelen anders moeten worden verdeeld-- ook Het Zeeuws Orkest daarbij wordt betrokken en dat wordt nagegaan welke mogelijkheden er voor het orkest zijn om voor ondersteuning aan te sluiten bij een productiehuis? Het is toch niet gek om dit zo te stellen?

De heer **Beekman** (CU). Dat zou niet gek zijn wanneer je zou kunnen constateren dat de ondersteuning waarvan nu sprake is, goedkoper zou kunnen. Echter, men werkt al intensief met vrijwilligers. Ik heb nergens iets kunnen vinden waarvan ik zou kunnen denken: dat is een mogelijkheid om nog meer te bezuinigen. Nogmaals, ze houden tegen bijzonder lage kosten iets prachtigs overeind. Ik voeg daaraan toe dat er wat ons betreft wel degelijk kan worden bezuinigd op bijvoorbeeld Concert at Sea. Ik maak gewoon andere keuzes.

De heer **Babijn** (CDA). Ik begrijp nu dat u steun gaat geven aan het amendement dat de CDA-fractie samen met de fracties van PvdA en VVD zal indienen...

De heer **Beekman** (CU). Daar heb ik nog wel wat vragen over, maar het lijkt mij netjes om uw bijdrage in eerste termijn af te wachten.

Voorzitter. De gedeputeerde schermt met het argument van overprogrammering, maar als een organisatie duidelijk voorziet in een behoefte --ik verwijs naar de bezoekersaantallen-- rijst de vraag wat het probleem is. Het zou dan toch onverstandig zijn om te bezuinigen? Ik zou dit een argument vinden op het moment dat er lege zalen zijn en het orkest speelt voor twee man en een paardenkop. Welnu, dat is niet het geval. Wij dienen in dit verband een amendement in.

Het Kamerorkest Ty is bij uitstek een club die laat zien wat cultureel ondernemerschap inhoudt. Men heeft in 2011 de kosten voor meer dan 75% kunnen dekken met sponsorbijdragen en uitkoopbedragen. De overhead is nihil en men speelt in Zeeland op het terrein van de cultuureducatie een belangrijke rol. Met een zeer bescheiden bijdrage van 30.000 euro zitten wij werkelijk voor een dubbeltje op de eerste rang, en dat moet ons als Zeeuwen toch aanspreken. Wij kunnen dan ook niet begrijpen waarom in het voorstel van het college de subsidie voor Ty wordt gehalveerd. Wij dienen een amendement in dat erop is gericht het volledige subsidiebedrag te behouden.

Voorzitter. De politiek gaat over randvoorwaarden, en niet over de inhoud van culturele uitingen. Dat hebben wij nu eenmaal zo met elkaar afgesproken, en dat is maar goed ook, al kunnen de meningen hierover verschillen. Mijn fractie vindt het echter wel van groot belang dat mensen een weloverwogen keuze kunnen maken in het culturele aanbod. Diverse malen heb ik met name bij theatervoorstellingen de klacht gehoord dat de inhoud van voorstellingen anders was dan men zich had voorgesteld en ook uit de brochures had kunnen opmaken. Ik denk hierbij met name aan grof taalgebruik enz. Daarom stelt mijn fractie voor om, bij wijze van proef, bij het Nazomerfestival een pictogrammensysteem in te voeren, conform het systeem dat voor films wordt gehanteerd. Op die manier kan vooraf aan bezoekers helderheid worden geboden over datgene wat men in de voorstelling kan verwachten. Dit voorkomt ongewenste verrassingen. Wij zullen hiertoe een motie indienen.

De heer **Babijn** (CDA). Zo'n voorstel heeft u toch al eens in het verleden ingediend? Ik wil niet vervelend doen, maar volgens mij heeft u dit al eerder ingediend.

De heer **Van Gent** (VVD). Bovendien rijst de vraag wie dit zou moeten organiseren. Wie gaat dit controleren?

De heer **Beekman** (CU). Inderdaad, mijnheer Babijn, ben ik hiermee ook in het verleden gekomen. De toenmalige gedeputeerde Van Waveren vond het een goed voorstel, maar hij had hiervoor geen motie nodig. Hij zou er zelf mee aan de slag gaan, in samenwerking met de instellingen. Welnu, daar heb ik vervolgens niets meer over vernomen. Bij mijn bezoek aan een aantal voorstellingen dacht ik: het zou toch wel prettig zijn geweest...

De heer Van Gent kan ik zeggen dat mijns inziens de instellingen dit prima zelf kunnen doen. Omroepen doen het op dit moment ook zelf, aan de hand van een vragenlijst. Ik denk voorts dat dit niet moet worden gezien als een bedreiging, maar juist als een service. Mensen weten vooraf wat ze kunnen verwachten. Als er sprake is van grof taalgebruik en vloeken, en als ik daar niet mee geconfronteerd wil worden, weet ik het vooraf. Vervolgens is het mijn eigen keuze om al dan niet te gaan. Ik zou het zeer waarderen wanneer het productiehuis Zeelandia en het Nazomer Festival dit gewoon zelf zouden oppakken.

De heer **Babijn** (CDA). En dan wacht u hier vier jaar mee... U heeft dit in de statenvergadering van 19 december 2008 naar voren gebracht en vervolgens wacht u vier jaar om het hier nu opnieuw te vertellen. U had ook in de tussenliggende periode kunnen reageren. Men zou toch verwachten dat u dat had gedaan. Op zich kan ik mij deze werkwijze wel voorstellen --uw voorstel is helemaal niet onredelijk-- maar ik vraag mij af waarom u in de tussenliggende periode niet hebt gereageerd. Is er helemaal niets gebeurd?

De heer **Beekman** (CU). Er zijn verschillende dingen gebeurd. Zo zijn de directies van productiehuis Zeelandia en Nazomer Festival veranderd. Ik heb de gedeputeerde erop aangesproken en hij zou dit meenemen naar het overleg; terugkoppeling zou plaatsvinden. Voorzitter, ik ga er nu wel zeer gedetailleerd op in.

De **voorzitter**. Dat met u niet doen want u staat al "in het rood".

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Wij hopen dat er met het nieuwe cultuurbeleid voldoende ruimte wordt gecreëerd voor nieuwe culturele evenementen en voor voldoende zorg voor de oude, in de Zeeuwse samenleving gewortelde instellingen. Wij zullen dit in elk geval kritisch blijven volgen.

De **voorzitter**. Door het lid Beekman is het volgende amendement ingediend:

Ondergetekende stelt de volgende wijziging voor van het Statenvoorstel Provinciaal Cultuurbeleid 2013-2015 (SBO-054):

Het budget voor de festivals te verlagen met 40.000 euro, deze korting in de eerste plaats ten laste te laten komen van het festival Concert at Sea, en het geld dat hiermee beschikbaar komt, te gebruiken om het budget van het Zeeuws Orkest op 240.000 euro te houden.

Dit amendement krijgt nr. 20.

Door het lid Beekman is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

constaterende dat:

- Theater Zeelandia en het Zeeland Nazomer Festival ieder jaar met een breed en gevarieerd theaterprogramma komen;
- dit aanbod zeer divers is;
- bij een aantal voorstellingen soms sprake is van grof taalgebruik, angst of geweld;
- de brochures niet altijd duidelijk aangeven dat dit tijdens een voorstelling verwacht kan worden;

overwegende dat:

- voor het publiek duidelijkheid vooraf wenselijk is;
- dit het beste kan door middel van een pictogrammensysteem zoals landelijk gebruikt wordt door de Kijkwijzer Classificatie;

verzoeken Gedeputeerde Staten om:

- in overleg te treden met de instellingen om als proef (2013-2015) tot een kijkwijzer voor theaterproducties te komen;
- de Staten hiervan op de hoogte te houden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 21.

Door het lid Beekman is het volgende amendement ingediend:

Ondergetekende stelt de volgende wijziging voor van het Statenvoorstel Provinciaal Cultuurbeleid 2013-2015 (SBO-054):

Het budget voor de festivals te verlagen met 15.000 euro en het geld dat hiermee beschikbaar komt, te

gebruiken om het budget van het Kamerorkest op 30.000 euro te houden.

Dit amendement krijgt nr. 22.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Het zal wel bekend zijn, maar ik lees het toch even voor uit "eigen werk", het CDA-statenprogramma: "Cultuur vervult een wezenlijke rol in de samenleving". Cultuur verbindt mensen met elkaar en levert een bijdrage aan onze identiteit.

Zeeland kent een grote verscheidenheid aan culturele activiteiten. Dit komt tot uiting in de provinciale Cultuurnota. De ambities, vermeld in deze nota, zijn: komen tot een duurzame en kwalitatief sterke culturele basisinfrastructuur die toekomstbestendig is, past bij de schaal van Zeeland en toegankelijk is voor een breed publiek; dienstbaar aan een goed vestigingsklimaat, de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht van Zeeland. Deze ambities zijn ondanks een forse vermindering van het budget in deze nota overeind gebleven.

Scherpe keuzes en herschikking van provinciale bijdragen zijn onvermijdelijk geweest. De CDA-fractie vindt de argumentatie en de afwegingen van het college voldoende onderbouwd, ook waar het gaat om de eigen CDA-prioriteiten, zoals cultureel erfgoed, cultuureducatie en regio-arrangementen, waaronder bijvoorbeeld de amateurkunst is begrepen. Niet alle cultuuruitingen moeten zo nodig binnen de provinciale grenzen aanwezig zijn. Evenmin is het noodzakelijk dat iedere Zeeuwse regio een compleet cultureel voorzieningsniveau kent.

Ook het streven naar sanering van overproductie en overconcentratie, door hiervoor geen of minder provinciale bijdragen beschikbaar te stellen, heeft onze instemming. De CDA-fractie is het er voorts mee eens dat er sprake is van meer samenwerking en afstemming. Dit leidt tot efficiencyvoordelen zonder dat de kwaliteit van de cultuuruitingen daaronder leidt. Dwarsverbanden leggen en voorkomen dat men alleen maar met zichzelf bezig is --men dient zich ook voor elkaar verantwoordelijk te voelen-- mag ook van culturele instellingen worden gevraagd. De organisaties krijgen volop de gelegenheid om daarop in te spelen, met alle gevolgen van dien, omdat voor 2013 nog subsidie beschikbaar wordt gesteld.

Voorzitter. Waarderingsubsidies worden verstrekt aan organisaties die uitsluitend met vrijwilligers werken. Ze zijn noodzakelijk voor het behoud van cultureel erfgoed. Als voorbeelden noem ik de vrijwillige molenaars en de Boerderijstichting. Deze activiteiten kunnen worden gerekend tot de kerntaken van de provincie. Over de wijze waarop dit in de toekomst moet worden geregeld, is enige verwarring

ontstaan als gevolg van de suggestie van het mogelijk onderbrengen bij de SCEZ. Wij geven steun aan een door de VVD-fractie in te dienen motie die erop is gericht om het beschikbare budget van 64.000 euro niet in te zetten voor ondersteuning en advisering door de SCEZ, maar opnieuw te gebruiken als waarderingssubsidie voor de verschillende vrijwilligersorganisaties die Zeeuwsbreed actief zijn op het gebied van het cultureel erfgoed.

Het cultuurbudget wordt teruggebracht van 4,3 naar 3,3 miljoen. Het is een forse adering waarbij vele organisaties een veer moeten laten. Wij constateren echter dat hierbij de grote festivals geheel buiten beschouwing worden gelaten. Wij onderkennen het belang van die festivals, zoals het in het collegeprogramma Stuwende Krachten is verwoord, maar vinden dat ook zij een pas op de plaats zouden moeten maken, waar het gaat om aanspraak op provinciale bijdragen. Daarom dienen wij, samen met de fracties van VVD en PvdA, een amendement in dat erop is gericht om het budget voor de festivals met 40.000 euro te verlagen. Met name de organisatie van Concert at Sea wordt geacht om ook op andere wijzen voldoende middelen te verwerven. Bovendien hebben wij geconstateerd dat er geen budget beschikbaar is voor nieuwe inspirerende initiatieven. Met ons amendement beogen wij, hiervoor 40.000 euro beschikbaar te stellen, zij het niet voor festivals.

Voorzitter. Vanochtend, nog voor de aanvang van deze vergadering, hebben wij met aandacht geluisterd naar een muzikale bijdrage van Het Zeeuws Orkest. Aan de kwaliteit van dit semi-professionele symfonieorkest willen wij niets afdoen. Wat ons betreft mag men voor elke statenvergadering zo'n bijdrage leveren, zij het op vrijwillige basis... De vraag is niettemin of het in deze tijd van bezuinigingen gerechtvaardigd is om de provinciale bijdrage voor dit orkest te verlagen, mede omdat dit ook andere organisaties treft. Welnu, ons antwoord op die vraag is: ja. De argumenten zal ik kort vermelden.

In de loop van de jaren is het aantal concertseries van dit orkest toegenomen van twee naar vier, met onder andere provinciale bijdragen. In het kader van de vorige Cultuurnota is een extra bijdrage beschikbaar gesteld van 20.000 euro, mede als gevolg van een door de CDA-fractie ingediende motie. Er waren toen voldoende middelen aanwezig. Echter, voorzitter, nu een muziekproductiehuis in aantocht is, mag best worden nagegaan of men tot samenwerking kan komen zodat de kosten kunnen worden verlaagd. Ik denk hierbij aan de huur en de administratieve ondersteuning. Samenwerking en onderlinge afstemming leiden ons inziens tot efficiencyvoordelen. Dat hiernaar wordt gestreefd, mag worden verlangd. Immers, hiermee wordt niets afgedaan aan het zelfstandig blijven van dit orkest

en aan de kwaliteit van de optredens. Ook het streven dat erop is gericht om een einde te maken aan overprogrammering en overconcentratie van klassieke muziek, kan mijn fractie als argument billijken.

Tot slot, voorzitter, vragen wij de gedeputeerde op welke termijn de Staten kennis kunnen nemen van het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2013.

De **voorzitter**. Door het lid Babijn (CDA) c.s. is het volgende amendement ingediend:

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Nota provinciaal cultuurbeleid 2013-2015 (FEZ-059) voor:

Het budget voor festivals verlagen van 750.000 euro naar 710.000 euro, en een nieuw budget opnemen van 40.000 euro voor nieuwe initiatieven.

Dit amendement krijgt nr. 23.

De heer **Hageman** (PvdA). Voorzitter. Voor ons ligt de Cultuurnota en duidelijk is dat dit stuk vooral staat in het teken van de bezuinigingen die wij zojuist, bij de behandeling van de kerntakendiscussie hebben besproken. Die discussie gaan wij nu niet herhalen; wij praten nu over de 3,4 miljoen die nog beschikbaar is om inhoudelijk aan cultuurbeleid te doen. Het niveau is bijna een miljoen lager dan het geval was bij de vorige Cultuurnota, maar gelukkig heeft het college in laatste instantie nog 375.000 euro gevonden. Anders was de nood nog hoger geworden. Wat mijn fractie betreft is het niveau nu net genoeg om de culturele basisinfrastructuur in stand te houden. Daarbij hopen en verwachten wij dat de diverse samenvoegingen van, dan wel sterkere verbanden tussen culturele organisaties op den duur efficiënter en effectiever zullen zijn. Ik heb het hierbij over de organisaties voor serieuze muziek, beeldende kunst, musea en, in lichtere mate, bibliotheken.

Voorzitter. In november van dit jaar heeft de PvdA in het Zeeuws Museum een cultuurdebat georganiseerd, met een brede uitnodiging. De algemene teneur van dat debat was dat de diverse culturele organisaties de Cultuurnota in wezen konden accepteren. Radicale verzetten dan wel sterk vernieuwende inzichten werden niet gehoord. Iedereen voelde de bui al hangen: het moest met minder. De Zeeuwse cultuursector zit in de "overlevingsmodus"; hiermee moet men het doen.

Ook de PvdA-fractie accepteert dit. Laten wij kijken of wij hiermee uit de voeten kunnen, maar dan wel met de vinger aan de pols. Wat in deze nota ontbreekt, voorzitter, is een schema voor de controle op de voortgang. Mijn fractie wil jaarlijks

een voortgangsrapportage, te beginnen met december 2013, waarin per beleidsdomein een stand van zaken wordt aangegeven. Kan de gedeputeerde dit toezeggen?

Voorzitter. Deze Cultuurnota wordt overschaduwd door de bezuinigingen. Daarmee is het vooral een bestuurlijk verhaal geworden. Een uitgewerkte visie op cultuur ontbreekt of is, op z'n zachtst gezegd, minimaal. Ja, gesteld wordt dat cultuur een kernwaarde is bij bepaling en ervaring van de Zeeuwse identiteit, en dat wij naar een culturele biografie van Zeeland toemoeten. Dat is dan een stukje visie, maar het wordt niet verder uitgewerkt. Wat wil het college hier nu precies mee?

Wellicht, voorzitter, kan de PvdA-fractie hier een voorschotje geven. Wij hechten heel veel waarde aan de Zeeuwse identiteit, zeker in een globaliserende wereld: "Think global, act local". Dat zou het devies moeten zijn. Bij die Zeeuwse identiteit behoren wat ons betreft de rijke Zeeuwse historie, de rust en ruimte van het open landschap, het water, een paar kleine steden en veel kleine dorpen. Deze elementen dienen in het kader van de cultuur versterkt te worden. Cultuurelementen kunnen de ruimte identiteit geven, de economie versterken, uiting geven aan het Zeeuwse in ons landschap, cross-overs maken in het voordeel van de beeldkwaliteit van ons landschap, onze steden en dorpen, verbindingen maken tussen cultuur en historie enz. Hierbij kan worden gedacht aan beeldende kunst, architectuur en evenementen waarbij een combinatie wordt gemaakt met de geografie en de historie van Zeeland. Juist datgene wat ons onderscheidt van andere provincies en regio's, is van belang om identiteit en samenhang te vergroten.

Bij de behandeling van het Omgevingsplan hebben de Staten een amendement aangenomen om dit planologisch waar te maken: eerst de omgeving, en dan het gebouw; maak een analyse van de omgeving en bepaal vervolgens wat er kan worden gebouwd, zodat er sprake is van een goede relatie met de omgeving. Het is een mooie taak, voorzitter, bijvoorbeeld voor de SCEZ, om het historische aspect van de ruimtelijke planning in te vullen. Daarnaast zijn er nog vele andere mogelijkheden om op creatieve wijze cross-overs te maken. Zo kan Het Zeeuws Orkest of een ander orkest tijdens de open monumentendag in monumentale panden spelen. Ook andere varianten zijn mogelijk op de formule van het Zeeuws Nazomer Festival. Met andere woorden: combineer. Dat is onze wens.

Het voorstel van de CDA-fractie om geld vrij te maken voor nieuwe culturele initiatieven zien wij als een voorzetje hiervoor. Wij vragen het college of het mogelijkheden ziet om wat dit betreft door te pakken. Men zou hiervoor een gedeelte van het budget voor economische investeringen kunnen

aanwenden, om de culturele dimensie in economische, ruimtelijke en sociale plannen duidelijker te maken, om de Zeeuwse identiteit en samenhang te versterken en om aan te geven dat duurzame economische ontwikkeling ook een sterke culturele component kent. Wij bepleiten een budget waarmee creatievelingen kunnen worden uitgenodigd om hiervoor plannen te ontwikkelen, hetzij vanuit het culturele domein, hetzij vanuit het economische of het ruimtelijke domein, integraal en duurzaam. Kan het college toezeggen dat het tegen die achtergrond met een voorstel komt?

Voorzitter. Zeeland kent een breed cultureel pakket, maar dat pakket is ons inziens nog niet geheel in balans. Wat naar ons oordeel nog altijd ontbreekt, is een museum voor moderne kunst. En dat, terwijl er mooie Zeeuwse kunst in het depot van de Vleeshal in Antwerpen ligt. En dat, terwijl het werk van gepensioneerde Zeeuwse kunstenaars naar buiten Zeeland dreigt te gaan bij gebrek aan een voorziening om hun werk hier te laten zien. Er zijn heel veel Zeeuwen, Nederlanders, toeristen, die van moderne kunst houden en een dergelijk museum zien als een prachtige slechtweervoorziening, maar ook als een prima bestemming wanneer de zon wel schijnt. Zou de gedeputeerde de mogelijkheid voor een dergelijk museum nog eens willen onderzoeken, bijvoorbeeld binnen het voorgenomen samenwerkingsverband van Walcherse organisaties op het terrein van beelden kunst? Overigens, van ons mag een dergelijk museum ook ergens anders in Zeeland komen...

De heer **Van Gent** (VVD). Voorzitter, collega's, dames en heren. Een cyclus van een jaar wordt vandaag afgesloten. Het begon allemaal met een startnotitie, die de gedeputeerde nog "uitgangspuntennotitie" noemde, in december 2011. Via de kadernotitie van maart 2012 volgt nu de Beleidsnota Cultuur. De gedeputeerde en zijn ambtenaren wil ik graag bedanken voor hun toewijding en inzet, getoond bij dit proces.

In grote lijnen is de VVD-fractie het eens met deze nota. De kadernota en het collegeprogramma zijn op goede wijze vertaald in dit cultuurbeleid, waarbij de nadruk ligt op cultureel erfgoed, cultuureducatie en festivals. Mijn fractie onderschrijft voorts het uitgangspunt dat cultuur moet bijdragen aan het vestigingsklimaat, de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht van Zeeland. Wel zouden wij van de gedeputeerde willen horen hoe hij, zoals ook in het collegeprogramma is verwoord, de promotie van de culturele kwaliteit van Zeeland gaat organiseren, in samenhang met de toeristische promotie.

In de kadernota ontbrak nog het financiële kader, voorzitter, maar de gedeputeerde liet al doorschemeren dat er fors minder geld beschikbaar zou zijn, ook al omdat het oude beleid vaak met

incidentele middelen werd betaald. Uiteindelijk lijkt het er nu toch op dat hij de schade heeft weten te beperken en dat hij ervoor heeft gezorgd dat er structurele financiële dekking voor cultuur is. Niettemin wil mijn fractie nog een aantal puntjes op bepaalde i's zetten.

In de nota wordt 40.000 euro uitgetrokken voor het instellen van een nieuw Documentairefonds, waarmee documentaires over Zeeland worden gesubsidieerd. In de commissie hebben wij al aangegeven dat wij het niet uit te leggen achten dat tegelijkertijd het Publicatiefonds van 20.000 euro volledig zou worden wegbezuinigd. Wij zijn blij dat de gedeputeerde nu heeft toegezegd dat, in samenwerking met het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Zeeuwse Publicatiefonds zal worden behouden.

Voor de nieuwe BKV-organisatie wordt meer dan drie ton vrijgemaakt. Voorzitter, mijn fractie heeft al diverse malen aangegeven dat zij zich zorgen maakt over de financiële gevolgen van de fusie van de drie Walcherse instellingen voor beeldende kunst, in het bijzonder de exploitatie van de Timmerfabriek. Kan de gedeputeerde nu eens duidelijk maken wanneer de Staten bij dit besluitvormingsproces worden betrokken? Het feit dat het geld, bestemd voor het CBK-Zeeland, nu wordt geormerkt voor de nieuwe BKV-organisatie, betekent niet dat wij al zonder meer zullen instemmen met deze fusie.

Voorzitter. Wij zijn een groot voorstander van grote festivals, juist ook in het kader van de Zeelandpromotie, maar wij zijn het met de CDA-fractie eens dat ook de festivals een steentje kunnen bijdragen aan het realiseren van de bezuinigingsdoelstelling. Vandaar dat wij amendement nr. 23 mede hebben ondertekend.

De financiële gevolgen van het nieuwe provinciale cultuurbeleid worden in deze nota niet per Zeeuwse culturele instelling inzichtelijk gemaakt. Op dit moment krijgt een grote groep kleine vrijwilligersorganisaties --zoals de Stichting Streekdrachten, de Boerderijenstichting Zeeland en het Werkend Trekpaard--die "Zeeuwsbreed" actief zijn op het terrein van het cultureel erfgoed, een geringe bijdrage van de provincie. In de nagezonden nadere toelichting op het financiële kader lezen wij dat dit budget --het gaat om bijna 65.000 euro-- in de toekomst zal worden ingezet door de SCEZ de middelen en de opdracht te geven om deze organisaties te ondersteunen en adviseren. De VVD-fractie is het hier niet mee eens. Wij willen de vrijwilligersorganisaties die zich met hart en ziel inzetten voor het behoud van Zeeuws cultureel erfgoed, blijven voorzien van waarderingssubsidies. Die zijn weliswaar klein, maar daardoor niet minder belangrijk voor het voortbestaan van dit belangrijke werk. Vandaar dat wij een motie indienen, samen met de fracties van CDA en SGP.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Hoe zit het met de perceptiekosten? Tot nu toe was er sprake van een ambtenaar die dit allemaal moest toekennen en ik heb begrepen dat die opzet behoorlijk duur was. Hoe gaat het nu? Is het de SCEZ die het verdeelt?

De heer **Van Gent** (VVD). Dat weet ik niet; het is aan de gedeputeerde om dit uit te werken. Gelukkig is onlangs de nieuwe subsidieverordening aangenomen, die juist ook voor kleinere subsidies veel minder administratieve handelingen met zich meebrengt. Ons inziens behoeft dit niet de belasting met zich mee te brengen waarmee men in het verleden te maken had.

Voorzitter. Ik wijs erop dat er vanuit Den Haag dreigende geluiden klinken. In het nieuwe regeerakkoord staat immers klip en klaar dat cultuur geen provinciale kerntaak is. Mogelijk wordt het respecteren hiervan afgedwongen door middel van een gesloten huishouding. Zowel het provinciebestuur als de Zeeuwse culturele instellingen moeten zich ervan bewust zijn dat, als het kabinet zijn plannen doorzet, dit wel eens de laatste Beleidsnota Cultuur van de provincie Zeeland zou kunnen zijn.

De **voorzitter**. Minder geld voor cultuur kunnen wij niet krijgen, mijnheer Van Gent. Wij krijgen al "nul".

Door het lid Van Gent c.s. is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

constaterende dat:

- in onze provincie een grote groep van vrijwilligersorganisaties Zeeuwsbreed actief is op het gebied van cultureel erfgoed;
- deze organisaties jaarlijks kleine subsidies van de provincie krijgen;
- in de grote bezuiniging op cultuur, die in eerste instantie door GS is voorgespiegeld, deze provinciale subsidies zouden verdwijnen;
- GS nu voorstellen om 374.000 euro extra voor cultuur uit te trekken, waardoor er minder bezuinigd hoeft te worden op cultureel erfgoed;
- in de toelichting op hoofdstuk 6, financieel kader, van het statenvoorstel provinciaal cultuurbeleid 2013-2015 geschreven staat dat het bedrag van 64.400 euro, dat in het verleden beschikbaar was voor kleinere subsidiebedragen aan de organisaties op het terrein van cultureel erfgoed, nu zal worden ingezet om de SCEZ de opdracht, inclusief de middelen, te geven om bedoelde organisaties uitdrukkelijk te gaan ondersteunen/adviseren;

overwegende dat:

- deze organisaties, waarvoor tal van vrijwilligers zich geheel belangeloos en met hart en ziel inzetten, buitengewoon waardevol werk verrichten voor het behoud van het Zeeuwse cultureel erfgoed;

- deze organisaties mankracht en expertise bezitten maar behoefte hebben aan financiële middelen;

- door het nieuwe subsidiebeleid de provincie zonder al te veel administratieve belasting kleine subsidies kan verstrekken, waarmee tevens de waardering voor vrijwilligersorganisaties tot uitdrukking kan worden gebracht;

dragen Gedeputeerde Staten op om het beschikbare budget van 64.400 euro niet in te zetten voor ondersteuning/advisering door de SCEZ, maar opnieuw te gebruiken als waarderingssubsidies voor de verschillende vrijwilligersorganisaties die Zeeuwsbreed actief zijn op het gebied van cultureel erfgoed;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 24.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Ik kan mij bij de vorige spreker aansluiten. Ik dacht even dat ik mij volledig bij hem zou kunnen aansluiten, maar dat is toch niet helemaal het geval.

Ik begin mijn betoog met een vraag over het rijksbeleid. De nieuwe kabinetsplannen geven op het gebied van cultuur de provincies nog maar weinig ruimte. Hoe gaat het college hiermee in praktische zin om? Afspraken maken die drie, vier jaar gaan lopen, dat gaan wij niet doen, voorzitter. Het voorliggende stuk betreft de periode tot 2015. Niettemin is die periode waarschijnlijk langer dan de "gezwinde spoed" van dit kabinet kan inhouden. Immers, het kabinet gaat met zevenmijlslarzen door bepaalde dossiers heen en dit kan betekenen dat wij al binnenkort afspraken moeten herzien. Graag horen wij van het college hoe hiermee praktisch wordt omgegaan, gelet op de afspraken die voor de komende jaren worden gemaakt. Voorkomen moet worden dat hierdoor problemen ontstaan.

Voorzitter. Bij de behandeling van de startnotitie en de kadernota heeft mijn fractie aangegeven, belang te hechten aan de richtlijnen van Cebeon inzake de verdeling van gelden van het cultuurbudget. Cebeon ziet op het gebied van cultureel erfgoed een vrij zware taak. Bij de behandeling van de kadernota hebben wij gesteld dat wij veel belang hechten aan een goede balans tussen uitgaven ten behoeve van cultureel erfgoed en andere uitgaven. Verder hebben wij laten weten dat wij --gelet op de taken die wij als SGP de overheid toedichten op het terrein van cultuur, die

dienen te worden uitgevoerd tot Gods eer-- kritisch zullen kijken naar de Cultuurnota.

Die nota ligt nu voor ons. Daarin wordt veel aandacht gegeven aan cultuureducatie en cultureel erfgoed. Het bevorderen van samenwerking tussen bijvoorbeeld scholen en culturele instellingen is prima. Dit is goed omschreven. Inderdaad zijn dit zaken waar de provincie achteraan moet gaan. Hierdoor wordt bij instellingen de drempel verlaagd terwijl het draagvlak in de samenleving wordt verbreed. Daar zijn wij blij mee, voorzitter. Bovendien heeft deze gedeputeerde duidelijk gemaakt dat hij een oor heeft voor geluiden die uit de samenleving komen. Eerdere plannen om een groot gedeelte van de kleinere subsidies te schrappen --in de commissie hebben wij daarvoor voorstellen gezien-- zijn ongedaan gemaakt. Ook dat vinden wij prima.

Het idee in deze nota is dat de SCEZ een rol gaat spelen bij het adviseren van vrijwilligersorganisaties. Daar zijn wij wat minder enthousiast over. Vandaar dat wij motie nr. 24 hebben mede-ondertekend. Het feit dat kleine instellingen aanmoedigingssubsidies kunnen krijgen, is wat ons betreft prima. Dat levert draagvlak in de samenleving op. Veel vrijwilligers kunnen daarmee uit de voeten.

Voorzitter. Het oor van de gedeputeerde vangt niet alles op, zo constateren wij. Bij de behandeling van de kadernota hebben wij hem gevraagd, voorstellen te formuleren waarmee het aandeel van de grote festivals wordt verkleind, zulks ten gunste van serieuze muziek, cultureel erfgoed en andere zaken. Ik weet dat hij erop heeft gewezen dat er op het terrein van de serieuze muziek sprake is van overprogrammering. Daar moet zeker aandacht aan worden gegeven, maar dat wil niet zeggen dat het geld hiervoor moet worden geschrapt. Neen, er moet worden gespreid en er moet iets aan dat probleem worden gedaan, niet aan de instellingen zelf. Zorg ervoor dat deze voorziening breder beschikbaar komt voor de samenleving.

Onze conclusie is, voorzitter, dat er op het terrein van de grote festivals in deze Cultuurnota niets verandert. Hiervoor wordt veel geld uitgegeven. Waar andere instellingen tot 20% of meer moeten bezuinigen, blijven de festivals volledig buiten schot. Wat ons betreft gebeurt dit volledig onterecht. Inderdaad, het afgelopen jaar hebben wij vaak gehoord dat bezuinigen eigenlijk niet kan, dat instellingen dreigen om te vallen enz. Als je iedereen moet geloven, zou er niets overblijven. Echter, uiteindelijk blijkt dat er met minder geld toch nog tamelijk veel mogelijk is. Welnu, dat geldt ook voor de festivals. Wij betreuren het zeer dat hieraan door het college niets is gedaan.

Ook inhoudelijk hebben wij onze bezwaren. Voorzitter, daar klinken klanken waarvoor wij

bedanken. Het zijn soms culturele uitingen die spotten met de normen en waarden die de Bijbel ons voorhoudt. Helaas, dat is de werkelijkheid, en daar hebben wij moeite mee. Elke Cultuurnota stelt ons voor een afweging. Vier jaar geleden hebben wij voor gestemd, terwijl wij in 1998 tegen stemden. Het is steeds een zorgvuldige afweging. Welnu, met de nu voor ons liggende Cultuurnota kunnen wij niet instemmen. Helaas, onze afweging brengt ons aan de andere kant van de lijn.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Er is een amendement ingediend dat erop is gericht om het budget voor de festivals te verlagen. Kan de heer Van Burg met dat amendement instemmen?

De heer **Van Burg** (SGP). Wanneer andere instellingen 20% of meer moeten bezuinigen, is 4% als een aardige geste.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Het is misschien een beetje gek maar vaak, wanneer ik die ruim zes kilometer onder de Westerschelde rijd, verschijnen er projecties op de binnenkant van de voorruit van mijn auto. Ook vanochtend was dat weer het geval. Of het aan de lucht ligt... Ik weet het niet; het wordt misschien nog onderzocht. Hoe dan ook, deze keer was het niet de mondiaal aangekondigde catastrofe van 21-12-2012, maar de zeer historische datum 29 juli van het jaar 64 na Christus, toen keizer Nero op het balkon van zijn paleis zijn citara romana --een kruising tussen een gitaar en een harp-- betokkelde en toezag hoe zijn stad in vlammen ten onder ging.

Wat heeft dit nu met de voorliggende Cultuurnota te maken? Voorzitter, wat Nero daar op dat balkon presteerde, kan men beschouwen als een bizar, uniek muzikaal evenement dat na 1948 jaar waarschijnlijk niet meer zo vers in het collectieve geheugen ligt, maar gelukkig liggen bijzondere, unieke muzikale evenementen en prestaties van recentere data, zoals ook door collega Beekman genoemd --ik denk aan Het Zeeuws Orkest en Ty-- wel vers in onze cultuurbeleving.

Maar het brandt, voorzitter, weliswaar niet in Rome, maar in Zeeland, en wel op een desastreuze wijze. Wij sluiten aan bij het betoog van collega Beekman. Ook wij pleiten voor het behoud van de subsidies ten behoeve van Het Zeeuws Orkest en Ty. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Zelf zing ik in twee Zeeuwse koren en ook wij profiteren van de know-how, de begeleiding en de educatieve steun van deze orkesten. Daarvoor vraag ik de speciale aandacht van de Staten. Deze orkesten zijn een factor van grote betekenis in de relatie tussen professionele musici en amateurkoren. Als zodanig leveren ze een belangrijke bijdrage aan de kwaliteitsbevordering van koormuziek in Zeeland. Dit wordt ook door het college onderschreven. Wij

kunnen ons dan ook niet voorstellen dat het serieus de bedoeling is dat beide orkesten hun laatste cent subsidie kwijtraken. Nogmaals, dat betekent "brand", het einde van beide orkesten, onherroepelijk.

De heer **Babijn** (CDA). Ze raken hun laatste subsidiecent niet kwijt. Het Zeeuws Orkest krijgt nog 200.000 euro subsidie en ook voor Ty gebeurt er nog wat. Wat u zegt is niet juist.

De heer **Robesin** (PvZ). Ik pleit ervoor dat de subsidie die de orkesten nu krijgen, wordt gehandhaafd, meer niet. Hoe dan ook, deze orkesten mogen niet voor het Zeeuwse cultuurplateau verloren gaan. Dat is ook van groot belang voor de leefbaarheid op het platteland. Degenen die Het Zeeuws Orkest en Ty kennen in de relatie waarop ik zojuist doelde, zouden het werkelijk verschrikkelijk vinden, een totale verarming, wanneer deze orkesten nu zouden moeten zeggen: wij moeten ermee stoppen want die paar professionals kunnen wij niet meer betalen. Dat is trouwens al bijzonder moeilijk omdat de bodem allang is bereikt. De PvZ-fractie pleit ervoor dat beide orkesten worden behouden en dat het subsidietje dat ze krijgen, wordt gehandhaafd. Wij hebben daartoe een amendement geformuleerd.

Voorzitter. Eerder had ik het over de catastrofe van 21-12-2012. Wij kunnen nu nog een heel verstandig besluit nemen...

De **voorzitter**. Door het lid Robesin c.s. is het volgende amendement ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

constaterende dat:

- Het Zeeuws Orkest (HZO) en Ty Zeeuws Kamerorkest buitengewoon bezorgd zijn over een mogelijk verlies van hun provinciale subsidie;*
- de inspanningen om meer sponsorbijdragen binnen te halen, gelet op de economische situatie van dit moment, vergeefs blijken;*
- de uitgaven aan beroepsmusici en het aantal concertuitvoeringen tot een absoluut minimum zijn teruggebracht;*
- de thans voorliggende bezuinigingen het voortbestaan van deze vooraanstaande Zeeuwse culturele instellingen derhalve onherroepelijk in gevaar brengen;*

overwegende dat:

- voornoemde orkesten een factor van betekenis zijn in de relatie tussen professionele orkestmusici en (amateur)koren en als zodanig een belangrijke*

bijdrage leveren aan kwaliteitsbevordering van de koormuziek in de provincie;

- beide orkesten --naast koorbegeleiding en ondersteuning van muzikale amateuractiviteiten-- wezenlijk bijdrage aan talentontwikkeling en cultuureducatie (schoolconcerten, actieve participatie van leerlingen e.d.) in Zeeland (zie CDA-motie d.d. 19 december 2008);
- het zeer onverstandig zou zijn de opgebouwde kennis en ervaring welke in de huidige vorm veel enthousiasme en waardering genieten, onherstelbaar verloren te laten gaan;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- de subsidies aan beide instellingen vooralsnog ongemoeid te laten;
- daarvoor dekking te vinden in de post "leefbaarheid" en/of het budget "Grote cultuurevenementen en festivals";

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 25.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Bij het tot stand komen van deze Cultuurnota, bij de behandeling van de kadernotitie, heeft mijn fractie een amendement ingediend dat vervolgens werd verworpen, en dat was maar goed ook. Dat amendement ging namelijk over het verlengen van de werkingsduur van de Cultuurnota, en laten wij wel zijn: de werkingsduur van deze Cultuurnota kunnen wij maar beter niet verlengen. Deze nota ademt versobering en het ambitieniveau is laag. Er gaat heel wat verloren. Van de overige amendementen werd een aantal in de Cultuurnota verwerkt, en daar hebben wij waardering voor. Een aantal andere amendementen is genegeerd, maar: nieuwe ronde, nieuwe kansen.

Het college kiest voor infrastructuur in plaats van cultuur, voor asfalt boven kunst. Dat is niet de keuze van D66, voorzitter. Wij kiezen voor infrastructuur en ook voor cultuur. Met andere woorden: over het asfalt naar de kunst. Mijn fractie wil Het Zeeuws Orkest blijven steunen en is voorstander van het tot stand komen van een Zuidelijk Orkest --op termijn en met behoud van voldoende optredens in Zeeland-- maar wij willen dit niet tot stand brengen op basis van een bezuinigingsactie, maar op basis van beschikbaarheid, talent en kwaliteit. Hiertoe had ik een amendement willen indienen, maar mede om tijd te winnen hebben wij besloten om het desbetreffende amendement van de fractie van de CU te steunen. Dat behelst hetzelfde maar kent een wat sympathieker dekkingsvoorstel.

Ook had ik een amendement willen indienen voor Ballustrada, maar gelet op de besprekingen van vanochtend heb ik maar besloten om dit

ongeleterde gezelschap niet lastig te vallen met dit literaire tijdschrift... Ik laat ook dat amendement vervallen.

Voorzitter. In deze Cultuurnota wordt gekozen voor de grote festivals. Op zich kan mijn fractie zich wel in deze keuze vinden. Immers, deze festivals dragen eraan bij om van Zeeland een aantrekkelijke provincie te maken voor wonen en recreëren, maar het is wel een eenzijdige keuze. Het komt neer op behouden van datgene wat er al is, zonder ruimte voor vernieuwing. D66 wil een impuls voor die vernieuwing en dient daartoe een amendement in dat is gericht op het vrijmaken van middelen voor nieuwe initiatieven. Daarbij denken wij aan tijdelijke ondersteuning van ontluikend Zeeuws talent, tot men op eigen benen verder kan of onverhoopt stopt. Ons amendement gaat wat verder dan het amendement dat eerder door de fracties van PvdA en CDA werd ingediend. Wij vinden dit ontluikende talent wel 100.000 euro per jaar waard.

Voor de inhoudelijke toetsing van culturele initiatieven zien wij de Raad voor Cultuur als een belangrijk orgaan. De fractie van D66 kan zich vinden in de voorstellen, gericht op een slankere structuur maar vindt het van groot belang dat de adviezen ook echt worden opgevolgd. Wij zijn van oordeel dat alleen voldoende gemotiveerd kan worden afgeweken van de adviezen van deze raad en wij horen dit graag door de gedeputeerde bevestigd. Ook horen wij graag hoe de nieuwe structuur wordt gefinancierd. Uit de Cultuurnota kan dit onvoldoende worden opgemaakt.

Wat het podiumbeleid betreft vinden wij dat het voorstel nog tekortschiet. Daarom dienen wij een amendement in met als dictum het verkrijgen van een addendum op de Cultuurnota waar het gaat om dat podiumbeleid. Verder is mijn fractie een vurig voorstander van het voortbestaan van Ty, het Zeeuws kamerorkest. Ook daarvoor hadden wij een amendement willen indienen, maar ook hier zullen wij het amendement van de CU-fractie steunen, wederom vanwege het sympathieke dekkingsvoorstel.

De heer **Van Gent** (VVD). Voorzitter. De heer Hijgenaar heeft aardig wat noten op zijn zang. Kan hij aangeven hoe hij al deze extra uitgaven gaat dekken?

De heer **Hijgenaar** (D66). Wat de 100.000 euro voor het ontluikend Zeeuws talent betreft herinner ik eraan dat ik vanochtend een amendement heb ingediend tijdens de kerntakendiscussie. Dat amendement is door de Staten afgewezen --en dat is jammer-- maar het zou ook weggehaald kunnen worden bij de grote festivals. Ook zou u zich kunnen bedenken. Nu u hoort dat het een goed doel dient, zou u kunnen zeggen: misschien kan er in Zeeland wat minder beton en asfalt worden

gerealiseerd. Het zou ook kunnen worden betaald met middelen uit de extra reservering voor de infrastructuur, waarvan wij op dit moment nog niet eens weten hoe de middelen zullen worden besteed. Het gaat om 100.000 euro en op een fonds van 16 miljoen voor infrastructuur merkt men dat nauwelijks.

De voorstellen van de CU-fractie worden gedekt met geld van de grote festivals, zo heb ik begrepen.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Graag zou ik een toelichting krijgen op de term "fonds van 16 miljoen voor infrastructuur". Waar haalt de heer Hijgenaar dit vandaan? Over welk fonds heeft hij het?

De heer **Hijgenaar** (D66). Het woord "fonds" is mogelijk verkeerd gekozen, maar er is sprake van een forse reservering. Ik weet niet precies hoeveel daarvan is overgebleven na de behandeling van het statenvoorstel ombuigingsstaakstelling instellingen op basis van de kerntaken, maar er is in de begroting wel degelijk sprake van een flinke reservering voor infrastructuur.

De heer **Bierens** (VVD). Maar het gaat toch om de regionale ruimtelijk en economische ontwikkeling? Dat is toch veel breder dan alleen "infrastructuur"? Het gaat ook en vooral om de werkgelegenheid. U schetst nu een beeld alsof er voor 16 miljoen asfalt en beton wordt gerealiseerd. U maakt er een karikatuur van. Ik had u hoger ingeschat...

De heer **Hijgenaar** (D66). Dank u wel. Ik zal mijn best doen om aan die verwachting tegemoet te komen, maar die 16 miljoen --inmiddels is het wat minder geworden als gevolg van de kerntakendiscussie-- biedt zeker nog ruimte om iets te doen voor dat ontluikende Zeeuwse talent. En mag ik u ook wat hoger inschatten doordat u toegeeft dat dat zo is?

De **voorzitter**. Door het lid Hijgenaar c.s. zijn de volgende twee amendementen ingediend:

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging van het statenvoorstel Nota provinciaal cultuurbeleid 2013-2015 (SBO-054) voor:

Een nieuw budget op te nemen van 100.000 euro voor nieuwe initiatieven. De provincie kent subsidies toe aan deze nieuwe initiatieven op basis van objectief door toetsingscommissie gemeten criteria. Deze criteria kunnen zijn:

- originaliteit en kwaliteit;
- talent en groeipotentie;
- regionale spreiding;
- publiekswaardering;

- aanwezigheid van de Zeeuwse eigenheid;
- educatieve waarde en verbindend vermogen.

Daartoe wordt de provinciale organisatie ingericht of door een gelieerde instelling ondersteund.

Deze 100.000 euro gaat ten koste van het budget voor infrastructuur.

Dit amendement krijgt nr. 26.

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

stellen vast dat het statenvoorstel Provinciaal cultuurbeleid 2013-2015 (SBO-054) kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten het college van Gedeputeerde Staten op te dragen om een addendum op de Cultuurnota met nader beleid voor podiumkunsten te formuleren.

Dit amendement krijgt nr. 27.

De heer **Van Dijen** (SP). Voorzitter. In het collegeprogramma Stuwende Krachten geeft het college aan dat cultuur een kerntaak van de provincie is. Cultuur is een van de beeldbepalende onderwerpen als het gaat om vestigingsklimaat, leefbaarheid en toeristische aantrekkingskracht. Zo begint het statenvoorstel waarover wij vandaag praten, en volgens mij is er niet een fractie die het daar niet mee eens is. Sterker nog, ook de daarop volgende regels, waarin het college vol lof is over de Zeeuwse culturele sector en de inzet waardoor deze zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht nog verder is verbeterd, zullen in deze zaal geen enkele wanklank oproepen, maar wij hebben de fractie van de PVV nog...

Voorzitter. Deze zinnen en de loftrompet voor de betere samenwerking met de Zeeuwse gemeenten worden ook door de SP-fractie onderschreven. Edoch, ook dit voorstel zit vol met addertjes onder het gras. Allereerst is daar de afstoting van taken. Alleen de zogenoemde prioriteiten overleven de veldslag die het college laat plaatsvinden. Natuurlijk zijn wij blij dat het cultureel erfgoed, de grote festivals en cultuureducatie als prioriteiten vrijwel ongeschonden blijven, maar de rekening van deze bezuiniging komt wel volledig bij de overige culturele instellingen te liggen. Een bedrag van

maar liefst 1 miljoen euro wordt weggesneden. Kunnen wij met deze bezuiniging nog wel onze kerntaak waarmaken? Is het wenselijk dat wij überhaupt in Zeeland op deze kerntaak bezuinigen, vooral gelet op de regels waarmee ik mijn bijdrage begon?

Er zitten ook goede stukken tussen, voorzitter. Ik noem het Muziekhuis; samenwerking vinden wij zeker niet verkeerd. Echter, die samenwerking moet wel uit de organisaties zelf naar voren komen, zonder dat hun een sanering boven het hoofd hangt. Van belang is dat eerst goed kan worden nagegaan wat samen kan.

Voorzitter. Wat de verdeling van de fondsen betreft vindt het college dat alleen de kaders belangrijk zijn. Niet alleen kwam gedeputeerde De Reu in de krant met de ontboezeming dat de Staten geen recht hebben om precies te weten hoe de verdeling van de fondsen zou gaan, in de commissie bevestigde hij dit nog eens en voegde hij daaraan toe: en met mij vindt ook het college dat. Welnu, lief college, laat mij u een tip geven. Wij, de Staten, bepalen zelf wel in hoeverre wij behoefte hebben aan details. Als dit college in zijn arrogantie meent te moeten bepalen dat wij geen recht hebben op details, moet de gedeputeerde ook niet vreemd staan te kijken wanneer er gevolgen zijn voor zijn compleet eigen rekening: een Cultuurnota die niet wordt aangenomen.

De heer **Markusse** (PVV). Voorzitter. Het college geeft prioriteit aan cultureel erfgoed, de grote festivals en cultuureducatie. Deze prioriteiten kunnen niet los worden gezien van inspanningen van gemeenten om op lokaal niveau een fundament te leggen voor een culturele basisinfrastructuur. De middelen die de provincie hiervoor beschikbaar kan stellen, zijn beperkt. Samenwerking is noodzakelijk om gestelde doelen te bereiken.

Wat de advisering met betrekking tot het cultuurbeleid betreft, heeft het college zich in voorgaande beleidsperioden gericht tot de Raad voor Cultuur. Mijn fractie is, evenals het college, van mening dat het op ad hoc-basis inhuren van expertise de kwaliteit van de advisering kan verhogen. Wij zijn benieuwd voor welke concrete zaken op cultuurterrein de gedeputeerde op ad hoc-basis advies wil gaan inhuren.

Voorzitter. Zoals al eerder is gezegd, is samenwerking noodzakelijk om het provinciale cultuurbeleid vorm en inhoud te kunnen geven. Instellingen gaan op zoek naar mogelijkheden om efficiënter en effectiever te werken; samenwerking helpt daarbij. Er zijn instellingen die proberen om hun cultureel ondernemerschap verder te ontwikkelen, om activiteiten en producten te kunnen financieren en verbeteren, bijvoorbeeld in partnerschap met het Zeeuwse bedrijfsleven.

Dit cultureel ondernemerschap spreekt de PVV-fractie aan. Als wij dit vertalen naar de financiële bijdrage van de provincie Zeeland, denken wij aan een basissubsidie van een bepaald percentage. Uitgangspunt is daarbij dat de hoogte van deze subsidie een bepaald percentage is van de totale begroting van een instelling. Het is dus zaak dat de instelling zelf actie neemt om, bovenop de basissubsidie, aanvullende middelen te verzamelen. Dit is mogelijk door sponsors te zoeken, zoals bedrijven en betalende bezoekers. Zwart-wit gezegd komt het neer op: niet onderuit blijven zitten en hand ophouden voor subsidie, maar de baan op om geld te vinden om de begroting rond te krijgen. Wij vragen de gedeputeerde om aan te geven wat hij van een dergelijke "prikkelsubsidie" vindt.

Mijn fractie dient een motie in die is gericht op het verstrekken van de bedoelde basissubsidie, met een grootte van maximaal 50% van de totale begroting van de subsidievragende instelling. Het vervolgens resterende cultuurbudget kan door het college zoveel mogelijk in lijn met de in de Cultuurnota voorgestelde verdeelsleutel worden toebedeeld.

De **voorzitter**. Door het lid Markusse is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

overwegende dat:

- instellingen op zoek gaan naar mogelijkheden om efficiënter en effectiever te werken, waarbij samenwerking helpt;*
- er instellingen zijn die proberen om hun cultureel ondernemerschap verder te ontwikkelen om activiteiten en producten te financieren en te verbeteren;*
- deze instellingen dit bijvoorbeeld zoeken in partnerschap met het Zeeuwse bedrijfsleven;*
- vanuit deze gedachte de financiële bijdrage van de provincie is te vertalen in een basissubsidie van een bepaald percentage van de totale begroting van de subsidievragende instelling;*
- in deze tijd van "broekriem aanhalen" ook van gesubsidieerde instellingen mag worden verwacht dat ze niet alleen de hand ophouden, maar de baan opgaan om geld te vinden voor een sluitende begroting;*

zijn van oordeel dat de financiële bijdrage van de provincie Zeeland in de vorm van een basissubsidie maximaal 50% mag bedragen van de totale begroting van de subsidievragende instelling;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 28.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Ik dank de fracties voor hun bijdragen, ook al zijn ze van verschillende aard. Wellicht is het thema van deze discussie: keuzes maken valt niet mee. Immers, bij het maken van een keuze kiest men voor het ene en niet voor het andere. Dat is lastig. Het kan pijnlijk zijn. Keuzes maken kan gebeuren op basis van verschillende inzichten, op grond van financiële afwegingen enz. Hoe dan ook, het maken van keuzes is voor het college het uitgangspunt geweest bij het opstellen van deze Cultuurnota. Daar is niet iedereen het mee eens en het kan voor fracties dan wel voor instellingen pijnlijk uitpakken.

Voorzitter. Ik zal trachten om in kort tijdsbestek te reageren op datgene wat naar voren is gebracht, zonder dat ik daarbij specifiek partijen noem. Allereerst noem ik Het Zeeuws Orkest. Op dit moment wordt van de totale subsidie van 239.000 euro zo'n 150.000 euro gebruikt voor repetitiekosten en 40.000 euro voor overhead, kantoorruimte, administratieve ondersteuning enz. De resterende 40.000 euro wordt gebruikt voor dekking van tekorten op concerten. Wij hebben ooit afgesproken dat wij alleen de voorbereidings- en de overheadkosten zouden subsidiëren, en dat de Zeeuwse gemeenten de concerten financieel zouden ondersteunen. Welnu, dat is al een paar jaar niet meer het geval. Er zijn historische redenen aan te geven waarom er tussentijds steeds andere besluiten zijn genomen.

Laten wij eens kijken naar het aantal concerten. Dat zijn er gemiddeld zo'n 13 per jaar. Je zou kunnen zeggen dat wij per concert zo'n 18.500 euro meefinancieren. Ook de Zeeuwse gemeenten dragen bij, in 2012 ruim 26.000 euro, hetgeen neerkomt op 2.000 euro per concert. Overigens, de gemeente Sluis heeft al aangegeven, hieraan met ingang van 2013 niet meer mee te willen doen. In de loop van de jaren is het aantal concertseries gestegen van twee naar vier, gekoppeld aan de seizoenen.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter, over welke jaren spreekt de gedeputeerde nu? Ik herinner eraan dat er in de Cultuurnota van 2005 al drie, vier worden genoemd.

De heer **De Reu** (GS). Ik heb het nu over de historie en niet alleen over recente voorgaande statenperioden.

Voorzitter. Als je ziet dat het aantal concertseries is uitgebreid, mag je --zo is het college van oordeel-- ook nagaan om welke bezoekersaantallen het gaat. Ook in de commissie zijn er lovende woorden gesproken, maar vastgesteld moet worden dat er per concertserie nogal verschil in zit, met name waar het gaat om de

zomer serie. Dat is geen wonder, want in de zomerperiode barst het van de concerten en optredens op het gebied van de serieuze en klassieke muziek. Daarmee komen wij uit bij de zogeheten overprogrammering die zich dan ook nog voor een groot gedeelte op Walcheren afspeelt. Wij denken dat het wel wat minder kan en dat het Zeeuwse publiek, de Zeeuwse culturele infrastructuur en de toeristen van een vermindering niet zoveel last zullen hebben. Die overprogrammering is opgebouwd in de loop der jaren, toen er nog veel middelen beschikbaar waren.

De heer **Beekman** (CU). U zegt nu dat de zomer serie niet zo goed draait, maar dat is in 2012 het geval geweest. In 2011 was dat helemaal niet zo. Toen draaide die serie juist heel goed. Mijns inziens kan het ook afhangen van de vraag: om wat voor soort concert gaat het?

De heer **De Reu** (GS). Dat zou best kunnen, maar ik baseer mij toch liever op de meest recente ontwikkelingen dan op die van het vorige jaar. Ik sta nu achter het spreekgestoelte, maar op mijn tafel vindt men een hele stapel van brochures en catalogi van allerlei instellingen die concerten organiseren, waaronder die van Het Zeeuws Orkest. Kijk ik naar de uitnodigingen die ik als cultuurgedeputeerde met name in de zomer krijg, dan moet de conclusie zijn: al zou ik alle concerten willen bezoeken, het zou niet eens kunnen; het is fysiek onmogelijk. Mede omdat het gaat om belastinggeld van de Zeeuwen vinden wij dat dit in deze tijden kan worden gereduceerd.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. De gedeputeerde zegt nu in feite: ik kan al die concerten niet bezoeken en daarom moet er worden gereduceerd. Ik denk dat hij het zo niet heeft bedoeld. Op die manier slaat hij een beetje door...

De heer **De Reu** (GS). Het is een parafrasering en ik hoop dat men mij ook in die zin verstaat. Het wordt niet alleen met mijn optiek bekeken; het is een parafrasering van de veelheid van concerten die worden georganiseerd. Als men hiervoor een voldoende en breed publiek wil aantrekken, is er sprake van onderlinge concurrentie. Het is nog nooit gelukt om een goede samenwerking en onderlinge afstemming tot stand te brengen. Iedereen die iets organiseert, wijst met de vinger naar de ander. Het ligt vooral aan die ander dat het niet lukt om tot een goede afstemming te komen. Waarom gaat het zo? Als men werkelijk goed wil afstemmen, is er maar een enkele conclusie mogelijk, namelijk dat het minder moet.

De heer **Van Dijen** (SP). Voorzitter. De gedeputeerde wil zich, in reactie op een opmerking van de heer Beekman, beroepen op de meest recente cijfers maar ook die recente cijfers kunnen een incident zijn. Ze kunnen incidenteel laag zijn. Het volgende jaar kan het weer hartstikke goed lopen. Waarom nu beleid baseren op incidenten en zeggen dat het mes erin moet?

De heer **De Reu** (GS). Ik heb het over overprogrammering en over bezoekersaantallen en wij kijken naar degenen die op onze kosten concerten organiseren. Het heeft ook te maken met het cultureel ondernemerschap waarover de heer Markusse heeft gesproken. Je ziet dat door de ene organisatie als gevolg van dat cultureel ondernemerschap meer inkomsten worden gegenereerd dan door de andere. Dat zou wel eens ten koste kunnen gaan van een andere organisatie; dat weet ik niet. De cijfers over 2012 zouden een "incident" kunnen zijn, maar dat is wel waar ik nu van uitga.

De heer **Van Dijen** (SP). Ik ben blij met de uitspraak van de gedeputeerde: "dat weet ik niet", maar wordt het dan niet eens tijd dat hij dit gaat onderzoeken?

De heer **De Reu** (GS). Neen, dat denk ik niet. Ik denk dat wij eens moeten ophouden met al die onderzoeken. Dat betekent alleen maar uitstel. Wij zijn nu driekwart jaar of langer met deze Cultuurnota bezig geweest en ik vind dat cultureel Zeeland nu recht heeft op duidelijkheid. Daarom hebben wij de keuzes gemaakt zoals wij ze nu aan de Staten voorleggen. Nog een keer onderzoeken komt neer op uitstel van executie. Dat zou ik niet graag doen.

Ook met betrekking tot Ty zien wij dat in de loop van de historie een opbouw van subsidies heeft plaatsgevonden. Ty speelt op drie terreinen een belangrijke rol: het organiseren van concerten, het begeleiden van koren en cultuureducatie, muziekprojecten binnen het Zeeuwse onderwijs. Met de laatste twee functies hebben wij geen enkel probleem. Wij vinden dat Ty dat moet blijven doen. Voor een groot gedeelte worden deze functies al betaald uit de regio-arrangementen waarover wij jaarlijks afspraken maken met de gemeenten. Dat is voor Ty nog steeds een goede mogelijkheid. Echter, wij vinden dat het organiseren van concerten moet plaatsvinden met de formule van het cultureel ondernemerschap, en niet met behulp van een structurele basissubsidie die in de loop van de jaren steeds hoger is opgebouwd. Dat is nooit de bedoeling geweest. Het zijn de Staten geweest - en dat respecteren wij-- die in eerdere perioden op grond van hun statenbudget hebben gezegd: wij vinden dat er wat bij moet. Ik ben het eens met de heer Babijn van de CDA-fractie: in tijden van

minder financiële middelen moet het minder. Je moet eens een keer stoppen met datgene wat je in de loop van de tijd hebt opgebouwd, toen er nog voldoende geld was.

Voorzitter. Bij de behandeling van de kadernotitie hebben de Staten ermee ingestemd dat de festivals ongemoeid zouden blijven. Het is best mogelijk dat in verband hiermee hier en daar is gesteld: ja maar, en de rest dan? Wat ik constateer is dat tot nu toe de directies van de festivals zich niet tot de Staten hebben gewend. Ze hebben op geen enkele wijze ingesproken, ook niet bij de commissie.

De heer **Van Dijen** (SP). Ik vind, voorzitter, dat de gedeputeerde nu een beeld schetst dat niet aansluit bij de werkelijkheid. Immers, de SP-fractie heeft zich tegen de kadernotitie uitgesproken juist omdat er een schifting werd gemaakt tussen enerzijds niet bezuinigen op de grote festivals en anderzijds de "grote klap" voor de andere instellingen.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter, daar heeft de heer Van Dijen gelijk in, maar ik heb gesproken over het totaal van de Staten.

Ik herhaal dat wij tot nu toe die festivaldirecties niet hebben gehoord. Echter, ik zou wel eens willen spreken met de organisatoren van het Bevrijdingsfestival, Film by the Sea enz. wanneer het zou gaan om de vraag: wat zou het betekenen wanneer er met een bepaald percentage op de festivals zou worden bezuinigd? Ik heb het dan nog niet over het Zeeland Nazomerfestival dat via cofinanciering op basis van een provinciaal subsidie een landelijke subsidie heeft binnengehaald. Ik vind dat er geen recht zou worden gedaan aan datgene wat in het kader van de kerntakendiscussie is besloten, wanneer nu zonder meer zou worden besloten om voor de festivals percentagegewijs een generieke korting te hanteren. In het pleidooi daarvoor beluister ik vooral een rechtvaardigheidsbeginsel, in de zin van: als iedereen pijn moet leiden, dan ook de festivals. Als men het zo wenst te benaderen, vind ik wel dat er in open overleg met de festivals moet worden gehandeld, zoals wij dat tot nu toe ook ten aanzien van alle andere instellingen hebben gedaan.

Tegen die achtergrond, voorzitter, wil ik de aanvaarding van amendement nr. 23 ontraden, vooral ook omdat er al meteen specifiek een bepaald festival wordt genoemd. Men heeft kunnen zien dat daar al onmiddellijk een reactie op komt; ik verwijs naar de PZC van vandaag. Men zegt: wij zijn tot nu toe helemaal niet gehoord, maar de Staten gaan wat anders beslissen. Voorzitter, het is natuurlijk aan de Staten maar ik onderstreep dat wij hierover tot nu toe met de festivals geen overleg hebben gevoerd. Dat zou ik toch graag willen doen.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter, komt datgene wat de gedeputeerde nu zegt neer op een toezegging? Wil hij eerst overleg?

De heer **De Reu** (GS). Ik ontraad de aanvaarding van het amendement omdat hierover tot nu toe geen overleg met de festivals is gevoerd.

De heer **Beekman** (CU). Maar u zegt in feite: ik ontraad de aanvaarding van het amendement omdat ik nog niet met die mensen heb gesproken.

De heer **De Reu** (GS). Het gaat om een uitgangspunt dat de Staten zelf in de kadernotitie hebben vastgelegd. Om die reden hebben de festivals nooit op de deur geklopt, ook niet op de deur van de Staten. Ik voeg hieraan toe dat steeds vaker de vraag wordt gesteld: wat is nu in brede zin het economische rendement van een bepaald festival of een andere culturele uiting? We zien steeds vaker dat universiteitsonderzoeksinstellingen uitrekenen wat dit betekent, waarbij kan worden gedacht aan overnachtingen, maaltijden, werkgelegenheid voor toeleverende bedrijven enz. Zo krijgen wij in januari een rapport van Concert at Sea waaruit naar voren komt wat zo'n festival aan economische winst genereert. Dergelijke gegevens zijn de Staten nog niet toegestuurd omdat ze nog maar zeer beperkt beschikbaar zijn, even afgezien van de sector topsport. Het college vindt in elk geval in het kader van economische groei en innovatie --het betreft hier een uitgangspunt voor dit college-- dit soort economisch rendement van groot belang. Het is met name als gevolg van deze festivals dat Zeeland in beeld komt. Cultuurtoeristen en andere bezoekers komen naar Zeeland om die festivals bij te wonen. Dat vinden wij een belangrijk aspect, nog afgezien van de culturele waarden van de festivals.

Voorzitter. Met amendement nr. 24 dat erop is gericht om de korting ten aanzien van de vrijwilligersorganisaties niet door te laten gaan, hebben wij geen moeite. Dat kunnen wij zo overnemen. Het was zeker niet de bedoeling om die subsidies daar weg te halen om ze aan de SCEZ te geven. Misschien heeft men daar bij de SCEZ op gerekend --men heeft eerder 50.000 euro gewonnen maar verliest nu ruim 64.000 euro-- maar dat was nooit expliciet de bedoeling. Het ging erom na te gaan of het mogelijk zou zijn om de ondersteuning van de verschillende organisaties op een efficiëntere manier te laten verlopen. Nogmaals, wij hebben geen moeite met dit amendement maar wel wijs ik erop dat de Staten in de kadernotitie hebben vastgelegd dat --waar bij dat bedrag van ruim 64.000 euro organisaties zijn betrokken die aan belangenbehartiging doen-- er sprake is van een andere typering van "vrijwilligersorganisatie". Die kanttekening wil ik hierbij maken.

De heer **Van Gent** (VVD). Hoe moet dit worden gezien? Ik wil dan wel graag weten wat u een "belangenbehartiger" vindt en wat niet. Ook de ZMF is een belangenbehartiger en ook die organisatie subsidiëren wij ruimschoots. Dit onderscheid moet zorgvuldig worden aangegeven.

De heer **De Reu** (GS). De ZMF is niet betrokken bij de Cultuurnota.

De heer **Van Gent** (VVD). Maar u komt nu met idee: wij subsidiëren geen belangenbehartigers...

De heer **De Reu** (GS). Op het gebied van cultuur.

De heer **Van Gent** (VVD). Je kunt al heel snel alle vrijwilligersorganisaties als belangenbehartigers zien.

De heer **De Reu** (GS). Ik geef een voorbeeld. Een museum dat een bepaalde subsidie ontvangt om exposities te organiseren, is wat anders dan een vereniging die voor verschillende musea gezamenlijke belangen behartigt tegenover overheden en andere partijen.

De heer **Van Burg** (SGP). Volgens mij, voorzitter, is de Zeeuwse Boerderijstichting een instelling die er precies tussenin zweeft, maar zij doet wel veel dingen waar veel particulieren plezier van hebben. Hoe komt deze instelling er nu in de redenering van het college uit?

De heer **De Reu** (GS). Het is precies zoals u het zegt: deze instelling hangt er tussenin. Wij moeten er dus eens met deze stichting over spreken. U heeft mevrouw Boogerd gehoord die in de commissie heeft gezegd: wij zijn geen belangenbehartiger. Zij had kennelijk de kadernotitie heel goed gelezen. Welnu, daar willen wij het nog eens over hebben. Daarmee is de ruimte aangegeven die het college wil hebben. Wij gaan aan de slag op basis van kader- en beleidsnota en straks, in februari, de uitvoeringsnota.

De heer Hageman kan ik zeggen dat de Staten van ons vier keer per jaar rapportages kunnen krijgen. Op die manier wordt duidelijk hoe wij een en ander uitvoeren. Waar wij als college wel eens last van hebben, is dat soms wordt verlangd dat er al op voorhand, in het raam van de beleidsnota, sprake is van uitwerking. Dat lukt ons niet, terwijl men hierbij ook de principiële vraag kan stellen: wat behoort bij PS en wat behoort bij GS? Ik snap wel dat er wat dat betreft soms sprake is van spanning, maar daarover willen wij graag eens in meer algemene zin met de Staten spreken.

De heer **Van Gent** (VVD). Doelt u nu op de vraag wat een hoofdlijn is en wat niet?

De heer **De Reu** (GS). Ja, precies.

De heer **Van Gent** (VVD). Dat is inderdaad een interessante discussie en die wil ik graag eens met GS voeren, maar feitelijk zijn het toch de Staten zelf die bepalen wat zij een hoofdlijn vinden en wat niet. Dat laat ik mij toch liever niet door een gedeputeerde voorschrijven. In dit geval vind ik de vrijwilligersorganisaties zeer belangrijk. Ze zetten zich in voor belangrijke zaken en ik zou ze niet graag wegzetten als een bijzaak. Dat zou ik als een diskwalificatie beschouwen.

De heer **De Reu** (GS). Maar dat bedoel ik ook niet, mijnheer Van Gent. Ik heb al gezegd dat het college met uw amendement geen moeite heeft omdat het in zijn totaliteit over de vrijwilligersorganisaties gaat. Wel zou ik graag zien dat GS bepalen welke organisaties welk bedrag waarom krijgen, zulks op basis van de subsidieverzoeken die ons bereiken. Laten wij de algemene discussie waarop u doelt, maar eens voeren. Op die manier kan het onderscheid duidelijk worden: wat is uitvoering door GS en wat zijn de kaders en de hoofdlijnen van PS? Het gaat te ver om dat nu even, op deze vrijdagmiddag, te doen.

De heer **Hageman** (PvdA). Voorzitter. De gedeputeerde zei zojuist dat er vier keer per jaar zou worden gerapporteerd. Dat hoeft niet. Ik heb gevraagd om rapportage tegen het einde van het kalenderjaar. Zijn wij het wat dit betreft eens?

De heer **De Reu** (GS). Helemaal.

Voorzitter. Ik heb begrepen dat mijn voorganger de kwestie van de pictogrammen, aangesneden door de heer Beekman, persoonlijk ter hand zou hebben genomen, maar mij is dat nooit opgevallen. Het lijkt mij in principiële zin geen goede insteek om dit te doen. Ik zou niet weten hoe wij dit zouden moeten uitvoeren. Misschien is dat ook de reden waarom de heer Babijn zich heeft afgevraagd waarom dit niet voor elkaar is gekomen. Kennelijk heeft mijn voorganger gezegd dat hij dit ter hand zou nemen, maar de huidige gedeputeerde is dat niet van plan.

Voorzitter. Ik betreurt het zeer dat voor de SGP-fractie bij de beoordeling van het onderhavige voorstel de balans uiteindelijk doorslaat naar niet-instemmen. Ik meen toch dat het college met respect voor alle groeperingen in het Zeeuwse de Cultuurnota heeft opgesteld en aan de Staten heeft voorgelegd, maar uiteraard is deze afweging aan de SGP-fractie zelf.

Mijns inziens komt de heer Hageman met een aantal interessante perspectieven voor de

langere termijn. Hij heeft het daarbij over de cross-overs met toerisme, recreatie, economie enz. Tegen die achtergrond, voorzitter, verwijs ik naar de brief die wij hebben gekregen van de toeristische ondernemingen in Zeeland. In feite gaat het daarin over hetzelfde. Ik ben op zoek naar mogelijkheden om hieraan een goede invulling te geven. Bepaalde zaken zijn vanzelfsprekend; ze komen ook naar voren uit onderzoek naar economische en toeristische waarden van de verschillende culturele onderdelen. Ik ben het met de heer Hageman eens dat het college er goed aan doet om dit verder uit te diepen. Dat wil ik ook wel doen, maar ik bespreek graag met de commissie hoe dit dan precies zou moeten worden gedaan. Om dit in een addendum te verwoorden... Ik heb hier nog geen concreet beeld bij, maar de gedachte is mij sympathiek.

De heer **Hageman** (PvdA). Kan worden afgesproken wanneer wij hierover in de commissie gaan spreken?

De heer **De Reu** (GS). Ik zou zeggen: in elk geval in 2013.

De heer **Hageman** (PvdA). Wordt de datum bepaald door het Presidium of doen we dat hier?

De heer **Babijn** (CDA). Het ligt voor de hand om hierover te spreken als de uitvoeringsnota er is.

De heer **De Reu** (GS). Die nota komt er in februari.

De heer **Hageman** (PvdA). Top!

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Ooit zat ik in de gemeenteraad van Middelburg en ook toen was de kwestie van een museum voor moderne kunst aan de orde. Er was een plek voor, maar op de een of andere manier ging het niet door. Nu is gezegd dat het ook ergens anders mag, maar wij hebben in de Cultuurnota niet het voornemen verwoord om een dergelijk museum te realiseren. De discussie die wij nu hebben met instellingen voor beeldende kunst op Walcheren en voor Zeeland, CBK, schiet niet erg op. Die eventuele locatie zou de Timmerfabriek kunnen zijn. Het zou een mogelijkheid kunnen zijn die daarop lijkt. In de visie van de Cultuurwerf Vlissingen gaat het om een kunsthallachtige voorziening voor moderne beeldende kunst, maar hieraan is gekoppeld de discussie over de vraag of wij inderdaad de drie bedoelde instellingen in een organisatie krijgen. Men heeft kunnen lezen en horen dat een instelling in Middelburg dit niet van plan is. We zullen zien hoe dit verder uitpakt. Het is een moeizaam proces; laat ik het zo maar zeggen.

Waar het gaat om het Publicatiefonds waarover door de heer Van Gent is gesproken, neem ik aan dat dit als gevolg van de toezegging

die deze week is gedaan, voldoende duidelijk is geworden.

Het kabinetsbeleid is door verschillende sprekers genoemd, maar jammer genoeg gaan wij daar niet over. De eerste contacten hebben wij inmiddels gehad met degenen die op dit moment de regering vormen. Ze waren niet direct van zins om het regeerakkoord te wijzigen, maar misschien moeten de Staten wat dit betreft weer eens unaniem een motie formuleren, aannemen en naar Den Haag sturen. Dit biedt altijd een steun in de rug aan de gedeputeerde die naar Den Haag afreist.

Voorzitter. Aanvankelijk dacht ik dat de heer Robesin mij van Nero-achtige neigingen ging beschuldigen, maar dat bleek mee te vallen. Ik hoop dat ik met betrekking tot Het Zeeuws Orkest en Ty een voldoende reactie heb gegeven op zijn pleidooi en vragen.

Het is interessant om van de fractie van D66 altijd weer het "frame beton en asfalt" te horen, maar ik kan daar niet zoveel mee als wordt verlangd dat in die zin de Cultuurnota wordt gewijzigd. De fractie van D66 heeft ook in de commissie gesteld dat zij fundamenteel andere keuzes maakt. Ja, dat is duidelijk, maar het college heeft zijn keuzes aan de Staten voorgelegd. Overigens, gisteren hadden wij overleg met de Wilhelminapolder waar een land-art-project in voorbereiding is, met forse subsidies van onder andere Europa. Als gevolg daarvan worden prachtige sculpturen in het land gezet, maar ze zijn wel van beton...

De heer **Hijgena** (D66). En wordt dat project betaald met geld uit de infrastructuur?

De heer **De Reu** (GS). Neen, daar hebben wij heel andere budgetten voor.

Voorzitter. De fractie van de PVV kan ik zeggen dat wij inderdaad hebben gezegd dat wij niet in structurele zin een Raad voor Cultuur behoeven te hebben. Wij zullen ad hoc adviezen vragen, bijvoorbeeld in verband met de innovatie die in de cultuur zou moeten plaatsvinden. Wij kunnen experts op dat gebied vragen: hoe denkt u dat wij dit zouden kunnen doen? Waar de vraag is gesteld of wij op voorhand de adviezen van zo'n Raad voor Cultuur zouden moeten volgen, onderstreep ik dat het de Staten zelf zijn die besluiten om dergelijke adviezen te volgen of niet.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Wij houden vast aan onze amendementen en betreuren het zeer dat de gedeputeerde zo defensief reageert op de motie inzake de pictogramman. Het zou toch iets moeten zijn dat ook de festivaldirecties graag zouden moeten willen om hun bezoekers ten dienste te zijn, zodat die weten wat ze krijgen.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Wij danken de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ons amendement met betrekking tot de 40.000 euro houden wij overeind. De toelichting op het amendement mag de gedeputeerde vergeten bij zijn onderhandelingen met de festivals, maar die 40.000 euro moet op tafel komen.

De heer **Hageman** (PvdA). Voorzitter. Wij zien de optie van de pictogrammen als een kwestie die de organisaties zelf kunnen oppakken, of niet. Wat ons betreft hoeft daar geen gedeputeerde op afgestuurd te worden. Mogelijk luisteren de organisaties nu mee, en anders zullen zij dit wel op een andere manier te horen krijgen. Hoe dan ook: kunst is vrij.

De heer **Beekman** (CU). Daar gaat het ons ook niet om. Het gaat erom dat de mensen weten waar ze aan toe zijn. Bovendien gaat het slechts om een proef. Wij vragen de gedeputeerde alleen om hierover in overleg te treden met de instellingen. That's all.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter, behoort dit wel tot onze bevoegdheden? Moet dit niet worden aangekaart in Den Haag, zodat er mogelijk sprake is van landelijk beleid? Hebben wij het recht om wat dit betreft af te wijken van andere provincies? Verder hangt hier natuurlijk weer een prijskaartje aan. Het lijkt mij een goede zaak dat de desbetreffende fracties contact opnemen met hun partijgenoten in Den Haag. Wij voelen wel sympathie voor dit voorstel maar weten niet of het wel kan.

De heer **Van Gent** (VVD). Voorzitter. Voor mij was de reactie van de gedeputeerde op opmerkingen, gemaakt over de samenhang met de toeristische promotie, nog niet helemaal duidelijk maar als hij toezegt hierop in de uitvoeringsnota terug te komen, is dat wat mij betreft in orde.

Verder heb ik met betrekking tot de BKV-organisatie gevraagd wanneer wij bij het besluitvormingsproces worden betrokken. Ik begrijp dat dit proces moeizaam verloopt maar wij hechten er wel aan dat wij er op enig moment iets over kunnen zeggen.

Voorzitter. Wij handhaven onze motie nr. 24, mede omdat wij het belangrijk vinden dat de Staten een signaal geven aan de vrijwilligersorganisaties. Wij vinden dat ze bijzonder belangrijk werk verrichten.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. De gedeputeerde heeft een vurig pleidooi gehouden om op bepaalde zaken zeker niet te korten. Op andere zaken moet er juist wel worden gekort, zo geeft hij aan, omdat bij een recessie iedereen moet bijdragen. Dat was dan ook precies ons argument

om ook middelen bij de grote festivals te zoeken. Voorstellen die daarop zijn gericht, zullen wij steunen.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Wellicht had de gedeputeerde de indruk dat ik hem in het jasje van Nero wilde stoppen, maar dat was niet mijn bedoeling. Hoewel... als hij zijn haar een beetje naar voren kamt en met een harpje op een balkon gaat zitten, komt hij een heel eind...

In eerste termijn heb ik verzuimd om voor ons amendement de financiële onderbouwing aan te geven. Die dekking zou ons inziens gevonden kunnen worden onder de post "leefbaarheid" of in het budget voor de grote evenementen en festivals.

De heer **Van Dijen** (SP). Voorzitter. Ik heb goed geluisterd naar het betoog van de gedeputeerde en ik moet zeggen dat ik zijn bijdrage schokkend vind. Immers: geen onderzoek, natte-vingerconclusies en: "het mes erin". Men zal begrijpen dat wij dit voorstel niet kunnen steunen.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Ik vind het jammer dat de heer Beekman mijn reactie als "defensief" heeft gekenschetst. Ik houd ervan --het wordt in de politiek vaak gevraagd-- om duidelijk te zijn. Tenzij mij door de Staten die opdracht wordt gegeven, vind ik het niet mijn taak om met de organisaties in overleg te gaan over het mogelijk toepassen van pictogrammen. Ik denk dat je met een dergelijke werkwijze op een bepaalde manier in de festivals ingrijpt. Als ze het zelf willen doen, graag. Ze moeten dit vooral zelf bepalen. Of er in het hele land een dergelijke kijkwijzer zou moeten komen... Ik kan het mij niet zo goed voorstellen dat dit zou gebeuren, maar ik wil er wel eens navraag naar doen binnen het IPO. Ik durf niet te beloven dat dit op het landelijke niveau zou gaan gebeuren.

Wat de BKV-organisatie betreft kan ik de heer Van Gent in de commissie regelmatig de stand van zaken meedelen, overigens zonder in details te treden. Het gaat dan meer om: wat zijn wij nu aan het doen en wat is de volgende stap?

De **voorzitter**. Aan de orde zijn de stemmingen, om te beginnen over de amendementen, in volgorde van verstrekkendheid.

Amendement nr. 26 van het lid Hijgenaar c.s. over een budget van 100.000 euro voor nieuwe initiatieven, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66 en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

In stemming komt amendement nr. 23 van het lid Babijn (CDA) c.s. over een verlaging van het budget voor de festivals met 40.000 euro.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Wij gaan hier niet in mee. Wij zijn wel van mening dat de festivals een bijdrage mogen leveren, maar "40.000 euro voor nieuwe initiatieven" vinden wij te vaag. Het is niet duidelijk waarvoor dit geld wordt ingezet.

Het amendement wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de SGP, de VVD, het CDA, de PvdA en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 25 van het lid Robesin c.s. over handhaven subsidies voor Het Zeeuws Orkest en Ty, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvZ, de CU, de PVV en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 20 van het lid Beekman over verlaging van het budget voor de festivals ten gunste van Het Zeeuws Orkest, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU, de PVV, de SGP, de PvZ, D66 en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 22 van het lid Beekman over verlaging van het budget voor de festivals ten gunste van Kamerorkest Ty, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU, de PVV, de SGP, de PvZ, D66 en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 27 van het lid Hijgenaar c.s. over een addendum inzake podiumkunsten, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de CU en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Het statenvoorstel, zoals het is gewijzigd door de aanvaarding van amendement nr. 23, wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU, de PVV, de PvZ, de VVD, het CDA en de PvdA voor dit voorstel hebben gestemd.

Motie nr. 21 van het lid Beekman over een proef inzake een kijkwijzer voor theaterproducties, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU, de PVV, de SGP, het CDA en D66 voor deze motie hebben gestemd.

Motie nr. 24 van het lid Van Gent c.s. over het handhaven van het budget van 64.400 euro ten behoeve van vrijwilligersorganisaties, wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Motie nr. 28 van het lid Markusse over het maximeren van de basissubsidie op 50% van de begroting van de subsidievragende instelling, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de heer Markusse voor deze motie heeft gestemd.

20. Hamerstukken

21. Statenvoorstel Beleidskader Jeugdzorg 2013-2016 (SBO-062)

22. Statenvoorstel Verordening Commissie regionaal overleg luchthaven Midden-Zeeland (RMW-069)

Deze voorstellen worden achtereenvolgens zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

23. Statenvoorstel 4e wijziging begroting 2012 (FEZ-073)

Dit voorstel wordt zonder discussie bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen dit voorstel hebben gestemd.

24. Statenvoorstel 1e wijziging begroting 2013 (FEZ-077)

Dit voorstel wordt zonder discussie bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen dit voorstel hebben gestemd.

25. Statenvoorstel N62, verdubbeling Sloeweg, kredietaanvraag (E&M-074)

26. Statenvoorstel benoeming voorzitter statencommissie Ruimte, Ecologie en Water (SGR-33)

Deze voorstellen worden achtereenvolgens zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

27. Statenvoorstel wensen en bedenkingen ontvlechting en voortzetting Perkpolder (SGR-35)

De heer **Van Dijen** (SP). Voorzitter. Ik heb nog eens gekeken naar de desbetreffende commissievergadering en daarbij is mij gebleken dat de opmerkingen en bedenkingen die uit de commissie naar voren zijn gekomen, veel breder zijn dan in dit document wordt aangegeven. Daarom kunnen wij hier niet mee instemmen. Dit strookt niet met datgene wat in de commissie is gezegd.

Het voorstel wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU, de SGP, de PvZ, de VVD, het CDA, de PvdA en D66 voor dit voorstel hebben gestemd.

28. Statenvoorstel Bestedingsplan werkbudget Economie (E&M-081)

Dit voorstel wordt zonder discussie bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de CU, de SGP, de PvZ, de VVD, het CDA, de PvdA en D66 voor dit voorstel hebben gestemd.

29. Statenvoorstel Wijziging dictum Kadernota leefbaarheid (SBO-083)

Dit voorstel wordt zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

30. Vragensessie

Er zijn geen vragen.

31. Motie niet behorend bij een agendapunt

Motie van het lid Babijn (PvZ) over het oormerken van krimpgebieden.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Het is de Partij voor Zeeland waarlijk een eer en een genoegen om deze motie samen met de fracties van de SP, NZ, de PVV, de PvdA, het CDA, GL en D66 te mogen indienen. Het betreft een motie "oormerken krimpgebieden", een onderwerp dat vandaag uitgebreid in de media aan de orde komt. Ik verwijs naar de kop "Minister Blok op de bres voor krimpgebieden". De minister belooft meer te gaan doen voor de krimpgebieden in Nederland. Wij zien het als onze taak --wanneer het Rijk geld beschikbaar stelt aan de provincie Zeeland ten behoeve van de krimpgebieden-- om dat geld te oormerken en ook daadwerkelijk voor dit doel in te zetten. Verder meen ik dat de motie voor zich spreekt.

De **voorzitter**. Door het lid Babijn (PvZ) c.s. is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 21 december 2012;

constaterende dat:
- de rijksoverheid gefaseerd 9,2 miljoen beschikbaar stelt aan de provincie Zeeland voor bestrijding van de "krimp";

- dit bedrag niet geoormerkt is;

overwegende dat, gezien de impact van dit fenomeen op de leefbaarheid binnen de Zeeuwse samenleving en de noodzaak om daartegen op te treden, het meer dan wenselijk is om dit geld wel te oormerken;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om de genoemde middelen, die door de rijksoverheid ter bestrijding van de "krimp" zijn verstrekt, per omgaande te oormerken;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 28.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Deze motie bevat onder meer de passage waarin wordt gesteld dat het Rijk 9,2 miljoen beschikbaar stelt voor bestrijding van de krimp. Dit berust waarschijnlijk op een misverstand. Het is wel zo dat het Rijk ervan uitgaat dat wij zo ongeveer 9 miljoen besteden aan datgene wat "krimp" wordt genoemd. In het Provinciefonds is dit begrepen onder een cluster, genaamd "volkshuisvesting en ruimtelijke ordening". Hier wordt dit gemakshalve omgezet in "krimpgebieden", maar het is breder...

De heer **Babijn** (PvZ). De colleges van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten hebben ook een dergelijk bedrag aangegeven. Ze hebben een brief gestuurd die aan dit thema is gewijd.

De **voorzitter**. Ja, sommige misverstanden zijn wijd verbreid.

De heer **Van Beveren** (GS). Inderdaad, voorzitter, dit wil niet zeggen dat een en ander niet op een misverstand kan berusten.

Als je dit echt uitzoekt --en dat heb ik laten doen-- blijkt dat het erop neerkomt dat het Rijk ervan uitgaat dat wij zo ongeveer 9 miljoen aan de genoemde cluster uitgeven, maar dat er maar per saldo ongeveer 4,6 miljoen via het Provinciefonds binnenkomt. De rest moet uit eigen middelen en uit de motorrijtuigenbelasting worden opgebracht. Het zijn veronderstellingen van het Rijk die wij zouden moeten uitvoeren.

Wordt er naar het genoemde cluster van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening gekeken, dan blijkt dat wij daaraan veel meer uitgeven. Men zou dan zeggen: het is geen probleem om dat geld te oormerken. Echter, de zaak is wat ingewikkelder omdat het niet allemaal op krimp betrekking heeft, terwijl dat wel wordt verondersteld. Nu kunnen wij hierover vanmiddag lang en breed bakkeleien, maar wellicht is het beter --dat wil ik de Staten graag voorstellen-- dat wij de Staten goed en

uitvoerig schriftelijk informeren, zodat duidelijk wordt hoe dit precies zit, zowel aan de inkomsten- als aan de uitgavenkant. Ik stel voor dat men de motie even aanhoudt. Er is geen enkel bezwaar tegen om de motie in januari opnieuw aan de orde te stellen. Als de Staten dan zeggen dat het toch zo moet, doen wij dat en is er verder niets aan de hand. Het geld wordt dan voor 2013 geoormerkt. Ik zie niet in waarom dat nog voor 1 januari zou moeten gebeuren. Bij deze werkwijze krijgen de Staten de correcte informatie op basis waarvan zij een besluit kunnen nemen.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Natuurlijk kan ik nu niet "ad hoc" namens alle indieners reageren, maar ik herinner eraan dat over dit onderwerp al vaker vragen zijn gesteld. Ik denk toch dat het van belang is dat dit geld nog dit jaar wordt geoormerkt. Het zou wel eens op een bepaald moment te laat kunnen zijn. Hoe dan ook, ik moet dit bespreken met de andere indieners. Het lijkt mij verstandig, voorzitter, om de vergadering even te schorsen.

De **voorzitter**. Als een van onze gedeputeerden een toezegging doet, is dat een toezegging die staat. Als die toezegging op 25 januari niet zou zijn ingelost, zou het terecht zijn dat u zou zeggen: gedeputeerde, je hebt me wat beloofd maar het gebeurt niet. Nogmaals, een in deze vergadering door een gedeputeerde gedane toezegging staat en is net zo goed als een schriftelijke toezegging.

De heer **Babijn** (PvZ). Ik hoor graag van de overige indieners of zij erachter kunnen staan.

De **voorzitter**. Daar geef ik gelegenheid voor.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Wij twijfelen nog wat... Of de bedragen nu wel of niet correct zijn, is niet zo belangrijk. Ons gaat het erom dat het geld dat hiervoor binnenkomt, ook echt naar de krimp gaat.

De **voorzitter**. Maar in de omschrijving van het Rijk heet het geen "krimp". Bovendien is er geen sprake van 9,2 maar van ruim 4 miljoen. Dat is toch een andere situatie. Als de gedeputeerde nu toezegt dat de Staten het complete overzicht krijgen, zodat de Staten een oordeel kunnen vellen, lijkt mij dat een toezegging waarmee men vooruit kan.

De heer **Babijn** (PvZ). In het dictum van de motie wordt geen bedrag genoemd. Daarin wordt alleen gesproken over de middelen die voor de krimp beschikbaar worden gesteld. Er wordt niet specifiek een bedrag genoemd.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Voorzitter. Als er in deze motie onjuistheden staan, moeten die eruit. Wij zijn ervoor dat de motie wordt aangehouden.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Dat geldt ook voor ons.

De heer **Markusse** (PVV). Aanhouden!

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Wij vertrouwen de gedeputeerde op zijn woord en zijn ervoor om de motie aan te houden.

De **voorzitter**. Als men daartoe aanleiding ziet, kan men op 25 januari de motie opnieuw indienen.

De heer **Babijn** (PvZ). Is het een goede suggestie om in de motie het genoemde bedrag te schrappen en te spreken over het beschikbaar stellen van geld?

Voorzitter. Mij blijkt dat men er de voorkeur aan geeft om de motie aan te houden. Ik sluit mij bij de meerderheid aan.

De **voorzitter**. Ik constateer dat motie nr. 28 is ingetrokken. Eventueel wordt zij op 25 januari opnieuw ingediend.

Dames en heren. Ik vraag nog even de aandacht voor een vraag van de PVV-fractie. Excuus voor het feit dat dit zojuist niet vermeld is bij het agendapunt "vragen". De bedoelde vraag is niet opgenomen voor de vragensessie.

De vraag die de PVV-fractie aan het college voorlegt --men heeft verzocht om mondelinge beantwoording, vandaag-- luidt als volgt: Klopt het dat de NAR-regeling zo'n 8 miljoen duurder wordt dan de door het college in de Najaarsnota aangegeven 55,7 miljoen? Was het college hiervan op de hoogte en, zo ja, waarom zijn Provinciale Staten hierover dan niet geïnformeerd?

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Al eerder is tijdens deze vergadering gezegd: als je een keer iets hoort, hoeft dat nog niet direct waar te zijn. Ik denk dat dat in dit geval ook zo is, maar misschien kan de PVV-fractie aan ons doorgeven om welke bron het gaat. Dat mag schriftelijk; dat hoeft men niet in de openbaarheid te doen. Men moet nog meer briefjes sturen naar aanleiding van deze vergadering, zo heb ik begrepen... Vervolgens kunnen wij eens met die bron in gesprek.

Hoe dan ook, wat ons betreft is het gestelde helemaal onjuist. Ik weet zeker dat de bedragen die wij hebben genoemd, kloppen. Ze zijn gecontroleerd, ze zijn teruggeteld en door onze accountant geverifieerd. Ik vertrouw erop dat de bedragen die wij aan de Staten hebben doorgegeven, correct zijn. En dus, voorzitter, waren wij niet op de hoogte van het bedoelde verschil.

32. Resumptie van de besluiten; statengriffier gemachtigd

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, de resumptie van de besluiten aan de griffier over te laten.

33. Sluiting

De **voorzitter**. Daarmee zijn wij gekomen aan het einde van deze vergadering. Nogmaals wil ik onze dank aan Johan van Kaam overbrengen. Vervolgens wil ik alle aanwezigen een prettige jaarwisseling toewensen, maar natuurlijk allereerst mooie kerstdagen.

Vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland in hun vergadering van 25 januari 2013, onder nummer:

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier